

Till
Kommunstyrelsen

Uppföljning av budget 2023 - Terialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti

Samt ärenden som sambehandlas med terialrapport 2

Underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 samt framställan om sociala merkostnader år 2024 för SHIS kärnverksamhet samt uppdraget om nyanlända, dnr KS 2023/598

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad 2023, dnr KS 2023/885

Personaladministrativ befogenhetsfördelning (PAF 2023), dnr KS 2023/935

Projekt Lisa 2.0, dnr KS 2023/1053

Centrala upphandlingar inom företagshälsovård/arbetsmiljö- och hälsoområdet, dnr 2023/875

Fördelning av elstöd, dnr KS 2023/637

Anmälan av terialrapport 2 2023, Storstockholms brandförsvaret, dnr KS 2023/1016

Avstämning av mål och budget 2023 för Norra innerstaden stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd samt förskolenämnden, dnr KS 2023/749

Undantag från kravet att tillgängliggöra särskilda värdefulla dataset avgiftsfritt, dnr KS 2023/1011

Ansökan om kompetensutvecklingsmedel från arbetsmarknadsnämnden, dnr KS 2023/1027

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Delårsbokslut per den 31 augusti 2023 för Stockholms stad godkänns.
2. Redovisade avsättningar om 624 mnkr godkänns.
3. Basnyckeltal med utfall för år 2022 godkänns enligt bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
4. Utdelning från koncernen Stockholms Stadshus AB, 556415-1727, fastställs till 1 440 mnkr för år 2023.
5. *Personaladministrativ befogenhetsfördelning, PAF 2023*, (dnr KS 2023/935) godkänns enligt bilaga 6, enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
6. *Personaladministrativ befogenhetsfördelning, PAF 2016* (dnr 2016/000874) upphör därmed att gälla då *Personaladministrativ befogenhetsfördelning, PAF 2023* godkänns enligt bilaga 6.
7. Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad 2023 (dnr KS 2023/885) inklusive däri angivna ramar för total extern upplåning och intern utlåning samt borgensåtagande för kommunkoncerninterna motparter fastställs, enligt bilaga 7 och börjar gälla från den 1 januari 2024, enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
8. Kommunstyrelsen ska genomföra tre centrala upphandlingar (dnr KS 2023/875), enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, inom företagshälsovård/arbetsmiljö- och hälsoområdet:
 - Krisstöd
 - Stöd och utredning vid misstanke om kränkande särbehandling
 - Stöd till medarbetare och outplacement.
9. Kommunstyrelsen ska i de centrala upphandlingarna inom företagshälsovård/arbetsmiljö- och hälsoområdet (dnr KS 2023/875) besluta om upphandlingsdokument, tilldelning av kontrakt, avbrytande av upphandling,

- avtalstecknande, eventuella förlängningar, förändringar, kompletteringar och/eller tillägg till avtalen utifrån affärsmässiga grunder, samt hävning av avtal, enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Bolagen inom Stockholms stad ska bjudas in att delta i de tre centrala upphandlingarna (dnr KS 2023/875) inom företagshälsovård/arbetsmiljö- och hälsoområdet, enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
 11. Kommunstyrelsen medges finansiering om 75 mnkr för projekt LISA 2.0 för 2024-2027 (dnr KS 2023/1053), enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Finansiering sker genom disposition av eget kapital.
 12. Regeringens elstöd till Stockholms stad om 20 mnkr (dnr KS 2023/637) fördelas enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
 13. I enlighet med 4 kap. 6 § i lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data beslutas om undantag från kravet på avgiftsfritt tillgängliggörande om en tidsbegränsad period om högst två år från den dag då genomförandeförordningen träder i kraft (dnr KS 2023/1011), enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Beslutet är giltigt till den 9 februari 2025.
 14. Arbetsmarknadsnämnden beviljas kompetensutvecklingsmedel om högst 37 mnkr (dnr KS 2023/1027) enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och nämndens ansökan, bilaga 9.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

1. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 285,2 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2023 års budget, bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader för prestationsförändringar med 326,8 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 3 Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar* i

2023 års budget, bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettoutgifter inom investeringsplanen med 17,2 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2023 års budget, bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
4. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 17 mnkr. Finansiering sker genom att omdisponera för ändamålet budgeterade medel under Kommunstyrelsen m.m i 2023 års budget, bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Nämnderna medges budgetjustering för omfördelning av internränta med 56,5 mnkr. Finansiering sker via finansförvaltningen, bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
6. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 530 mnkr för redovisade omslutningsförändringar samt övriga omfördelningar och justeringar, bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
7. Nämnderna uppmanas att vidta åtgärder enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 4 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
8. SHIS bostäders Underlag för budget 2024 med inriktning 2025-2026 samt framställan om sociala merkostnader år 2024 för SHIS kärnverksamhet samt uppdraget om nyanlända, (dnr KS 2023/598), besvaras enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

9. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om tre centrala upphandlingar inom företagshälsovård/arbetsmiljö- och hälsoområdet (dnr KS 2023/875), enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, ska stadsledningskontoret genomföra upphandlingar av:
 - Krisstöd
 - Stöd och utredning vid misstanke om kränkande särbehandling
 - Stöd till medarbetare och outplacement i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

10. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om tre centrala upphandlingar inom företagshälsovård/arbetsmiljö- och hälsoområdet (dnr KS 2023/875) ska stadsdirektören fatta beslut om upphandlingsdokument, avbrytande av upphandling, tilldelning av kontrakt, tecknande av avtal och löpande avtalshantering inklusive beslut om eventuella förlängningar, förändringar, kompletteringar och/eller tillägg till avtalen utifrån affärsmässiga grunder, samt hävning av avtal, enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

11. Avstämning av mål och budget 2023 för Norra innerstaden stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd samt förskolenämnden (dnr KS 2023/1016), med tillhörande uppdrag, godkänns enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

12. Anmälan av tertialrapport 2 2023 för Storstockholms brandförsvär godkänns (dnr KS 2023/1016), enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

13. Övriga framställningar från nämnderna avslås.

Sammanfattning

I *Uppföljning av budget 2023 - Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti* (ärendet) redogörs för stadsledningskontorets analys, synpunkter och förslag utifrån granskning och uppföljning av nämndernas och bolagsstyrelsernas tertialrapporter. Utifrån uppföljningen har stadsledningskontoret bedömt måluppfyllelsen för helåret, för kommunfullmäktiges respektive mål, vilka redovisas i ärendet.

2023 har präglats av ekonomisk osäkerhet med hög inflation, stigande räntor och en försvagad krona. Sverige bedöms gå in i en lågkonjunktur som förväntas bestå några år. Inflationstakten har dock dämpats och var i augusti 4,7 procent, enligt KPIF (Konsumentprisindex med fast ränta). Det rådande ekonomiska läget har slagit hårt mot hushåll och medfört att bostadsbyggandet nu minskar snabbt. Även Stockholms stad har drabbats av ökade kostnader i alla verksamheter, inte minst av fördrjade investeringsprojekt till följd av högre byggkostnader.

Den höga inflationstakten och ökade kapitalkostnader återspeglas i stadens resultat per den 31 augusti som uppgår till 2 208 mnkr, att jämföra med 5 267 mnkr motsvarande period år 2022. I resultatet ingår realisationsvinster, -förluster samt försäljning av exploateringsfastigheter om 1 486 mnkr. Ett starkare skatteunderlag i jämförelse med budget bidrar också till resultatet.

Helårsprognosen för staden 2023 visar ett överskott om 2 224 mnkr inklusive bokförda försäljningsintäkter. I prognosen ingår aktieutdelning om 1 440 mnkr från Stockholms Stadshus AB.

Nämnderna prognostiserar efter tillstyrka budgetjusteringar och resultatöverföringar ett överskott om 247 mnkr (471 mnkr) jämfört med budget. Flera nämnder redovisar, till följd av det ekonomiska läget, negativt resultat före ianspråktagande av resultatenheter. Före resultatöverföringar prognostiseras totalt en negativ budgetavvikelse om 95 mnkr. För 2022 var prognosen före resultatöverföringar 375 mnkr.

För den kommunala koncernen uppgår periodens resultat till 2 765 (7 714 mnkr). I den kommunala koncernens resultat ingår resultatet för staden, resultatet för koncernen Stockholms Stadshus AB och resultat för stadens övriga bolag som inte ingår i koncernen

Stockholms Stadshus AB samt kommunalförbundet
Storstockholms Brandförsvär.

Stadsledningskontoret bedömer att staden under år 2023 kommer uppnå kommunfullmäktiges tre inriktningsmål helt. Även för bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB görs bedömningen att de tre inriktningsmålen kommer att uppnås helt under 2023.

Några nämnder uppmanas att höja ambitionen och vidta åtgärder, bland annat gällande kostnadsökningar i stora projekt.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har tagit fram ärendet *Uppföljning av budget 2023 - Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti* i enlighet med kommunallagen (2017:725) 11 kap. 16 § samt lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 13 kap. 1 §.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret. Samtliga nämnders tertialrapporter per den 31 augusti 2023 har analyserats i förhållande till budget. Bolagsstyrelsernas tertialrapporter har i relevanta delar legat till grund för analysen.

Ärendet

Ärendet innehåller förenklad förvaltningsberättelse, delårsbokslut, ekonomisk och finansiell information gällande den kommunala koncernen där staden och de kommunala bolagen ingår samt uppföljning av kommunfullmäktiges mål.

Fredrik Jurdell
Stadsdirektör

Susanne Tiderman
Ekonomidirektör

Bilagor

1. Budgetjusteringar
2. Resultatprognos och prognos investeringsplan
3. Ändringar och indikatorer och basnyckeltal
4. Uppmaningar till stadens nämnder och bolagsstyrelser
5. Basnyckeltal
6. Personaladministrativ befogenhetsfördelning
7. Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad
8. Storstockholms brandförsvar T2 2023
9. Ansökan om kompetensutvecklingsmedel
arbetsmarknadsnämnden

Uppföljning av budget 2023 – Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti

Innehåll

Stadsledningskontorets förslag till beslut.....	2
Sammanfattning.....	6
Bakgrund	7
Ärendets beredning.....	7
Ärendet	7
Bilagor	8
Förvaltningsberättelse	11
Händelser av väsentlig betydelse	11
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	14
Budgetavräkning	22
Balanskravsresultat.....	23
Väsentliga personalförhållanden	23
Förväntad utveckling.....	26
Delårsbokslut.....	30
Resultaträkning.....	31
Balansräkning.....	32
Kassaflödesanalys	34
Noter	35
Uppföljning av kommunfullmäktiges mål	39
Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden.....	39
Ett grönt fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning.....	53
Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla.....	61
Ekonomisk och finansiell information	75
Driftredovisning	75
Investeringsredovisning.....	84
Budgetjusteringar	91

Fördelning av centralt avsatta medel under kommunstyrelsen m.m.	91
Central medelsreserv	91
Ärenden som sambehandlas	94
Underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 för SHIS kärnverksamhet, Stiftelsen Hotellhem, dnr KS 2023/598	94
Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad 2023, dnr KS 2023/885	95
Personaladministrativ befogenhetsfördelning (PAF 2023), dnr KS 2023/935	96
Projekt Lisa 2.0, dnr KS 2023/1053	97
Centrala upphandlingar inom företagshälsovård/arbetsmiljö- och hälsoområdet, dnr KS 2023/875	98
Fördelning av elstöd, dnr KS 2023/637	100
Anmälan av tertialrapport 2 2023 för Storstockholms brandförsvaret, dnr KS 2023/1016	101
Avstämning av mål och budget 2023 för Norra innerstaden stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd samt förskolenämnden, dnr KS 2023/749	101
Undantag från kravet att tillgängliggöra särskilda värdefulla dataset avgiftsfritt	102
Ansökan om kompetensutvecklingsmedel från arbetsmarknadsnämnden	103

Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen ges en översiktlig presentation av den kommunala koncernens verksamhet och utveckling hittills under året.

Händelser av väsentlig betydelse

I avsnittet presenteras händelser av väsentlig betydelse för den kommunala koncernen och kommunen, som har inträffat hittills under verksamhetsåret 2023

År 2023 har präglats av stigande räntor, försvagad krona och hög inflation. Trots det ekonomiska läget är svensk arbetsmarknad fortsatt stark men till följd av den vikande konjunkturen väntas arbetslösheten öka under hösten 2023 och under 2024. Bostads- och byggsektorn har drabbats av kraftigt ökade byggkostnader samt sjunkande bostadspriser. Antalet påbörjade bostäder har minskat i hela landet. Under 2023 har det dödliga våldet i Stockholm tilltagit och terrorhotnivån i Sverige har höjts.

Situationen i omvärlden har påverkat stadens ekonomi och verksamhet. Enligt Konjunkturinstitutets prognos går den svenska ekonomin in i en lågkonjunktur som kvarstår 2024. Stadens kostnader ökar till följd av hög inflation, som även innebär ökade pensionskostnader då dessa värdesäkras. Samtidigt har intäkterna minskat till följd av minskade besök i stadens verksamheter. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) bedömer att den reala skatteunderlagsutvecklingen är -2,0 procent år 2023.

Stadens stora investeringsbehov ställer höga krav på nya investeringar, som ska medföra samhällsnytta till rätt och rimlig kostnadsnivå. Trots stadens åtgärder och insatser har flera pågående investeringsprojekt fördröjats vilket kräver reviderade inriktnings- och genomförandebeslut.

Nedan beskrivs ett urval av händelser närmare, som har varit av väsentlig betydelse för, eller haft väsentliga inverkan på, den kommunala koncernen.

Säkerhetsläget

Den 17 augusti 2023 höjdes terrorhotnivån i Sverige till en fyra på en femgradig skala. Orsaken till beslutet är ett försämrat läge avseende attentatshot mot Sverige och säkerhetspolisens bedömning är att hotet kommer att bestå under en längre tid. I staden är det systematiska trygghets- och säkerhetsarbetet

omfattande och prioriterat, och det anpassas alltid efter rådande läge. Stadens alla verksamheter har under en längre tid förhållit sig till att löpande se över arbetssätt för trygghet och säkerhet, både mot bakgrund av ett kraftigt försämrat säkerhetspolitiskt omvärldsläge och uppbyggnaden av totalförsvaret samt utifrån den senaste tidens kriser och händelser. Det arbetet fortsätter att utvecklas och eventuella förstärkande åtgärder vidtas i stadens verksamheter vid behov. Staden samverkar med relevanta aktörer och har beredskap att agera på oönskade händelser eller information som gör att särskilda anpassningar av arbetet krävs.

Trygghet

Allvarliga problem med gängkriminalitet och dödligt våld ligger på en fortsatt hög nivå. Läget påverkar stadens invånare, civilsamhälle och näringsliv. Utvecklingen pekar på att ungdomar involveras i konflikterna i allt yngre åldrar, detta gäller både som gärningspersoner och som offer. Där är alltsvårare att förutse ungdomars avancemang inom den kriminella miljön. Därtill har konflikterna allt tydligare koppling till såväl andra platser i Sverige som andra länder. Staden arbetar brett för att motverka kriminalitet och öka tryggheten, vilket beskrivs närmare nedan under kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål 3.6. Därtill ställer utvecklingen ytterligare krav på stadens verksamheter för att motverka brott genom tydligt riktade insatser mot unga i grov kriminalitet.

Investeringsbeslut

Under året har flera genomförandebeslut fattats för större investeringsprojekt, vilket innebär att de projekten kommer kräva mer omfattande ekonomiska resurser. Hälften av besluten utgör revideringar av tidigare beslut som främst beror på förväntade utgiftsökningar på grund av högre byggkostnader, indexutveckling och i vissa fall att projektet fått förändrade förutsättningar och omfattning.

Genomförandebeslut har fattats för exploateringar omfattande cirka 6 000 bostäder och 2 000 arbetsplatser samt reinvesteringsprogram för gatuytor och tillhörande anläggningar samt en ombyggnad av bergbanan i Skärholmen.

Inom projekt Slussen har ett reviderat genomförandebeslut fattats. Beslutet baseras på en reviderad slutkostnadsprognos främst avseende bussterminalen och avbördningsanläggningen.

Under året har även beslut om utveckling av samhällsservice i form av idrottshallar och skolor tagits för att bidra till stadsutvecklingen. Genomförandebeslut har fattas för Kristinebergs IP och för fyra idrottshallar inom kv Gjutmästaren i Ulvsunda. Reviderade genomförandebeslut har fattas för Vällingbyskolan, Skanskvarnsskolan i Årsta, Drivhuset 2 i Enskede och Hästhagsskolan i Farsta. Besluten syftar att utveckla cirka 2 500 skolplatser.

Organisation

Kommunfullmäktige beslutade i budget 2023 om att lägga samman stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta till en samlad stadsdelsnämnd, Järva, och stadsdelsnämnderna Norrmalm och Östermalm till stadsdelsnämnden Norra innerstaden. Sammanläggningen syftar till att stärka stadsdelsnämndernas lokala uppdrag. Det skapar nya och bättre möjligheter att använda gemensamma resurser på sätt som gynnar alla invånare i stadsdelsområdena. Sammanläggningarna har förlöpt enligt plan och de nya nämnderna Norra innerstaden respektive Järva med tillhörande förvaltningar gäller från den 1 juli 2023.

För att ytterligare stärka förskolan beslutade kommunfullmäktige om att samla det stadsövergripande samordningsansvaret i en ny förskolenämnd, som inrättats från och med 1 mars 2023. Förvaltningen av verksamheten flyttades över den 1 juli från utbildningsnämnden i samband med att den nya förvaltningen bildades. Syftet med den nya nämnden med tillhörande förvaltning är att stärka likställighet i förskoleverksamhet och att stärka arbetet med kvalitets- och verksamhetsutveckling.

Större rättstvister

Staden har ett antal pågående tvister i domstol avseende tomträttsavgälder. För tomträtterna med kommersiell användning hävdar staden utifrån hittills gällande domstolspraxis en avgäldsrenta om 3 procent medan vissa tomträttshavare invänt att den ska fastställas till lägre nivå (1,2 – 2 procent).

I projekt Slussen har krav riktats mot staden från fastighetsägare och nyttjanderättshavare på grund av störningar. Det är numera avgjort av domstol att försäkringen omfattar den aktuella typen av skador, men den beloppsmässiga omfattningen har ännu inte fastställts.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

I avsnittet presenteras bedömningen av de mål och riktlinjer som har betydelse för den kommunala koncernens ekonomiska hushållning och ställning. Presentationen inkluderar kommunfullmäktiges mål för stadens verksamheter, den kommunala koncernens finansiella mål, investeringar och finansiella verksamhet.

Kommunfullmäktiges inriktnings- och verksamhetsområdesmål

Kommunfullmäktige har i budget 2023 beslutat om tre inriktningsmål som utgör ramen för stadens styrning och 16 verksamhetsområdesmål som konkretiserar inriktningsmålen. I tertialrapport 2 med delårsbokslut bedöms måluppfyllelsen för helåret. Bedömningen av måluppfyllelse grundas huvudsakligen på nämnders och bolagsstyrelser bedömningar om måluppfyllelse av mål, indikatorer och aktiviteter samt utfall för kommunfullmäktiges indikatorer och aktiviteter.

Bedömning görs om respektive mål prognostiseras uppnås helt, delvis eller ej. Tidsperspektivet är flerårigt. Målbedömningen som görs ska därför ses som en bedömning av om staden är på rätt väg. Vid hel måluppfyllelse bedöms utvecklingen gå åt rätt håll, vid delvis måluppfyllelse bedöms utvecklingen gå delvis åt rätt håll och vid ej måluppfyllelse bedöms utvecklingen huvudsakligen gå åt fel håll. För utförligare information om målbedömningarna se avsnittet *Uppföljning av kommunfullmäktiges inriktningsmål*, nedan.

Utifrån ovan har en bedömning av kommunfullmäktiges inriktningsmål och verksamhetsområdesmål gjorts. Uppföljningen visar att samtliga tre inriktningsmål bedöms uppnås helt under året. Målbedömningen av kommunfullmäktiges inriktningsmål och tillhörande mål för verksamhetsområdet redovisas i tabellen nedan. För en mer detaljerad målbedömning av inriktningsmål och verksamhetsområdesmål se nedan under rubriken *Uppföljning av kommunfullmäktiges mål*.

KF:s inriktningsmål/verksamhetsområdesmål	Kommunala koncernens måloppfyllelse
1 Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	Helt
1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid	Helt
1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	Delvis
1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	Helt
1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	Helt
1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	Helt
2 Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	Helt
2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	Helt
2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	Helt
2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	Helt
2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	Helt
3 Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	Helt
3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	Helt
3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	Helt
3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	Delvis
3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	Helt
3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	Helt
3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	Delvis
3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	Helt

Finansiella mål för staden

Staden har satt upp finansiella mål för att garantera en gynnsam ekonomisk utveckling över tid. Fyra av stadens sex finansiella mål bedöms uppfyllas helt år 2023. Det finansiella målet för stadens ekonomiska resultat redovisas nedan under avsnittet *Balanskravsresultat*.

Stadens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Måttet fastställer att stadens nettokostnader i ett långsiktigt perspektiv inte får vara större än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Kortsiktigt kan även finansnettot användas för att finansiera verksamhetens nettokostnader. I delårsbokslutet utgör verksamhetens nettokostnader 95 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Inklusive finansnettot utgör nettokostnaderna 96 procent. Skatteunderlagets utveckling i år väntas förbättras på grund av högre beräknad skatteunderlagstillväxt. Målet är därmed uppfyllt såväl på kort sikt som på lång sikt.

Soliditet

Soliditet mäter hur stor del av stadens tillgångar som är finansierade av eget kapital. Måttet räknas inklusive pensionsskulden, som enligt gällande redovisningsregler till största del ligger utanför balansräkningen. Målet är att soliditeten långsiktigt inte ska understiga 34 procent. Kortsiktigt kan värdet sjunka till 30 procent. Soliditeten i delårsbokslutet uppgår till 36 procent och målet är därmed uppfyllt. Måttet har stabilt legat på 35 procent, men den kraftiga skuldsättningen till följd av en hög investeringsvolym för koncernen medför en risk framåt i tiden om inte skuldutvecklingen kan bromsas.

Kapitalkostnadernas andel av nettodriftkostnaderna

Som en konsekvens av ökade investeringsvolymerna ökar driftkostnader i form av avskrivningar och ränta. Målet är att dessa kostnader högst får utgöra 8 procent av stadens nettokostnader. I tertialbokslutet uppgår kapitalkostnadernas andel av nettodriftkostnaderna till 8,6 procent. Stadens höga investeringsnivåer innebär att kapitalkostnader inklusive avskrivningar utgör en ökande andel av nettodriftkostnaderna. Målet prognostiseras att inte vara uppfyllt i årsbokslutet.

Budgetföljsamhet

En god budgetföljsamhet är en förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och därmed god ekonomisk hushållning. Budgetföljsamhet mäter hur väl den ekonomiska styrningen fungerar mot givna förutsättningar i budgeten.

För nämnderna görs uppföljningen för driftbudgeten inklusive kapitalkostnader, resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar, budgetjusteringar och resultatöverföringar. Målet för budgetföljsamheten är att den före och efter tekniska justeringar inte får överskrida 100 procent. Nämndernas utfall före

tekniska justeringar uppgår till 100,2 procent av budget och efter tekniska justeringar utgör 99,5 procent av budget. Målet är därmed delvis uppfyllt.

Prognossäkerheten

Prognossäkerheten beskriver förmågan att bedöma avvikelser och att vidta åtgärder för att hålla given budget. Prognossäkerheten mäts som avvikelserna mellan årets prognoser vid tertialrapport 2 och utfall, inklusive kapitalkostnader och resultatenheternas resultat. Prognossäkerheten bedöms i årsbokslutet och är därför inte aktuellt i tertialrapport 2.

Måluppfyllelse 2019-2023

%	Utfall T2 2023	Prognos 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Nettokostnader/skatteintäkter, utjämning, generella statsbidrag	95	Uppfylls helt	96	95	96	101
Soliditet inklusive pensionsskuld	36	Uppfylls helt	36	35	35	35
Kapitalkostnadernas andel av nettodriftkostnaderna	9	Uppfylls ej	8	6	6	6
Nämndernas utfall i procent av budget	100	Uppfylls delvis	100	98	98	100
Årets ekonomiska resultat enligt balanskravet	2 101	Uppfylls helt	2 250	1 857	4 865	1 006

Ekonomisk utveckling för den kommunala koncernen

Periodens resultat för den kommunala koncernen

Resultatet efter skatter och finansiellt resultat för kommunkoncernen uppgår till 2 765 mnkr (7 714 mnkr), efter att koncerninterna mellanhavanden, inklusive utdelning, har eliminerats. I kommunkoncernens resultat ingår resultatet för staden, koncernen Stockholms Stadshus AB, kommunalförbund samt resultatet för stadens övriga bolag som inte ingår koncernen Stockholms Stadshus AB. Delårsbokslutets resultat efter skatt för koncernen Stockholms Stadshus AB uppgår till 462 mnkr (3 407 mnkr).

Bokslutsdispositioner i den kommunala koncernen

Delårsbokslutets resultat efter finansnetto för koncernen Stockholms Stadshus AB uppgår till 727 mnkr (3 732 mnkr).

Kommunala koncernens interna mellanhavanden

Interna mellanhavanden, 2023-08-31 (mnkr)

Interna köp som har eliminerats	Intern försäljning som har eliminerats	Interna fordringar, exkl. koncernkontot som har eliminerats	Interna skulder, exkl. koncernkontot som har eliminerats
3 555,4	3 555,4	1 132,7	1 132,7

Kommunala koncernens investeringar

Kommunkoncernens bruttoinvesteringar uppgår till 11 542 mnkr i delårsbokslutet. Bruttoinvesteringarna för koncernen Stockholms Stadshus AB uppgår till 6 911 mnkr. Bolagskoncernens bruttoinvesteringar består främst av produktion av bostäder, skolor och infrastruktur som anläggningar för va-verksamhet.

Pensioner

Förmånsbestämd ålderspension avser pensioner från och med 1998. Det redovisas som en kostnad i resultaträkningen och som en avsättning i balansräkningen. Den förmånsbestämda ålderspensionen uppgår till 11 140 mnkr (9 843 mnkr) för kommunkoncernen, vilket innebär att avsättning för pensioner har ökat med 13 procent i jämförelse med årsskiftet. Ökningen beror på att inflationen ökat vilket leder till högre ränte- och prisbasbeloppsuppräkningskostnader.

Ekonomisk utveckling för staden**Periodens resultat för staden**

Stadens resultat i delårsbokslutet uppgår till 2 208 mnkr (5 267 mnkr). Realisationsvinster/-förluster och försäljning av exploateringsfastigheter utgör en väsentlig del av resultatet och uppgår till 1 486 mnkr. Det lägre resultatet jämfört med motsvarande period föregående år beror bland annat på generella kostnadsökningar och högre pensionskostnader till följd av inflationen. Personalkostnaderna för staden har ökat med 5 procent i förhållande till samma period föregående år bland annat till följd av löneutvecklingen under 2023. Negativt finansiellt resultat till följd av högre räntekostnader och indexuppräkningskostnader bidrar till det lägre resultatet.

Delårsbokslutets resultat exklusive engångsintäkter från reavinster och försäljningar av exploateringsfastigheter samt periodens indexuppräkningskostnader av avsättningar uppgår till 1 346 mnkr (1 866 mnkr). Överskottet visar det verksamhetsmässiga resultatet, det vill säga den del av stadens löpande verksamhetskostnader som finansierats med löpande intäkter som skatt, avgifter, statsbidrag och utdelning.

Mnkr	2023 T2	2022	2021	2020	2019
Årets resultat	2 208	2 568	2 115	4 953	2 728
Avgår reavinster/förluster	-1 486	-1 928	-2 031	-2 696	-2 453
Gjord avsättning/indexuppräkning	624	1 325	2 191	242	182
Avgår utdelning från Stockholms Stadshus AB	0	-1 100	-1 100	-1 325	-1 500
Aktieägartillskott	0	1 000	700	500	
Resultat exklusive reavinster, utdelning och engångskostnad	1 346	1 866	1 875	1 674	-1 034

För helåret 2023 bedöms stadens resultat exklusive reavinster, utdelning och engångskostnader vara positivt. Nämnderna bidrar till prognosen genom att prognostisera ett överskott, efter resultatöverföringar, på 247 mnkr, varav 116 mnkr avser stadsdelsnämnderna och 131 mnkr facknämnderna.

Stadens investeringar

Stadens investeringsutgifter uppgår brutto till 4 511 mnkr (3 743 mnkr) i delårsbokslutet, vilket är en ökning med 768 mnkr i jämförelse med samma period föregående år.

Investeringsinkomster för perioden uppgår till 134 mnkr (56 mnkr).

Engångsintäkterna från försäljningar har, i enlighet med stadens investeringsstrategi, använts till att finansiera stadens investeringar och därmed minskat behovet av nyupplåning. Under perioden har stadens investeringar fullt ut kunnat finansieras med egna medel, det vill säga med resultat, avskrivningar samt försäljningar.

För mer information om stadens investeringar se avsnittet *Investeringsredovisning* längre ner.

Pensioner

Stadens pensionsförpliktelser intjänade från och med 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och en avsättning i balansräkningen. Stadens avsättning uppgår till 10 866 mnkr (9 572 mnkr). Det är en förändring med 13,5 procent i jämförelse med årsskiftet. Ökningen beror på att inflationen ökat vilket leder till högre ränte- och prisbasbeloppsuppräkning.

Pensionsförpliktelser intjänade till och med 1997 redovisas i ansvarsförbindelsen utanför balansräkningen enligt blandmodellen. Det år som pensionen utbetalas redovisas kostnaden i resultaträkningen. Ansvarsförbindelsen för staden uppgår till 15 534 mnkr (15 339 mnkr). Skulden i ansvarsförbindelsen har ökat på grund av högre inflation som leder till högre ränte- och prisbasbeloppsuppräkning.

Avgiftsbestämda ålderspensionen är en årlig premieinbetalning som redovisas som en kortfristig skuld i balansräkningen. Avgiftsbestämda ålderspensionen för staden uppgår till 820 mnkr. Från och med januari 2023 gäller ett nytt pensionsavtal AKAP-KR. Kostnaden för den avgiftsbestämda pensionen har ökat på grund av att pensionsavgiften höjs från 4,5 procent till 6,0 procent, samt att avgifterna höjs med prisbasbeloppsuppräknig.

Finansiell verksamhet

Stockholms stad har en central finansfunktion, internbanken, som hanterar de aggregerade riskerna, säkerställer finansiering av staden och de kommunala bolagen på kort och lång sikt samt hanterar bank och investerarelationer. En central hantering är kostnadseffektivt och innebär samtidigt en minskad finansiell risk och god intern kontroll. Finanspolicyn för kommunkoncernen anger mål och riktlinjer för finansverksamheten inom vilken internbanken agerar.

Internbankens uppgift är att stödja kärnverksamheten och tillvarata skalfördelar i den finansiella hanteringen. Ett gemensamt koncernkontosystem möjliggör att alla flöden hos nämnder och bolag nettas internt innan externt kapital lånas in via kapitalmarknaden av internbanken.

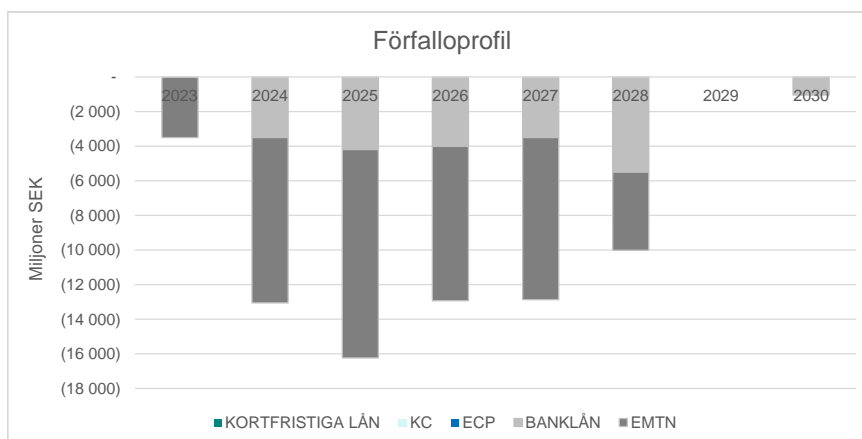
Internbanken upprättar prognoser över kommunkoncernens samlade kassaflöden med hjälp av inrapportering från bolag och nämnder samt inhämtning av information från interna och externa källor. Detta möjliggör en uppskattning av skuldtvecklingen och behovet av finansiering på kort och lång sikt. Prognoserna är en förutsättning för att internbanken ska kunna förse den kommunala koncernen med en kostnadseffektiv finansiering.

Upplåning sker primärt via olika marknadsprogram direkt på den finansiella marknaden genom att ge ut certifikat och obligationer. Därutöver sker upplåning via banklån hos Europeiska Investeringsbanken (EIB), Nordiska Investeringsbanken (NIB) samt Council of Europe Development Bank (CEB) samt kortfristiga lån.

Utestående belopp och förfalloprofil för skuldportföljen anges i tabellen nedan.

Marknadsprogram (miljoner)	Rambelopp, lokal valuta	Nyttjat, lokal valuta	Nyttjat SEK
Kommuncertifikat (KC), SEK	12 000	0	0
Euro commercial paper (ECP), USD	1 500	0	0
Medium term note (MTN), SEK	10 000	0	0
Euro medium term note (EMTN), EUR	8 000	4 640	47 876
Övrig lånefinansiering (miljoner)			
Europeiska investeringsbanken (EIB), SEK	16 200	13 700	13 700
Nordiska investeringsbanken (NIB), SEK	6 000	6 000	6 000
Council of Europe Development Bank (CEB), EUR	200	200	2 061

Diagrammet visar lånens förfalloprofil per år. Per balansdagen fanns utestående EMTN obligationer samt banklån. Inom första året förfaller 22,3 procent (15,4 procent) av lånen och förfallen är sedan relativt jämnt fördelade.

Extern upplåning för den kommunala koncernen uppgår till motsvarande nominellt belopp om brutto 69 894 mnkr (66 850 mnkr) och netto 68 853 mnkr (65 829 mnkr) per den 31 augusti 2023, vilket innebär en ökning under året om 3 044 mnkr respektive 3 024 mnkr.

Stockholms stad har högsta möjliga kreditvärdighet, så kallad rating. Ratingen ska återspegla förmågan att infria betalningsåtaganden och finansiella skyldigheter och utförs av kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's. Ratingen uppdateras halvårsvis och bekräftades den 12 maj 2023; A-1+ respektive AAA med stabila kreditutsikter. För investerare innebär detta att det är förknippat med mycket låg risk att låna ut kapital till Stockholms

stad. Detta möjliggör att den kommunala koncernen erhåller förmånliga lånevillkor.

Intern kontroll

I tertialrapport 2 ska samtliga nämnder kortfattat rapportera hur det interna kontrollarbetet har fortlöpt. Det ska framgå om arbetet har fortlöpt enligt plan, om väsentliga avvikelser har identifierats och vilka åtgärder som i så fall har vidtagits för att hantera avvikelserna.

Samtliga nämnder, med undantag för Norra innerstadens stadsdelsnämnd och Skärholmens stadsdelsnämnd, uppger att de genomför de interna kontrollerna enligt plan. Norra innerstadens stadsdelsnämnd har senarelagt några kontroller till följd av sammanläggningen. Skärholmens stadsdelsnämnd uppger att de interna kontrollerna under perioden varit delvis tillräcklig, dels beroende på att inte alla planerade kontroller genomförts, dels för att avvikelser har identifierats. För de väsentliga avvikelser som nämnderna har identifierat i den interna kontrollen har åtgärder vidtagits.

Budgetavräkning

En sammanställd budget för den kommunala koncernen upprättas inte.

Stadens helårsprognos för 2023 års resultat visar ett överskott om 2 224 mnr inklusive bokförda försäljningsintäkter. En väsentlig del av avvikelsen mot budget utgörs av reavinst/-förluster och vinster från försäljning av exploateringsfastigheter vilka inte finns budgeterade. Vid tertialrapporttillfället uppgår dessa poster till 1 486 mnr, en positiv budgetavvikelse.

Prognosen baseras på SKR:s skatteunderlagsprognos i augusti vilken visar ett överskott om cirka 985 mnr jämfört med budget 2023. Det är framförallt starkare utveckling av skatteunderlaget och i sin tur slutavräkningen som ger högre intäkter jämfört med budget. Detta sker främst till följd av starkare utveckling av lönesumman i närtid, samt högre pensioner till följd av högre inflation.

Inom investeringsverksamheten finns kostnader som inte är aktiverbara, vilka i prognosen bedöms uppgå till 350 mnr som innebär ökade driftkostnader.

Totalt prognostiserar stadsdelsnämnder och facknämnder ett överskott om 247 mnkr inklusive reglering mot resultatfonder (417 mnkr). För mer information om stadens driftkostnader se avsnittet *Driftredovisning*, nedan.

Balanskravsresultat

Enligt kommunallagen ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Om det redovisade resultatet blir negativt, det vill säga om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras senast under det tredje året efter det att det negativa resultatet redovisades.

Huvudprincipen är att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna då avstämning med balanskravet görs. Försäljning av exploateringsstillgångar får undantas eftersom exploateringsanläggningar räknas som omsättningstillgångar.

Syftet med balanskravet är att visa att en kommun inte lever över sina tillgångar. Balanskravsresultatet är även stadens finansiella resultatmål.

Stadens resultat justerat enligt kommunallagens krav visar att staden uppfyller såväl kravet på en ekonomi i balans som stadens finansiella resultatmål då balanskravsresultatet är positivt med 2 101 mnkr (5 069 mnkr). Även utifrån stadens prognos för helåret görs bedömningen att balanskravet kommer att uppnås för 2023.

Mnkr	2023 T2
Periodens resultat	2 208
Avgår realisationsvinster	-107
Periodens balanskravsresultat	2 101

Väsentliga personalförhållanden

I avsnittet presenteras väsentliga personalförhållanden så som sjukfrånvaro och antal anställda.

Sjukfrånvaro

Staden använder två metoder för att mäta sjukfrånvaro. Dels mäts sjukfrånvaron enligt det lagstadgade kravet, dels enligt en stadsintern definition i indikatorn Sjukfrånvaro. Mätmetoderna har olika kvaliteter. Sjukfrånvaron enligt de lagstadgade kraven ger en god ögonblicksbild av nivån på sjukfrånvaron och är jämförbar med andra kommuner och landsting. Sjukfrånvaron enligt stadens egen mätmetod ger en bättre bild av utvecklingstrenden och är därför ett bättre underlag för uppföljning och analys.

När inte annat anges är uppgifterna för sjukfrånvaron i stadens redovisningar framtagna enligt stadens egen mätmetod. Den lagstadgade redovisningen av sjukfrånvaron utgår från en delvis annan beräkningsgrund än stadens mätmetod. Stadens metod ställer sjukfrånvaron i relation till avtalad arbetstid. Den lagstadgade redovisningen ställer sjukfrånvaron i relation till ordinarie arbetstid, vilket innebär att frånvaro utan lön till exempel vid föräldraledighet eller tjänstledighet inte ingår. Att frånvaro utan lön exkluderas gör att ordinarie arbetstid blir lägre än den arbetstid som räknas med i stadens mätmetod. Följden blir att sjukfrånvaro enligt den lagstadgade redovisningen blir högre än den enligt stadens metod.

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid, enligt den lagstadgade redovisningen

	<i>Jan – aug 2023</i>	<i>Jan – aug 2022</i>
Kvinnor	7,3	8,2
Män	4,6	5,3
Yngre än 30 år	5,6	5,8
30–49 år	6,3	6,9
Äldre än 49 år	7,1	8,3
Totalt	6,6	7,4

Sjukfrånvaron i relation till ordinarie arbetstid uppmättes för perioden januari till augusti 2023 totalt till 6,6 procent, vilket är 0,8 procentenheter lägre jämfört med samma period året innan.

Sjukfrånvaron har minskat för samtliga redovisade grupper. Jämfört med samma period år 2022 var minskningen störst för gruppen äldre än 49 år vars sjukfrånvaro minskade med 1,2 procentenheter. Sjukfrånvaron för kvinnor minskade med 0,9 procentenheter och för män var minskningen 0,7 procentenheter.

Långtidssjukfrånvaron, den andel av totala sjukfrånvaron som varat 60 dagar eller mer, uppmättes från januari till augusti 2023 till 46,6 procent. Jämfört med samma period föregående år är det en ökning med 4,8 procentenheter. Att den totala sjukfrånvaron minskat men långtidssjukfrånvaron ökat kan förklaras av att sjukfrånvaro som varat mindre än 60 dagar har minskat mer än långtidssjukfrånvaron.

Sjukfrånvaro, enligt stadens egen mätmetod (R12), tertiäl 2 år 2023

	<i>Utfall tertiäl 2 2023</i>	<i>Prognos helår¹:</i>
Totalt, hela staden	6,5 % (aug 2022 – juli 2023)	6,2 %

¹ Prognosen baseras på ett genomsnitt av utfallet för januari – juli 2023 samt en skattning av sjukfrånvaron för augusti – december 2023.

Sjukfrånvaro enligt stadens egen mätmetod mätt med ett rullande 12-månadersgenomsnitt uppmäter för perioden augusti 2022-juli 2023 en sjukfrånvaro på 6,5 procent. Prognosen för sjukfrånvaron för helåret skattar att sjukfrånvaro blir 6,2 procent.

Medarbetarna i siffror

I slutet av augusti 2023 var totalt 45 386 anställda i Stockholms stad. Av dessa var 41 914 månadsavlönade anställda i stadens förvaltningar och 3 472 var anställda i stadens bolag.

Antal anställda (månadsavlönade) fördelade på verksamhetsområden

Verksamhetsområde	2023-08-31			2022-08-31	
	Kvinnor	Män	Totalt	Totalt	Förändring mellan åren
Politisk verksamhet och gemensam administration	1 487	599	2086	2056	30
Individ- och familjeomsorg	3 163	916	4079	4052	27
Infrastruktur, stadsmiljö, skydd	802	593	1395	1382	13
Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg	9 006	1 767	10 773	11 041	-268
Utbildning	9 260	3 848	13 108	13 252	-144
Äldreomsorg	4 391	1 225	5 616	5 422	194
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	1 726	616	2342	2 241	101
Fritid och kultur/allmän fritidsverksamhet	1 106	871	1977	1 942	35
Affärsverksamhet, näringsliv och bostäder	211	172	383	380	3
Övrig verksamhet, särskilda insatser	98	57	155	128	27
Totalt	31 250	10 664	41 914	41 896	18
Årsarbetare	30 437	10 340	40 777	40 779	-3

Fotnot: Utöver den månadsavlönade personalen har timavlönad personal under januari-juli arbetat motsvarande 1 671 årsarbeten. Den timavlönade personalens arbete har minskat med 19,3 procent jämfört med samma period 2022. Framför allt är det verksamhetsområdena förskoleverksamhet och skolbarnomsorg samt äldreomsorg som minskat de timavlönades tid. Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg har minskat med 173 årsarbeten och äldreomsorg med 110 årsarbeten.

Antalet månadsavlönade som slutat i staden under perioden januari till augusti 2023 var 6 686 vilket är en ökning med cirka 180 månadsavlönade jämfört med samma period föregående år. Förändringen består av att tidsbegränsade anställningar som upphört har ökat. Övriga orsaker till att sluta i staden har däremot minskat. Vanligaste avgångsorsaken bland de som slutat arbeta inom staden under perioden januari till augusti 2023 är att tidsbegränsat arbete upphört vilket utgörs av något mer än hälften av avsluten. Andelen som slutat på egen begäran under perioden

var 35 procent av de totala avgångsorsakerna jämfört med 38 procent förra året. Pensionsavgångarna motsvarar 8 procent, vilket också är en minskning jämfört med förra året. Övriga avgångar utgör 1 procent. Fram till och med augusti 2023 har det inte varit någon verksamhetsövergång. Under samma period år 2022 var det 10 anställningar med verksamhetsövergång.

Antal månadsavlönade som slutat i staden per avgångsorsak, jan-aug 2023 och jan-aug 2022

<i>Avgångsorsak</i>	<i>Jan-aug 2023</i>	<i>Jan-aug 2022</i>
Tidsbegränsad anställning upphör	3 759 (56%)	3 283 (50%)
Slutat på egen begäran	2 368 (35%)	2 454 (38%)
Pension (ålderspension, avtalspension samt sjukersättning tillsvidare)	509 (8%)	699 (11%)
Övriga*	50 (1%)	68 (1%)
Totalt	6 686	6 504 (100%)

*Övriga inkluderar: Verksamhetsövergång – ej avknoppning, Avliden, Enligt arbetsgivarens beslut, Uppsägning efter avslutad rehab process samt Arbetsbrist.

Förväntad utveckling

I avsnittet ges en övergripande bild av den kommunala koncernens förväntade utveckling utifrån de förhållanden som bedöms ha väsentlig inverkan på verksamheten, direkt eller indirekt.

Ekonomiska utmaningar

Under 2023 och 2024 väntas ett utmanande ekonomiskt läge för de flesta kommuner och regioner till följd av den höga inflationen, stigande räntor och negativa konjunkturutsikter. Inflationstakten enligt KPIF (konsumentprisindex med fast ränta) har dämpats den senaste tiden och var 4,7 procent i augusti 2023. Det är fortfarande långt över Riksbankens mål på 2 procent per år. Riksbanken höjde i juli styrräntan till 3,75 procent och efter bokslutsdagen har en höjning, till 4,0 procent, genomförts. Nivån är nu den högsta i Sverige på 15 år och ytterligare höjning under 2023 kan inte uteslutas. Tillsammans med en inbromsning i exporten gör detta att Sveriges bruttonationalprodukt (BNP) prognostiseras minska med 0,8 procent år 2023.

Trots en god utveckling av skatteunderlaget i nominella termer (4,9 procent), bedömer Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, att det reala skatteunderlaget faller med två procent under 2023 och i princip blir oförändrat under 2024, med hänsyn till de höga pris- och löneökningarna. Kommunernas minskade köpkraft står i kontrast till de växande välfärdsbehoven som följer av den demografiska utvecklingen. När skatteunderlaget realt sett

utvecklas så svagt blir välfärden allt svårare att finansiera. För att möta det ekonomiskt utmanande läget kan stadens verksamheter behöva dra ned på antalet anställda, effektivisera och skjuta på viktiga investeringar.

Den höga inflationen och det allt högre ränteläget ger även avtryck på bostadsmarknaden. Bostadsinvesteringarna började minska redan det andra halvåret 2022 och nedgången har tilltagit. På ett år har investeringarna i bostäder fallit med nästan 23 procent, enligt SCB:s nationalräkenskaper (kvartal 2 2023 jämfört med motsvarande kvartal 2022). Nedgången i bostadsinvesteringarna är en viktig förklaring till att svensk BNP beräknas krympa under 2023.

Åtgärder för stärkt trygghet och minskad brottslighet

Den grova våldsbrottsligheten och gängkriminaliteten i Stockholm och i hela Sverige har eskalerat och kräver samlade insatser från hela samhället. Staden har en central roll i arbetet med att öka tryggheten och minska brottsligheten. Stockholmarnas trygghet är ständigt i fokus och nämnder och bolagsstyrelser har vidtagit ett flertal åtgärder för att intensifiera arbetet. Samverkan med externa aktörer är ett prioriterat område och för att nå resultat behövs en fortsatt nära samverkan med såväl polis som företagare och föreningsliv. Stockholms stad arbetar främst med förebyggande åtgärder men också uppsökande för att fånga upp personer med riskbeteenden. Skolan, fritidsverksamheterna och socialtjänsten har alla viktiga uppgifter i vardag och i kris. Stockholm driver också ett antal verksamheter för den som vill hoppa av en kriminell livsstil eller lämna våldsbejakande extremistiska miljöer.

Fokus Järva, det mest prioriterade stadsutvecklingsprojektet Tillsammans med klimatfrågan är ojämlikheten och segregationen i Stockholm några av de största samhällsutmaningarna och därför behöver staden kraftsamla. I översiktsplanen finns det fyra fokusområden där staden ska satsa extra för att driva på stadsutveckling och bostadsbyggande: Järva, Skärholmen, Farsta samt Hagsätra-Rågsved. Under innevarande mandatperiod är Fokus Järva särskilt prioriterat. Skillnaderna i livsvillkor mellan olika delar av Stockholm är stora och med Fokus Järva ska staden ta ett större ansvar för Järvaområdet. Fokus Järva är Stockholms stads största stadsutvecklingsprojekt och inkluderar även satsningar på trafik, skola och socialtjänst. Järva är till ytan ett stort stadsdelsnämndsområde och många bostäder planeras att byggas. Här ska stadsutvecklingen bidra till att göra skillnad för människor. Fokus Järva har fem målområden: stadsutveckling och stadsmiljö,

miljömässig och social hållbarhet, civilsamhället samt näringsliv och sysselsättning.

Förstärkt klimatarbete

Stockholms stad bedriver ett ambitiöst arbete för att minska klimatpåverkan och utsläppen av växthusgaser. Stadens nuvarande miljöprogram gäller för perioden 2020-2023 och ett förslag till nytt program till 2030 är under framtagande utifrån de nya mål som formulerats i kommunfullmäktiges budget för år 2023. Arbetet med en ny klimathandlingsplan pågår också. Ambitionerna har höjts och Stockholms stad ska vara klimatpositiv senast år 2030. Detta ska ske genom både utsläppsminskande åtgärder och koldioxidlagring.

Målsättningen är att stockholmarnas konsumtionsutsläpp ska halveras till år 2030 och att omställningen ska vara rättvis och inkluderande. Staden ska inom sin rådighet arbeta för att minska biltrafiken med 30 procent till 2030 i jämförelse med 2017 (i samverkan med statliga, regionala och privata aktörer). Detta kommer att kräva en stor omställning, samarbete och en acceptans hos stockholmarna. Förutom insatserna för en minskad klimatpåverkan arbetar staden med klimatanpassning. Fokus ligger på riskerna med skyfall och värmeböljor. Även här krävs breda samarbeten för att säkra Stockholm mot extrema väderhändelser.

Fortsatt tryck från demografin

Befolkningen i Stockholms stad beräknas öka med omkring 70 000 personer eller cirka 7 procent fram till 2032. Andelen personer i befolkningen som är 80 år och äldre väntas samtidigt öka med 54 procent enligt stadens nya befolkningsprognos. Under 2022 sjönk antalet födda barn kraftigt i staden till den lägsta nivån sedan 2005. Totalt föddes drygt 11 600 barn vilket var en minskning med cirka 1 500 födda jämfört med året innan. Under 2023 förväntas antalet födda minska ytterligare, vilket liknar de senaste årens då färre barn har fötts i Stockholm och Sverige. De relativt låga födelsetalen ger färre förskolebarn de närmsta åren, och färre skolbarn på sikt. Sammantaget fortsätter dock Stockholms befolkning att växa och de demografiska förändringarna medför ökade behov av såväl tjänster inom stadens verksamheter som investeringar i till exempel bostäder, äldreboenden och idrottsanläggningar. Den höga investeringstakten medför att kostnaderna för avskrivningar fortsätter att öka.

Kompetensförsörjningen en allt större utmaning

Kompetensförsörjning blir en allt större utmaning för Stockholms stad när befolkningsstrukturen förändras och personer över 80 år ökar med drygt 54 procent fram till år 2032 samtidigt som personer i arbetsför ålder (19-64 år) endast ökar med drygt 5 procent. Även om äldres hälsa har förbättrats kommer därför äldres behov av vård och omsorg öka kraftigt. Samtidigt blir konkurrensen om arbetskraften allt tuffare. Kompetensutmaningen kan främst mötas genom nya arbetssätt och att ta tillvara och utveckla befintliga medarbetare.

Det finns också stora matchningsproblem på arbetsmarknaden i Stockholm där den lediga arbetskraftens kompetens inte motsvarar den som de lediga jobben kräver. Långtidsarbetslösheten är hög samtidigt bristen på arbetskraft är stor. Fortsatta satsningar för att få personer långt från arbetsmarknaden i jobb är prioriterat. En fullföljd gymnasieutbildning är den enskilt viktigaste faktorn för att varaktigt etablera sig på arbetsmarknaden.

Delårsbokslut

I avsnittet presenteras stadens och den kommunala koncernens resultat och ekonomiska ställning genom delårsbokslutet som omfattar resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys och upplysningar i noter. Redovisningsprinciper och definitioner till delårsbokslutet presenteras i slutet av avsnittet.

Delårsbokslutet omfattar den kommunala koncernen Stockholms stad. I den kommunala koncernen ingår staden och de kommunala bolagen samt kommunalförbundet Storstockholms brandförsvär. Med de kommunala bolagen avses främst stadens majoritetsägda bolag som finns samlade i koncernen Stockholms Stadshus AB. Stockholms Stadshus AB ägs av Stockholms stad och fungerar som en sammanhållande funktion för huvuddelen av stadens aktiebolag.

För en mer utförlig beskrivning av aktiebolagen hänvisas till delårsbokslutet för Stockholms Stadshus AB som kan beställas via www.stadshusab.se.

I stadens delårsbokslut ingår alla nämnder, det vill säga den i huvudsak skattefinansierade verksamheten, samt delårsbokslutet för finansförvaltningen vilket bland annat omfattar stadens centrala finansiering. De sammanställda räkenskaperna, som är den kommunala motsvarigheten till koncernredovisning, omfattar hela den kommunala koncernen Stockholms stad. Syftet med de sammanställda räkenskaperna är att ge en helhetsbild av hela den kommunala koncernens ekonomi och åtaganden.

Beloppen i tabellerna är avrundade och summerar därför inte exakt och interna poster är eliminerade. Förklarande noter finns under avsnittet *Noter*, nedan.

Resultaträkning

I avsnittet redovisas resultaträkningen för staden och den kommunala koncernen i tabellen nedan.

SAMMANSTÄLLD RESULTATRÄKNING	Staden		Den kommunala koncernen		
	Mnkr	2023-08-31	2022-08-31	2023-08-31	2022-08-31
Verksamhetens intäkter		10 129,2	9 145,7	20 332,1	21 327,0
<i>varav jämförelsestörande intäkter</i>		1 645,3	863,9*	1 648,1	3 632,8
Verksamhetens kostnader		-41 576,7	-38 872,6	-46 980,5	-43 959,5
<i>varav jämförelsestörande kostnader</i>		-270,4	-191,4	-286,8	-338,9
Avskrivningar/nedskrivningar		-1 732,0	-1 355,6	-4 904,4	-4 619,5
Verksamhetens nettokostnader		-33 179,5	-31 082,5	-31 552,9	-27 252,0
Skatteintäkter		40 438,9	38 061,1	40 438,9	38 061,1
Generella statsbidrag och utjämning		-3 972,2	-2 614,2	-3 972,2	-2 614,2
Resultat från andelar i intresseföretag		0,0	0,0	-36,7	279,1
Verksamhetens resultat		3 287,2	4 364,4	4 877,0	8 473,9
Finansiella intäkter		1 315,9	1 572,5	152,5	209,9
Finansiella kostnader		-2 394,7	-669,7	-2 264,3	-969,7
Resultat efter finansiella poster		2 208,3	5 267,2	2 765,2	7 714,2
			0,0		0,0
ÅRETS RESULTAT		2 208,3	5 267,2	2 765,2	7 714,2

*Korrigerat upplösning icke offentliga bidrag som jämförelsestörande intäkt (11,3 mnkr)

Nedan presenteras stadens helårsprognos i jämförelse med budget samt utfall i delårsbokslutet.

STADENS HELÅRSPROGNOS 2023	Budget	Prognos	Utfall	Utfall	
	Mnkr	2023	2023	2023 T2	2022 T2
Verksamhetens intäkter		16 374	18 002	10 129	9 146
Verksamhetens kostnader		-68 036	-68 084	-41 577	-38 873
Avskrivningar		-2 503	-2 514	-1 732	-1 356
Verksamhetens nettokostnader		-54 165	-52 596	-33 179	-31 082
Skatteintäkter		59 554	60 540	40 439	38 061
Generella statsbidrag och utjämning		-6 240	-5 999	-3 972	-2 614
Verksamhetens resultat		-851	1 945	3 287	4 364
Finansiella intäkter		3 222	3 480	1 316	1 573
Finansiella kostnader		-2 372	-3 201	-2 395	-670
Resultat efter finansiella poster		0	2 224	2 208	5 267
ÅRETS RESULTAT		0	2 224	2 208	5 267

Balansräkning

I avsnittet redovisas balansräkningen för staden och den kommunala koncernen i tabellen nedan.

SAMMANSTÄLLD BALANSRÄKNING	Staden		Den kommunala koncernen	
	Mnkr	2023-08-31	2022-12-31	2023-08-31
TILLGÅNGAR				
Immateriella anläggningstillgångar				
Immateriella tillgångar	0,0	0,0	145,9	166,3
Summa immateriella tillgångar	0,0	0,0	145,9	166,3
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	69 669,2	67 612,5	173 680,2	171 617,0
Maskiner och inventarier	948,7	983,6	15 213,3	15 235,0
Pågående ny-, till-, och ombyggnad	25 251,5	24 527,6	52 052,7	47 606,6
Summa materiella anläggningstillgångar	95 869,3	93 123,7	240 946,2	234 458,6
Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar	4 570,6	4 555,4	1 115,6	1 100,7
Andelar i intresseföretag	0,0	0,0	5 307,4	5 795,8
Långfristiga fordringar	384,3	373,7	423,4	415,7
Summa finansiella anläggningstillgångar	4 955,0	4 929,1	6 846,4	7 312,2
Summa anläggningstillgångar	100 824,3	98 052,8	247 938,4	241 937,1
Omsättningstillgångar				
Exploateringsfastigheter	1 465,1	1 647,7	1 465,1	1 647,7
Varulager och pågående arbete	3,8	3,6	53,4	50,9
Kortfristiga fordringar	96 224,6	93 632,1	7 511,7	8 535,5
Kortfristiga placeringar	0,8	3,4	177,8	162,1
Kassa och bank	778,0	663,6	939,7	809,7
Summa omsättningstillgångar	98 472,4	95 950,3	10 147,7	11 205,9
SUMMA TILLGÅNGAR	199 296,7	194 003,1	258 086,1	253 143,1

Mnkr	Staden		Den kommunala koncernen	
	2023-08-31	2022-12-31	2023-08-31	2022-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER				
Årets resultat enligt resultaträkningen	2 208,3	2 568,3	2 765,2	5 146,8
Eget kapital	85 460,5	82 892,2	142 368,2	137 248,3
Summa eget kapital	87 668,8	85 460,5	145 133,5	142 395,1
Avsättningar				
Pensionsavsättningar	10 866,1	9 571,8	11 140,5	9 842,6
Uppskjuten skatteskuld	0,0	0,0	1 516,5	1 398,3
Övriga avsättningar	13 267,0	13 433,3	13 281,8	13 456,1
Summa avsättningar	24 133,1	23 005,0	25 938,9	24 697,0
Långfristiga skulder				
Obligationslån	36 434,1	40 274,1	36 434,1	40 274,1
Reverslån	18 260,7	16 710,7	18 260,7	16 710,7
Övriga långfristiga skulder	985,5	660,5	1 805,2	1 334,5
Summa långfristiga skulder	55 680,2	57 645,3	56 499,9	58 319,3
Kortfristiga skulder				
Kortfristiga skulder	16 498,3	17 953,8	15 197,5	17 769,4
Kortfristiga lån	15 316,3	9 938,5	15 316,3	9 962,3
Summa kortfristiga skulder	31 814,6	27 892,2	30 513,8	27 731,7
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	199 296,7	194 003,1	258 086,1	253 143,1

Mnkr	Staden		Den kommunala koncernen	
	2023-08-31	2022-12-31	2023-08-31	2022-12-31
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER				
Ansvars- och borgenförbindelser	889,0	910,0	*	899,8
Pensionsskuld ansvarsförbindelse	15 534,3	15 339,3	15 534,3	15 339,3

*Uppgiften saknas i tertial 2

Kassaflödesanalys

I avsnittet redovisas kassaflödesanalysen för staden och den kommunala koncernen i tabellen nedan.

KASSAFLÖDESANALYS mnkr	Staden		Den kommunala koncernen	
	2023-08-31	2022-12-31	2023-08-31	2022-12-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	2 208,3	2 568,3	2 765,2	5 146,8
Justering för ej likviditetspåverkande poster	3 602,2	5 043,0	6 643,4	10 436,2
Minskning av avsättningar pga utbetalningar	-32,8	-19,1	-32,8	-19,1
Återläggning reavinster/reaförluster	-1 485,9	-1 927,6	-1 472,1	-4 885,4
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	4 291,6	5 664,6	7 903,8	10 678,5
Ökning /minskning kortfristiga fordringar	-2 589,9	-1 117,0	1 302,2	-3 414,0
Ökning/minskning förråd och varulager	-0,3	0,6	-2,5	-7,3
Ökning /minskning kortfristiga skulder	3 922,3	-4 701,4	3 396,8	-2 486,6
Kassaflöde från den löpande verksamheten	5 624,0	-153,2	12 600,3	4 770,6
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-	-	-0,7	-5,9
Försäljning av dotterföretag	-	-	-	260,0
Investering i materiella anläggningstillgångar	-4 514,7	-6 045,0	-11 541,5	-16 643,3
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	1 705,1	2 616,2	1 709,5	8 890,5
Investering i finansiella anläggningstillgångar	-	-27,1	-12,0	-590,5
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0,4	0,9	0,4	405,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-2 809,2	-3 454,9	-9 844,2	-7 683,9
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Nyupptagna lån	9 608,4	14 287,7	9 608,4	14 287,7
Amortering av långfristiga skulder	-6 424,3	-16 235,3	-6 424,3	-16 235,3
Ökning/minskning av långfristiga skulder	-5 116,6	5 840,5	-5 042,2	6 178,6
Ökning/minskning av långfristiga fordringar	0,6	0,8	0,6	0,8
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-1 931,9	3 893,7	-1 857,5	4 231,8
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR				
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	-768,5	-773,3	-768,5	-773,3
Årets kassaflöde	114,4	-487,7	130,0	545,2
Likvida medel vid årets början	663,6	1 151,2	809,7	264,5
Likvida medel vid årets slut	778,0	663,6	939,7	809,7

Noter

I avsnittet redovisas noter till delårsbokslutet.

För att undvika upprepning av tidigare lämnad information då den som har tillgång till delårsrapporten också förutsätts ha tillgång till kommunens senaste årsredovisning lämnas noter i detta delårsbokslut i förenklad form, i enlighet med RKR:s rekommendation nr 17, *Delårsrapport*

Följande noter redovisas;

Not 1 Redovisningsprinciper

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Not 3 Ansvars- och borgensförbindelser

Not 4 Generella statsbidrag

Not 5 Säsongsvariationer eller cykliska effekter som har påverkat verksamheten

Not 1 Redovisningsprinciper

Lag om kommunal bokföring och redovisning

Delårsbokslutet har upprättats i enlighet med Lag (SFS 2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendationer. Framgår inte annat av nedan har samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder samt uppskattningar och bedömningar använts i denna delårsrapport som i årsbokslutet för 2022.

Rättelse av anskaffningsvärde materiella anläggningstillgångar
Under år 2021 konstaterades att Stockholms stads investeringsredovisning inte fullt ut följt RKR R4, Materiella anläggningstillgångar. Under 2022 implementerades redovisningsprinciperna. Avvikelsen avsåg framförallt rivning, sanering samt administrativt påslag på egen tid. För år 2023 sker nu tillämpning fullt ut.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Jämförelsestörande poster

Som jämförelsestörande poster redovisas vinster och förluster vid försäljningar samt poster av engångskaraktär, som inte tillhör den normala verksamheten. Hit räknas exploateringsinkomster/-utgifter, som bruttoredovisas, bokfört värde som kostnad och försäljningsinkomsten som intäkt. I tertialbokslutet uppgår dessa intäkter och kostnader netto till 1 486 mnkr.

Enligt beslut i kommunfullmäktige har inteckningar gjorts av eget kapital till olika åtgärder som är att betrakta som framåtsyftande

och av långsiktig varaktighet, men inte går att klassificera som investeringar. Dessa kostnader är inte budgeterade och ger därför en negativ budgetavvikelse mot resultatbudgeten. Under perioden har 130 mnkr disponerats. Införande av byte av leverantörer avseende SIKT 2 och modernisering av sociala system är de största projekten under året.

Staden har valt att redovisa ovanstående poster som jämförelsestörande om de uppgår till minst 0,1 mnkr då kostnaderna inte kan bedömas tillhöra ordinarie verksamhet utan har karaktären av åtgärder för framtiden.

Framåtsyftande projekt finansierade av eget kapital

mnkr	Staden			
Inteckning eget kapital för framåtsyftande projekt	Tidigare beslutad disposition av eget kapital	Kostnad t o m 2022	Periodens kostnad T2 2023	Kvarstående medel T2 2023
Planeringsverktyg GPS			-10,9	
Nytt intranät			-9,1	
Förbättringar sociala system			-5,8	
SIKT2, fas 2			-41,8	
Genomförande Smart Stad			-8,0	
Schema o bemanning + Medvind			-4,7	
GSIT3 (förstudie)			-0,5	
Projekt eDok			-2,6	
Sociala system, ÄldreN			-0,4	
Sociala system, SocialN			-0,4	
It-kostnader	1 490,1	-430,6	-84,9	975,4
Övriga satsningar				
Kompetensutvecklingsinsatsning	475,0	-179,2	-11,5	284,3
Sociala investeringar	623,0	-247,1	-33,8	342,1
Total kvarstående disposition	2 588,1	-856,9	-130,2	1 601,8

Avsättningar

För avsättningar som avser utgifter som beräknats i dagens penningvärde och det förväntas ske en prisutveckling antas en årlig prisutveckling enligt konjunkturinstitutets prognos på konsumentprisindex. När prisutveckling till innevarande år är känd så justeras avsatt belopp om skillnaden är väsentlig. Belopp som ska betalas senare än tre år från innevarande år nuvärdesberäknas då tidsaspekten anses vara väsentlig. Diskontering till nuvärde har gjorts med stadens internränta som för kommande år är beslutade till 2,2 procent.

Not 3 Ansvars- och borgensförbindelser

Stadens åtagande avseende borgen och ansvarsförbindelser exklusive stadens ansvarsförbindelse för pensionskulden uppgår till 889 mnkr vilket är minskning med 21 mnkr jämfört med bokslut 2022. Förändringen beror på att borgensåtagande för Kommuninvest upphört samt utökat borgensåtagande i SYVAB och för pensionsutfästelser.

Pensionskulden intjänad till och med 1997 redovisas i ansvarsförbindelse och uppgår till 15 534 mnkr (15 399 mnkr) inklusive särskild löneskatt.

Not 4 Generella statsbidrag

För perioden januari-augusti har staden intäktsredovisat 80 mnkr i generella statsbidrag. Av beloppet avser 45 mnkr erhållna medel från år 2022 och 35 mnkr bidrag som staden tilldelats i juni 2023 (av totalt beslutade 82 mnkr). Resterande del av de generella statsbidragen, 69 mnkr redovisas med jämn fördelning i perioden september-december 2023.

Generella statsbidrag	Mnkr
Tillfälligt stöd med anledning av kriget i Ukraina utbetalt 2022	9,8
Utökad bemanning sjuksköterskor äldre, särskilda boenden utbetalt 2022	12,8
Utökad bemanning sjuksköterskor äldre, särskilda boenden beslut juni 2023	46,8
Kvar att intäktsföra september-december 2023	69,4

Not 5 Säsongsvariationer eller cykliska effekter som har påverkat verksamheten

Enligt Rådets för kommunal redovisnings rekommendation R17 ska kommunen lämna upplysningar om säsongsvariationer eller cykliska effekter som påverkat verksamheten.

Kommunens verksamheter varierar över året i omfattning och inriktning. Det gör att kostnader och intäkter varierar under ett år, men på liknande sätt år från år. På samma sätt påverkar klimatet kommunens verksamheter över de olika årstiderna.

Kommunstyrelsen och nämnderna tar i arbetet med budget och prognoser hänsyn till sådana variationer. I kommunen finns verksamheter som har sin mest intensiva period under sommarmånaderna. Detta är fritidsverksamhet i utomhusbad och

utomhusanläggningar, underhåll fastigheter, gator och vägar samt parkverksamhet.

Verksamheter som har lägre verksamhet under sommarmånaderna är de pedagogiska verksamheterna, måltidsverksamhet inom de pedagogiska verksamhetsområdena, daglig verksamhet och träffpunkter inom omsorgsverksamheterna.

Under vinterhalvåret ökar främst kostnader för vinterväghållning och uppvärmning av fastigheter. Nivåer för kostnader med säsongsvariationer kan påverkas av väderleken. Om det blir en extremt snörik/snöfattig/kall vinter kan det påverka kostnaderna.

I delårsbokslut inkluderas samtliga sommarmånader vilka är den stora semesterperioden för kommunkoncernen medarbetare. Även skolans lov i form av jullov, sportlov och påsklov infaller under perioden och är vanliga semesterperioder. Detta påverkar semesterlöneskulden som minskat under semesterperioden för att sedan växa under återstående månader av året.

Semesterlöneskulden prognostiseras därmed var högre i årsbokslutet än i delårsbokslutet.

Förskoleverksamheten har i regel högre intäkter under första halvåret, eftersom antal inskrivna barn minskar vid övergång till skola i augusti. Under andra halvåret fylls det på med antal inskrivna barn löpande.

Uppföljning av kommunfullmäktiges mål

I avsnittet presenteras uppföljningen och målbedömningen av kommunfullmäktiges inriktningsmål och de underliggande verksamhetsområdesmålen, vilka konkretiserar inriktningen för stadens verksamheter.

Staden arbetar efter de tre inriktningsmål som beslutades i kommunfullmäktiges budget 2023: Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden, Ett grönt fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning samt Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla. Till inriktningsmålen hör 16 underliggande verksamhetsområdesmål som konkretiserar inriktningsmålen för de olika verksamheter som bedrivs i staden.

För 14 av verksamhetsområdesmålen finns indikatorer med angivna årsmål. Årsmålen för indikatorerna anger vilken nivå som ska uppnås under året. För individbaserade indikatorer redovisas könsuppdelat utfall där det finns tillgängligt. För övriga indikatorer redovisas endast totalt utfall.

I tertialrapport 2 med delårsbokslut görs en bedömning av måluppfyllelsen för helåret. Då inriktningsmålen sträcker sig över en mandatperiod och verksamhetsområdesmålen lika länge, eller åtminstone över flera år, ska målbedömningen som görs ses som en bedömning av om staden är på rätt väg och i vilken grad det aktuella målet bedöms nås under året snarare än om det långsiktiga verksamhetsområdesmålet faktiskt uppnås.

Bedömning görs av om respektive mål prognostiseras uppnås helt, delvis eller ej under året. Vid hel måluppfyllelse bedöms utvecklingen gå åt rätt håll, vid delvis måluppfyllelse bedöms utvecklingen gå delvis åt rätt håll och vid ej måluppfyllelse bedöms utvecklingen huvudsakligen gå åt fel håll.

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Stockholm ska ha en välfärd som ger varje stockholmare de bästa förutsättningarna att känna trygghet och utvecklas i vardagen. Förskolan och skolan ska få de bästa förutsättningarna för att varje barn ska kunna inhämta kunskaper och växa som människa. Barn har rätt till vuxna som har möjlighet att se varje barn. Sociala insatser ska ge förutsättningar till ett gott och självständigt liv även

när livet är som mest skört. Äldre ska kunna ha hög livskvalitet, god hälsa och leva ett självständigt liv och ska alltid kunna känna trygghet i att de får den hjälp, omsorg och vård de behöver. Stockholm ska vara en stad som håller samman.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för inriktningsmålet kommer uppnås helt för 2023. Bedömningen baseras på att målet för fyra av de fem underliggande verksamhetsområdesmålen prognostiseras uppnås helt och ett prognostiseras uppnås delvis. Måluppfyllelsen förutsätter god budgethållning och att nämnderna och bolagsstyrelserna genomför nödvändiga strukturella förändringar.

Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid
Stockholm ska vara en stad där alla barn och unga ges möjlighet att utvecklas efter sina egna förutsättningar. Barn och unga ska ha tillgång till meningsfulla fritidssysselsättningar oavsett kön, socioekonomiska förutsättningar, funktionsnedsättning eller var i staden de bor. En meningsfull fritid främjar såväl långsiktig hälsa som lärandet och sociala förmågor. Stadens öppna fritidsverksamheter är en del av det trygghetsskapande arbetet och ska vara mötesplatser med närvarande och trygga vuxna förebilder.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt under 2023. Bedömningen grundas på att 24 av 24 nämnder prognostiserar att målet kommer att uppnås helt. Stockholms Stadshus AB bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt. Då verksamhetsområdesmålet saknar indikatorer grundas bedömningen av måluppfyllelsen på nämndernas bedömning av måluppfyllelse samt på det arbete som genomförts under perioden.

Stadsledningskontoret konstaterar att stadens nämnder har genomfört ett stort antal aktiviteter som bidrar till måluppfyllelsen. Nämnderna arbetar för att alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet, exempelvis genom samverkan mellan personal inom öppen fritidsverksamhet, vårdnadshavare, skola och socialtjänst kring psykisk ohälsa samt ungdomar som visar på riskbeteenden.

I stadens arbete med att tillhandahålla en meningsfull fritid för stadens barn och unga har öppen fritidsverksamhet en central roll. Under perioden har en strategi för stadens parklekar tagits fram, vilken är remitterad till stadsdelsnämnderna samt ett antal

facknämnder för yttrande. Insatser för upprustning och renovering av parklekarnas fastigheter behöver fortsatt prioriteras. För målgruppen barn och ungdomar med funktionsnedsättning beskriver nämnderna att de bland annat arbetat med öppen fritidsverksamhet genom träffpunkter. Ett digitalt chatprojekt pågår även där fritidsledare är tillgängliga digitalt för att nå ungdomar som annars är svåra att få kontakt med, exempelvis ungdomar som har svårt med verbala kommunikation.

Under perioden har kommunfullmäktige beslutat om *Riktlinjer avseende Stockholms stads sommarkollo* som bland annat tydliggör hur de kolloplatser som staden har tillgång till ska fördelas. Flera nämnder har även arbetat med att öka antalet ansökningar från underrepresenterade grupper, genom exempelvis information och dagkollo. Flera nämnder beskriver även aktiviteter som de genomfört under perioden som bidrar till att ge barn och unga en meningsfull fritid. Genom nämnders fritidsbibliotek, som syftar till att låna ut sportutrustning gratis, möjliggörs för fler att kunna prova på och delta i aktiviteter oavsett ekonomiska förutsättningar.

Genom en särskild satsning i tertiärrapport 1 fördelades 11,0 mnkr till stadsdelsnämnderna för att erbjuda barn och ungdomar avgiftsfria sommarlovsaktiviteter. Av nämndernas rapportering i tertiärrapport 2 framgår att dessa medel använts till att bekosta exempelvis dagkollo, utflykter samt möjliggjort för nämnder att ha utökade öppettider på fritidsgårdar och fritidsbibliotek.

Stadsledningskontoret kan slutligen konstatera att flera nämnder fortsatt arbetar för att öka antalet flickor som besöker stadens fritidsgårdar. Genom att utveckla dialogen med flickor, i synnerhet de som inte besöker fritidsgårdarna, ska verksamheterna i högre utsträckning anpassas till flickornas behov och önskemål. Nämnderna beskriver även att de erbjuder särskilda aktiviteter och kvällar som vänder sig till flickor samt att de engagerar de pojkar som kommer till fritidsgården för att få med flickor på aktiviteter. Detta har även skapat en medvetenhet hos pojkar om vikten av att få in fler flickor till fritidsgårdarna samt om vikten att aktiviteter och resurser ska fördelas lika.

Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

En bra start i livet börjar i förskolan med lärande, lek och rörelse i centrum. Förskolans pedagogiska verksamhet och skolförberedande uppdrag ska ge goda möjligheter för att fler ska klara skolan och minska risken för utanförskap. I Stockholm ska alla barn oavsett

bakgrund och var i staden de bor ges likvärdiga livschanser och möjligheter att nå kunskapsmålen i skolan. Staden ska därför prioritera insatser som förbättrar elevernas kunskapsresultat och bryter skolsegregationen.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås delvis under 2023. Bedömningen grundas på att 23 av 24 nämnder prognostiserar att målet kommer att uppnås helt och en nämnd delvis (utbildningsnämnden), samt på att årsmålet för tre av åtta av kommunfullmäktiges indikatorer bedöms uppnås helt och fem bedöms uppnås delvis. Stockholms Stadshus AB bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt.

Stadsdelsnämnderna bedömer hel måluppfyllelse för förskolans verksamheter. Stadsledningskontoret gör en annan bedömning med hänsyn till utfall och prognoser på indikatorerna.

De indikatorer som inte bedöms nå upp till kommunfullmäktiges årsmål redovisas under respektive skolform nedan.

Förskola

Stadsledningskontorets bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppnås delvis under 2023, vilket är samma bedömning som i tertialrapport 1. Bedömningen grundar sig i utfallen för kommunfullmäktiges indikatorer och på stadsdelsnämndernas prognos av måluppfyllelse per indikator. Två av fyra indikatorer bedöms uppfyllas helt.

Samtliga fyra kommunfullmäktiges indikatorer har utfall för perioden. Utfallen för perioden visar på hel måluppfyllelse för kommunfullmäktiges indikatorer *Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda* och *Förskollärartäthet*. Prognosen för dessa indikatorer är hel måluppfyllelse på årsutfallet. Indikatorerna *Antal barn per grupp* och *Antal förskolebarn per anställd* bedöms uppnås delvis under året. Stadsledningskontoret kan konstatera att antalet nämnder som uppvisar utfall som uppnår kommunfullmäktiges mål och antalet nämnder som prognostiserar hel uppfyllelse på årsutfall har minskat sedan tertialrapport 1.

Barnantalet är generellt lägre på höstterminen än vårterminen vilket skulle kunna påverka slutligt utfall för indikatorerna *Förskolelärtäthet*, *Antal barn per grupp* och *Antal förskolebarn per anställd*.

Förskolenämnden beskriver att fokusområden för arbetet under året bland annat varit systematiskt kvalitetsarbete och stärkt språkutveckling. Samtliga stadsdelsnämnder bedriver ett prioriterat aktivt språkutvecklande arbete. Första stadsdelsnämnd lyfter fram att barnens språkliga förmåga har ökat under perioden och Hägersten-Älvsjös stadsdelsnämnd beskriver att deras långsiktiga arbete med och för barns språkutveckling bidrar till barnens talspråk, ordförråd och förmåga att uttrycka sig, argumentera och kommunicera.

Förskolans kompensatoriska roll är viktig och flertalet nämnder beskriver att ett aktivt arbete för att öka inskrivningsgraden i förskolan pågår, bland annat genom samverkan med föräldrar och andra aktörer. Förskolenämnden beskriver ett fokus på uppföljning av insatser för att följa dess effekter, exempelvis genom stadsdelsövergripande seminarium med skolchefer och strateger där arbetssätt beskrivs och diskuteras för att utveckla formerna för uppsökande arbete.

Grundskola, anpassad grundskola, fritidshem samt gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

Stadsledningskontorets bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppfylls delvis, vilket är samma bedömning som gjordes i tertialrapport 1. Bedömningen grundar sig främst på utbildningsnämndens bedömning av måluppfyllelse och utfall på kommunfullmäktiges indikatorer. Av kommunfullmäktiges fyra indikatorer för skolverksamheten prognostiseras att en uppfylls helt, samtidigt som de tre indikatorerna som har utfall uppfylls delvis. De tre indikatorerna som uppfylls delvis är:

- Andel elever i årskurs 6 med godkänt betyg i alla ämnen
- Andel elever i årskurs 9 med godkänt betyg i alla ämnen
- Andel elever som är behöriga till nationella program, exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund

Skolresultat

Bortsett från det genomsnittliga meritvärdet har trenden för betygsresultaten i årskurs 6 varit nedåtgående sedan 2016. I år har dock resultaten förbättrats i jämförelse med 2022. Andelen elever som har uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har ökat från 75,7 procent till 77,4 procent. Även andelen elever med resultat motsvarande behörighet till gymnasieskolan och det genomsnittliga meritvärdet har ökat.

Betygsresultat i årskurs 6 i Stockholms stads skolor						
Betygsresultat / år		2019	2020	2021	2022	2023
Andel med resultat motsvarande behörighet till yrkesprogram (%)	Totalt	86,6	85,0	86,8	85,4	86,2
	Flickor	88,0	87,5	88,5	87,0	87,1
	Pojkar	85,5	83,0	85,0	84,5	85,5
Andel med godkänt betyg i alla ämnen (%)	Totalt	77,6	76,1	76,6	75,7	77,4
	Flickor	80,0	79,0	79,0	77,4	78,0
	Pojkar	76,0	73,0	75,0	74,1	76,7
Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)	Totalt	237	236	240	238	240
	Flickor	247	250	250	249	249
	Pojkar	227	223	230	229	232

Betygsresultaten för årskurs 9 är i nivå med föregående år och har varit stabilt de senaste åren. Andelen elever som är godkända i samtliga ämnen har minskat något, samtidigt som andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan och det genomsnittliga meritvärdet är i nivå med 2022.

Betygsresultat i årskurs 9 i Stockholms stads skolor, alla elever						
Betygsresultat / år		2019	2020	2021	2022	2023
Andel behöriga till yrkesprogram (%)	Totalt	87,4	87,8	88,4	88,1	88,1
	Flickor	88	89	88	89	88,6
	Pojkar	87	87	87	87	87,7
Andel med godkänt betyg i alla ämnen (%)	Totalt	80,5	79,8	79,5	80,2	79,4
	Flickor	82	81,5	80	81	79,7
	Pojkar	80	78	79	80	79,1
Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)	Totalt	250	250	248	249	248
	Flickor	260	262	257	257	255
	Pojkar	241	238	238	242	240

Andelen som är behöriga till gymnasieskolan är oförändrat. Exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund är 91,1 procent av eleverna behöriga till gymnasieskolan, vilket är en minskning med 0,5 procentenheter. Andelen elever som är godkända i samtliga ämnen har minskat något, samtidigt som det genomsnittliga meritvärdet i princip är oförändrat de senaste åren.

Resultatspridningen i årskurs 9 är fortsatt stor mellan skolor med olika socioekonomiska förutsättningar, även om skillnaderna har minskat något de senaste åren. Tabellen nedan visar hur resultaten varierar utifrån socioekonomiska förutsättningar.

Socio-ekonomiskt index	Andel behöriga till yrkesprogram			Andel som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen			Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Kvartil 1 <i>lägst index</i>	95,6	96,0	96,1	90,9	92,2	91,0	271	274	271
Kvartil 2	91,2	89,0	90,5	84,3	82,5	82,2	255	254	253
Kvartil 3	83,2	85,1	80,8	71,4	74,8	71,6	233	236	228
Kvartil 4 <i>högst index</i>	76,1	75,7	77,0	58,0	60,8	61,6	210	213	214

Värt att notera är att andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen och genomsnittligt meritvärde har minskat något i kvartil 1, 2 och 3, samtidigt som det har förbättrats i kvartil 4.

I gymnasieskolan är resultaten i nivå med de senaste åren, vilket framgår i tabellen nedan.

Betygsresultat i gymnasieskola			
Betygsresultat / år	2021	2022	2023
Andel elever med examensbevis	89	88	89
Betygs-genomsnitt	15,9	16,1	16,1
Andel elever med godkänt i alla kurser	81	80	81

Av eleverna från högskoleförberedande program erhöll 89 procent examensbevis, vilket är en förbättring med en procentenhet jämfört med föregående år. Inom yrkesprogrammen uppnådde 73 procent kraven för en examen, vilket är en förbättring med sex procentenheter. Samtidigt erhöll endast 30 procent av eleverna med examen från yrkesprogram grundläggande behörighet till högskola, vilket är en minskning med sju procentenheter.

Indikatorer (T=totalt, K=Kvinnor, M=Män)

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1			Utfall T2			Prognos (helt/ delvis/ej)	Kommentar
		T	K	M	T	K	M		
Förskola									
Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	33 %	36,4 %	34,3 %	1,8 %	36,7 %	35,2 %	1,6 %	Helt	Utfallet motsvarande period 2022 var 37,3 %. 11/11 stadsdelsnämnder uppnår KF-målet. 11/11 stadsdelsnämnder prognostiserar att indikatorn uppfylls helt till VB. Fördelningen mellan kvinnliga och manliga förskollärare är fortsatt stor och ligger i nivå med föregående år.
Antal barn per grupp	15	16,3	-	-	15,4	-	-	Delvis	Utfallet motsvarande period 2022 var 15,4. 3/11 stadsdelsnämnder uppnår KF-målet. 6/11 stadsdelsnämnder prognostiserar att indikatorn uppfylls helt i VB.
Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	5,2	-	-	5,0	-	-	Delvis	Utfallet motsvarande period 2022 var 5,0. 3/11 stadsdelsnämnder uppnår KF-målet. 8/11 stadsdelsnämnder prognostiserar att indikatorn uppfylls helt till VB.
Förskollärartäthet	15,5	15,8	-	-	15,0	-	-	Helt	Utfallet för motsvarande period 2022 saknas då indikatorn är ny för 2023. 5/11 stadsdelsnämnder uppnår KF-målet. 8/11 stadsdelsnämnder prognostiserar att indikatorn uppfylls helt till VB.
Skola									
Andel elever i årskurs 6 med godkänt betyg i alla ämnen	80 %	-	-	-	77,4 %	78 %	76,7 %	Delvis	En förbättring jämfört med 2022, då utfallet var 75,7 %.
Andel elever i årskurs 9 med godkänt betyg i alla ämnen	82 %	-	-	-	79,4 %	79,7 %	79,1 %	Delvis	En försämring jämfört med 2022, då utfallet var 80,2 %.

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1			Utfall T2			Prognos (helt/ delvis/ej)	Kommentar
		T	K	M	T	K	M		
Andel elever som är behöriga till nationella program, exklusive nyanlända och elever med okänd bakgrund	95 %	-	-	-	91,1 %	91,5 %	90,8 %	Delvis	En försämring jämfört med 2022, då utfallet var 91,7 %.

Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

Alla stockholmare ska få de insatser och det stöd de behöver, oavsett var i staden de bor. Tilliten till socialtjänsten ska öka och fokus ligga på det förebyggande arbetet och tidiga insatser. Jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet främjas genom ett systematiskt arbete för att förbättra tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt under 2023. Bedömningen grundas på att 27 av 27 nämnder prognostiserar att målet kommer att uppnås helt samt på att årsmålet för fyra av fem av kommunfullmäktiges indikatorer bedöms uppnås helt och en bedöms uppnås delvis. Stockholms Stadshus AB bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt.

Utfallet för indikatorn rörande placerade barns skolresultat har försämrats och enligt nämndernas prognos finns risk att målvärdet inte uppnås för året. Särskilt pojkars resultat har försämrats, vilket innebär en återgång till hur indikatorns utfall sett ut tidigare år och speglar skillnaderna i skolresultat mellan könen generellt.

En förklaring till försämringen av skolresultaten för placerade barn i förhållande till föregående år kan vara att det i budget 2023 förtydligades att indikatorn, utöver barn placerade i familjehem, även inkluderar barn placerade på institution, vilka ofta är äldre och har en mer omfattande problematik. Samtliga stadsdelsnämnder som inte når målet beskriver åtgärder som vidtas för att förbättra utfallet och flera lyfter svårigheten med att snabbt nå resultat för barn som har mycket svaga skolresultat vid placeringens början. Det finns därför skäl att understryka vikten av att socialnämnden och utbildningsnämnden ger tillräckligt stöd till placerade barn och samverkar för en obruten skolgång i enlighet med

SAMS-modellen, samt att utbildningsnämnden fortsätter med ett brett arbete för att förbättra skolresultatet för barn med sämre förutsättningar. Det finns också skäl att följa det sociala investeringsprojektet Skolsamordnare för placerade barn och unga.

Det pågår ett omfattande arbete med fokus på att upptäcka barn som riskerar att fara illa eller involveras i kriminalitet samt på att vidta tidiga insatser för att motverka en negativ utveckling. Bland annat har förskolenämnden inlett samverkan med socialnämnden och flera stadsdelsnämnder beskriver ett närmare samarbete mellan förskola och socialtjänst. Socialnämnden stödjer också stadsdelsnämnderna i att intensifiera det fältförlagda och uppsökande arbetet. Utveckling av samverkan med polisen fortsätter, bland annat genom samlokalisering av socialsekreterare hos polis, fortsatt arbete med Trefas och spridning av sekretesshandboken i syfte att öka informationsutbytet mellan socialtjänsten, polisen och andra relevanta myndigheter. Implementering av det nya föräldrastödsprogrammet *På rätt väg*, som riktar sig till föräldrar vars barn är på väg in i kriminalitet, pågår. Flera nämnder arbetar också med att förstärka stödet till familjehemsplacerade barn för att motverka sammanbrott och omplaceringar.

Nämnderna har i enlighet med *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning* arbetat med de åtta fastslagna fokusområdena. Exempel på stadens nämnders arbeten är; tillgänglighetshöjande åtgärder i ute- och inomhusmiljö, bostadsbyggande, ökad delaktighet, aktiviteter för social gemenskap som särskilt riktas till personer med vissa funktionsnedsättningar, stöd till arbete eller studier, hälsofrämjande insatser samt genom att utveckla stödet i övergångarna från daglig verksamhet till arbetsmarknaden. På medborgarkontoret i Rågsved har det under året startats upp en stadsövergripande funktion med samhällsvägledning på teckenspråk, verksamheten vänder sig till alla Stockholms invånare som behöver samhällsvägledning på teckenspråk. Ett förslag till revidering av programmet för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning har tagits fram under våren.

Indikatorer (T=totalt, K=Kvinnor, M=Män)

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1			Utfall T2			Prognos (helt/ delvis/ej)	Kommentar
		T	K	M	T	K	M		
Andel barn och unga som åter blir föremål för ansökan efter avslutad utredning	24 %	23 %	23,2 %	22,8 %	23,2 %	23,3 %	23,1 %	Helt	Målet är att få barn ska återaktualiseras
Andel placerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	75 %	67,6 %	70,0 %	66,8 %	63,9 %	67,9 %	59,9 %	Delvis	Resultatet har försämrats, se kommentar ovan.

Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

Stockholm ska vara en äldrevänlig stad. Stadens äldre ska vara trygga med att deras röster blir hörda i alla aspekter som rör deras levnadsvillkor. Äldreomsorgen ska vara jämställd, tillgänglig och likvärdig. Alla äldre har rätt till ett tryggt boende utformat efter sina behov och en vardag med hög livskvalitet, god hälsa och goda förutsättningar att leva ett självständigt liv så länge som möjligt oavsett funktionsförmåga och stadsdel.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt under 2023. Bedömningen grundas på att 25 av 25 nämnder prognostiserar att målet kommer att uppnås helt samt på att årsmålet för sex av sju av kommunfullmäktiges indikatorer bedöms uppnås helt och en bedöms uppnås delvis. Stockholms Stadshus AB bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt.

Den indikator som inte bedöms nå upp till kommunfullmäktiges årsmål är *Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod*. Samtliga stadsdelsnämnder arbetar med att minska antalet personal som arbetar hos de aktuella brukarna, bland annat med förändringsledningsprojekt och nya framtagna rutiner för att öka kontinuiteten inom hemtjänsten, men det är endast sex av de elva stadsdelsnämnderna som bedömer att de kommer att nå sitt årsmål.

Under åren som präglades av Corona-pandemin minskade antalet brukare inom stadens äldreomsorg, både inom de särskilda boendena samt inom hemtjänsten. Från halvårsskiftet 2023 är antalet äldre med dessa insatser nu tillbaka på samma nivå som innan pandemin.

Stadens arbete med omställningen till God och nära vård har fortgått och äldrenämnden har genomfört flera informationsmöten med såväl privata som kommunala beställare och utförare. Samverkan pågår inom Storsthlm med länets kommuner och Region Stockholm för att bland annat ta fram en länsövergripande handlingsplan.

Medarbetarna på stadens vård- och omsorgsboenden har fortsatt arbetet med att genomföra måltidsobservationer. Syftet med måltidsobservationer är att åstadkomma en kvalitetssäkring för att bland annat förebygga undernäring, ofrivillig ensamhet, att öka livskvaliteten och måltidsupplevelsen, samt att skapa förutsättningar så att de boende får en trevlig stund på dagen. Äldrenämnden har startat en förstudie med vård- och omsorgsboenden från två stadsdelsnämnder för att ta fram en mobilapplikation för att digitalt kunna registrera måltidsobservationerna.

Utifrån uppdraget om översyn av ramtid har äldrenämnden under våren fortsatt genomföra besök hos beställarenheterna. Detta i syfte att stödja beställarna att arbeta i enlighet med anvisningarna för beställning och genomförandeplan för hemtjänst. Äldrenämnden har tillsammans med stadsdelsnämnderna även arbetat med att utveckla metoder och arbetssätt för ett tydligare stöd för biståndshandläggare vid tidsberäkning av total tid per månad.

Äldrenämnden har även påbörjat en översyn om hur förändringarna i riktlinjerna för biståndshandläggning hittills kan ha påverkat bedömningen av vård- och omsorgsboende för personer som är 85 år och äldre. I syfte att få en närmre dialog med beställarenheterna, vad gäller riktlinjer och annat som kan påverka den enskilde vid de individuella bedömningarna, har nämnden bjudit in biträdande beställarchefer till möten.

Alla Stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Stockholmarnas tillgång till kultur ska öka och stadens kulturverksamheter stärkas. Genom kulturskolan ska alla barn och unga själva kunna skapa och ta del av professionell kultur. Idrott och motion ska vara tillgängligt för alla med god tillgång till idrottshallar, spontanidrottsytor och friluftsliv. Föreningslivet ska växa genom tillgängliga mötes- och samlingslokaler.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt under 2023. Bedömningen grundas på att

23 av 26 nämnder prognostiserar att målet kommer att uppnås helt och tre nämnder delvis, samt på att årsmålet för tre av fem av kommunfullmäktiges indikatorer bedöms uppnås helt, en bedöms uppnås delvis och en bedöms ej uppnås. Stockholms Stadshus AB bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt.

Idrottsnämnden och kulturnämnden bedömer målet som helt uppfyllt och deras bedömningar väger tungt för målet.

Nämnder och bolagsstyrelser har en stor mängd uppdrag och aktiviteter att genomföra under 2023 för att bidra till måluppfyllelsen. Stadsledningskontoret konstaterar att samtliga aktiviteter slutförts eller prognostiseras pågå enligt plan, vilket har möjliggjorts genom nämnders och bolagsstyrelsers samverkan.

Under perioden har staden arbetat för att stärka förutsättningarna för kulturella och kreativa näringar genom att ha lotsat kulturaktörer till nya lokaler. Staden främjar stockholmarnas skapande genom bland annat en kulturpark i Snösätra. Kulturskolan erbjuder digitala kurser och samarbetar med andra städer i digitala satsningar.

Evenemang som Kulturnatt och Kulturfestivalen och stadens kulturverksamheter visar ett ökat antal besökare och deltagare. Det är en fortsatt återhämtning efter nedgången under pandemin men är ännu inte helt tillbaka i läget före pandemin. Stockholms stadsbibliotek arbetar kontinuerligt med att göra biblioteksverksamheten relevant för stockholmarna och det är fortsatt ökade besök och lån i biblioteken.

Staden stödjer föreningslivet genom att erbjuda ekonomiskt stöd och tillhandahålla samlingslokaler. Fokus ligger på att främja en bred föreningsverksamhet.

Det har vidtagits flera åtgärder för att främja idrott, rörelse och hälsa i Stockholm. Planering och utveckling av idrottsprojekt pågår där investeringar i nya idrottsanläggningar finansieras genom bland annat en idrottsmiljard. För att främja spontanidrott och friluftsliv skapas fler ytor för ökad tillgänglighet och fysisk aktivitet.

Staden arbetar med aktiviteter för ett jämställt och varierat nyttjande av spontanidrottsytor, med särskilt fokus på att öka utbudet för tonårsflickor i olika områden, inklusive Järva och söderort.

Tillgängliggörande av flera friluftsytor och spontanidrottsytor, exempelvis genom anläggning av utegym befolkar platser, skapar trygghet och ökar möjligheten till fysisk aktivitet bland flera grupper i samhället. Detta arbete kopplar till arbetet mot de i Agenda 2030 utpekade målen om *God hälsa och välbefinnande* och *Minskad ojämlikhet*.

Indikatorer (T=totalt, K=Kvinnor, M=Män)

Indikator	KF:s års mål	Utfall T1			Utfall T2			Prognos (helt/ delvis/ej)	Kommentar
		T	K	M	T	K	M		
Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	75 %	-	-	-	86 %	83 %	89 %	Helt	
Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	77 %	-	-	-	52 %	53 %	51 %	Ej	Indikatorn är ny för 2023. Resultatet kommer från skolenkäten och avser svar från elever i åk 5 och 8 i grundskolan. I de åldersgrupperna kan medvetenheten kring vad en kulturaktivitet egentligen är för något variera, till skillnad från fråga om idrottsaktivitet. Målet är också mycket högt ställt. Utfallet 52 % som deltar i kulturaktiviteter bedöms vara en hög siffra. Kulturaktiviteterna är jämt fördelade mellan att skapa själv och att ta del av vad andra skapat.
Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	76 %	-	-	-	77 %	76 %	78 %	Helt	

Indikator	KF:s års mål	Utfall T1			Utfall T2			Prognos (helt/ delvis/ej)	Kommentar
		T	K	M	T	K	M		
Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	77 %	-	-	-	78 %	81 %	76 %	Helt	Enligt skolenkäten 2023 är ungdomar i mellan- och högstadiet (årskurs 5 och 8) generellt nöjda med tillgången på kulturaktiviteter på fritiden. En viss uppgång i nöjdhet har skett jämfört med 2022 och årsmålet nås.
Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	66 %	-	-	-	63 %	59 %	67 %	Delvis	Enligt skolenkäten 2023 är andelen ungdomar i hög- och mellanstadiet (årskurs 5 och 8) som instämmer att de deltar i föreningsliv 63 % och ökar något jämfört med 2022 och närmar sig årsmålet. Pojkar deltar i högre grad än flickor.

Ett grönt fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Stockholm ska vara världsledande i att minska sina utsläpp och vara en förebild för andra i klimatomställningsarbetet. Stockholm ska leda omställningen och övergången till nya gröna jobb och hållbara levnadssätt. Stockholms stad ska vara klimatpositiv senast år 2030. Detta ska ske genom både utsläppsminskande åtgärder och koldioxidlagring. För att nå målet ska stadens miljöprogram, klimathandlingsplan och klimatbudget uppdateras.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för inriktningsmålet kommer att uppnås helt för 2023. Bedömningen baseras på att samtliga fyra underliggande verksamhetsområdesmål prognostiseras uppnås helt. Måluppfyllelsen förutsätter god budgethållning och att nämnderna och bolagsstyrelserna genomför nödvändiga strukturella förändringar.

Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Städer har en viktig roll i omställningsarbetet och Stockholm ska vara världsledande i att minska sina utsläpp och vara en förebild för andra. Stockholm ska ställa om till ett cirkulärt samhälle och vara klimatpositiv 2030 och fossilbränslefri 2040. Stadens energianvändning ska minska och staden ska bidra till ökad lokal och regional elproduktion.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt under 2023. Bedömningen grundas på att 25 av 28 nämnder prognostiserar att målet kommer att uppnås helt och tre nämnder delvis, samt på att årsmålet för fyra av nio av kommunfullmäktiges indikatorer bedöms uppnås helt och fyra bedöms uppnås delvis. En indikator föreslås utgå. Stockholms Stadshus AB bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås delvis.

Indikatorn *Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling* bedöms uppnås delvis, bland annat eftersom att det är svårt att möjliggöra matavfallsinsamling i alla fastigheter. Indikatorn *Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider* bedöms också uppnås delvis eftersom utbildningsnämnden, servicenämnden och socialnämnden har svårt att nå måluppfyllelse. Nämnderna vidtar ett antal åtgärder under året. Måluppfyllelsen för indikatorn *Andel matavfall till biologisk behandling* har ökat i jämförelse med tertial 1, vilket delvis kan bero på matavfallsobligatoriet som införs under 2023. Målet förväntas dock inte nås under året och innan den nya sorteringsanläggningen i Högdalen invigs. Indikatorn *Utsläpp per invånare* bedöms delvis uppnås, bland annat med anledning av utvecklingen av andelen förnybara drivmedel i transportsektorn.

Indikatorn *Plast till energiåtervinning* föreslås utgå för 2023 eftersom den baseras på plockanalyser som enbart genomförs vartannat år. Nästa plockanalys sker 2024.

Möjligheten att nå målet under mandatperioden riskerar att påverkas av omvärldsfaktorer. Regeringens aviserade sänkning av reduktionsplikten för bensin och diesel från den 1 januari 2024 till och med 2026, förväntas till exempel öka koldioxidutsläppen. Staden arbetar fortsatt inom dess rådighet med att växla upp klimatarbetet och att nå målet. Stadsledningskontoret konstaterar att stadens nämnder och bolagsstyrelser genomför eller planerar att

genomföra ett stort antal aktiviteter för att uppnå målet för verksamhetsområdet under året.

Kommunstyrelsen leder arbetet med att ta fram ett nytt miljöprogram och en ny klimathandlingsplan, då båda styrdokumenterna löper ut 2023. Det nya miljöprogrammet föreslås ha en längre programperiod än tidigare och gälla till 2030 och ha ett nytt prioriterat mål kopplat till en rättvis klimatomställning.

Under perioden har stadens arbete med svenskt och europeiskt klimatkontrakt fortsatt. Kontrakten syftar bland annat till att utveckla klimatledarskapet och arbetssätt, möjliggöra policyförändring och ökad finansiering från nationell och EU-nivå. Staden deltar som en av 100 städer i missionen om klimatneutrala och smarta städer 2030.

Elbesparingsarbetet har fortsatt att utvecklas. Fastighetsnämnden driftoptimerar fastighetsbeståndet och har installerat solceller på Tekniska nämndhuset. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har förstärkt energi- och klimatrådgivningen (EKR) och särskilda satsningar har gjorts för att stödja bostadsrättsföreningar. Stockholm Vatten och Avfall är den organisation i kommunskoncernen som enskilt förbrukar mest energi. Bolaget arbetar med energisparande åtgärder, ett kontinuerligt arbete som är av största vikt för måluppfyllelsen. Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) gör insatser för att underlätta för hyresgäster att minska sin energianvändning.

Verksamheterna har ett brett och ambitiöst arbete inom flera områden för att bidra till målet. Arbetsmarknadsnämnden tar fram och erbjuder utbildningar inom grön omställning samt etablerar ett nytt mellanlager för Stocket Byggåterbruk. Servicenämnden har tagit fram nya centralt upphandlade avtal för livsmedel som förväntas bidra till lägre klimatpåverkan och högre andel ekologiska varor. Exploateringsnämnden har tagit fram ett program för att testa växtbäddar och dess kapacitet att rena och fördröja dagvatten. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har tillsammans med äldrenämnden tagit fram ett stödmaterial för minskad användning av förbrukningsartiklar i plast i stadens vård- och omsorgsboenden.

Stadens nämnder och bolagsstyrelser stärker arbetet med Agenda 2030. Arbetet bidrar till agendans *Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna*, och flera aktiviteter bidrar till att stärka agendans övriga mål. Ett exempel är att stadsarkivets medarbetare

inlett utbildningen "Styr mot Agenda 2030 - jämställdhet i fokus". Syftet är att ge deltagarna stöd att integrera arbetet med de globala målen i verksamheten.

Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Arbetet för att stärka stadsnaturen, den biologiska mångfalden och den gröna infrastrukturen ska intensifieras och mer natur ska skyddas för dagens och morgondagens stockholmare.

Handlingsplanen för klimatanpassning ska genomföras med fokus på skyfall och värmeböljor och krontäckningsgraden ska öka.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt under 2023. Bedömningen grundas på att 24 av 24 nämnder prognostiserar att målet kommer att uppnås helt, samt att årsmålet för två av två av kommunfullmäktiges indikatorer bedöms uppnås helt. Stockholms Stadshus AB bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt.

En stark grön infrastruktur och rik biologisk mångfald förutsätter ett aktivt arbete med att sköta om och utveckla stadens gröna värden. Det görs bland annat genom skötsel och reinvesteringar i parker, trädvård och klimatanpassning. Trafiknämnden arbetar med att förbättra livsvillkoren för stadens ca 50 000 gatuträd genom bland annat beskärning, växtbäddsrenoveringar samt ny- och återplantering. Trafiknämnden arbetar även med att ta fram riktlinjer för trädvård som kommer innebära nya arbets sätt. Kyrkogårdsnämnden arbetar med olika åtgärder för att stärka den biologiska mångfalden inom begravningsplatserna.

Även stadens stadsdelsnämnder genomför åtgärder för att öka den biologiska mångfalden. Flera stadsdelsnämnder arbetar med att etablera ängsytter. Bromma stadsdelsnämnd friställer ekar och har sparat faunadepåer och högstubbar för att gynna småfåglar och insekter och har skapat en sandbädd för insekter med återbrukad sand från en lekplats. Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd planterar träd och anlägger hagar i Råby Gärde. Järva stadsdelsnämnd genomför åtgärder för att minimera spridningen av granbarkborren på Järvafältet.

SISAB arbetar tillsammans med berörda nämnder med att ta fram ett koncept för gröna skol- och förskolegårdar och utbildningsnämnden genomför ett projekt för att utveckla skolgårdar med fokus på hälsa och grönska. Under 2023 utförs ombyggnation av fem skolgårdar, varav två skolgårdar har särskilt

fokus på att ersätta hårdjord yta med gröna miljöer. Inom projekten kommer nya metoder för gröna gårdar testas och utvärderas. I arbetet medverkar elever på respektive skola. Utbildningsnämnden har även etablerat en ny mobil naturskola i form av en lådcykel som kan bokas för naturskolebesök i skolans närhet. Utbildningsnämnden har utrett och bedömt att en ny permanent naturskola skulle kunna anläggas i Sätterskogens naturreservat som har stora naturvärden. I samarbete med trafiknämnden arbetar SISAB med att återbruka växter som stått i stadens blomurnor. I år har 10 000 växter flyttats till 35 förskolor och skolgårdar i Stockholm istället för att slängas.

Det är även viktigt att skydda stadens värdefulla natur. Stadsbyggnadsnämnden arbetar tillsammans med exploateringsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsmyndigheten med ett förslag till naturreservatsbildning för Kyrkhamn/Riddersvik som ska färdigställas under 2023. Även förutsättningar för att inrätta naturreservat i Ålstensskogen/Storskogen och Fagersjöskogen är under utredning. Stadsbyggnadsnämnden projektleder inrättandet av fler biotopskyddsområden, och hittills är tre av fem områden initierade.

En stark grön infrastruktur krävs för att hantera effekterna av ett förändrat klimat och stadens ekosystemtjänster fyller en viktig funktion i det arbetet. Trafiknämnden har under året påbörjat ett arbete för att förstärka stadens skyfallsfunktion och en särskild beredskap upprättas utifrån identifierade risker för verksamheten kopplat till en skyfallshändelse. Stadens bolag arbetar aktivt med olika klimatanpassningsåtgärder för att hantera översvämningar och övertemperaturer vid värmebölja. AB Svenska Bostäder planerar exempelvis att genomföra förebyggande naturbaserade och tekniska lösningar under året, bland annat dagvattenlösningar, skuggande växtlighet, solskydd på fönster och växtbeklädda väggar.

Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

Framkomligheten för kapacitetsstarka färdmedel ska prioriteras. Utsläppen av koldioxid från transportsektorn ska minska genom elektrifiering av fordonsflottan, minskad biltrafik, ökad inblandning av biobränsle i drivmedel och ett transporteffektivt samhälle. Laddinfrastrukturen ska byggas ut i hela staden. Trafiksäkerheten ska öka. Vinterväghållningen ska förbättras.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt under 2023. Bedömningen grundas på att 26 av 26 nämnder prognostiserar att målet kommer att uppnås helt samt på att årsmålet för tre av fyra av kommunfullmäktiges indikatorer bedöms uppnås helt och en bedöms uppnås delvis. Stockholms Stadshus AB bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt.

Riksdagens beslut i juni 2022 om att pausa höjningen av reduktionsplikten för bensin och diesel under 2023 har medfört en risk för att indikatorn *Växthusgasutsläpp i transportsektorn per invånare (ton CO₂e per invånare)* inte kommer att nås helt. Det är inte sannolikt att stadens rådighet är tillräcklig för att vidta åtgärder som helt kompenserar för de utsläppsökningar som blir följden av beslutet. Regeringen har även aviserat att den avser föreslå en sänkning av reduktionsplikten från och med 2024. Om förslaget beslutas av riksdagen medför det enligt stadsledningskontorets bedömning att det blir svårt för staden att nå målet att utsläppen från transportsektorn ska minskas med 80 procent till 2030 jämfört med 2010.

Under perioden har kommunfullmäktige fattat ett reviderat genomförandebeslut för projekt Slussen. Projekt är ett av stadens viktigaste och mest komplexa investeringsprojekt och bidrar bland annat till förbättrad framkomlighet för gång- och cykeltrafik. Den nya anläggningen minskar risken för översvämning och tryggar dricksvatten för omkring två miljoner människor. Projektet utgör även ett exempel på hur staden bidrar till Agenda 2030-målet om hållbar industri, innovationer och infrastruktur.

Nämnder och bolagsstyrelser genomför en rad åtgärder och aktiviteter som bidrar till att verksamhetsområdesmålet uppfylls. I upphandlingar som innefattar transporter ställs krav på miljöanpassning av fordon i enlighet med stadens miljöprogram. Stockholm Vatten och Avfall AB har under perioden tagit stadens första helelektriska sopbil i drift. Utbyggnaden av laddplatser fortgår i enlighet med de planer som tagits fram av berörda nämnder och bolag, med något enstaka undantag. Bostadsbolagen arbetar med att hitta modeller för att erbjuda mobilitetstjänster till hyresgästerna. I juni påbörjade trafiknämnden att förstärka grunden under Kungsgatan.

Trafiknämnden har preciserat planerna gällande den satsning på framkomlighet om 2 miljarder kronor som kommunfullmäktige har

ålagt nämnden att genomföra under mandatperioden. Satsningar på gångtrafik utförs med syfte att öka gångvänligheten, framkomligheten och attraktiviteten för gående. Satsningar på cykeltrafik utförs med syfte att öka andelen och antalet cyklister och göra det enklare och säkrare att cykla i Stockholm. Satsningar på kollektivtrafik utförs med syfte att öka framkomligheten, medelhastigheten samt pålitligheten för busstrafiken.

Stadens medborgarundersökning, som genomförs en gång per år, visar att upplevelsen av hur säker trafikmiljön är för gående och cyklister inte skiljer sig nämnvärt mellan könen. I båda fallen känner sig männen något säkrare än kvinnorna på den aggregerade nivån för hela staden. Utfallen per stadsdelsnämndsområde varierar dock avsevärt, med flera fall där betydligt högre andel av kvinnorna än männen känner sig säkra.

Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

Stockholm ska vara en stad där luften är hälsosam att andas. Stadens vatten ska vara rena och fulla av liv och vår miljö är rensad från skadliga kemikalier. Ingen stockholmare ska riskera försämrad hälsa på grund av att bo i staden. Luften och vattnet ska vara rent och arbetet med att långsamt avgifta staden från gamla miljöskulder, men även stoppa nytillkomna gifter, ska fortsätta.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt under 2023. Bedömningen grundas på att 20 av 25 nämnder prognostiserar att målet kommer att uppnås helt och fem nämnder delvis, samt att årsmålet för fem av elva av kommunfullmäktiges indikatorer bedöms uppnås helt. Två av elva indikatorer bedöms uppnås delvis och fyra bedöms ej uppnås. Stockholms Stadshus AB bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och Stockholm Vatten och Avfall AB bedömer samtliga full måluppfyllelse vilket väger tungt i den samlade målbedömningen. Stadsledningskontoret konstaterar att mycket arbete kopplat till förbättrad vattenstatus görs men arbetet är långsiktigt och det tar tid att få effekt. Bland annat har Stockholm Vatten och Avfall AB lagt in fysiska åtgärder för förbättrad vattenstatus i sin ordinarie investeringsplan.

Luften i Stockholm har blivit bättre över tid och stadsledningskontoret bedömer att den trenden kommer att fortsätta. Flera åtgärder som verksamheterna vidtar förväntas bidra

till måluppfyllelsen, till exempel utredningen av miljözon klass tre i Gamla Stan och Stockholm city.

Årsmålen för indikatorerna kopplade till hållbara inköp bedöms inte nås under året bland annat på grund av ökade livsmedelspriser och brist på varor hos leverantörer. arbetssätt, kompetens m.m.

Avseende giffria miljöer vidtas olika typer av insatser i verksamheterna. Bland annat studeras kemikaliebelastningen i barns inomhusmiljö i förskolor inom ramen för detta projekt.

Indikatorn *Andel badvattenprover med godkänd badkvalitet* bedöms ej uppnås. Miljö- och hälsoskyddsnamnden bedömer att det finns en risk för att badvattenkvaliteten kan vara låg på vissa platser till följd av skyfall och spill från fåglar.

Indikatorn *Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system* bedöms uppnås delvis. Ingen av de nämnder och bolagsstyrelser som omfattas av indikatorn bedömer att målet kommer att nås under året.

Årsmålet för indikatorn *Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel* bedöms inte uppnås under året. Årsmålet är högt satt och staden är inte nära att nå målet. Den ökade livsmedelspriserna försvårar än mer även om åtgärder görs bland exempelvis stadsdelarna. Måluppfyllelsen varierar inom staden.

Utbildningsnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Farsta stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd och Skärholmens stadsdelsnämnd uppmanas att eftersträva en ökad måluppfyllelse avseende andelen ekologiska måltider och livsmedel i sina verksamheter.

Indikatorn *Andel kemiska produkter i stadens verksamheter som innehåller utfasningsämnen* bedöms uppnås delvis. Vissa kemiska produkter minskar i stadens verksamheter men samtidigt tillkommer nya ämnen.

Indikatorerna som mäter ekologisk och kemisk status i stadens vattenförekomster bedöms ej uppnås under året. Anledningen är att

stadens åtgärder ger effekt på lång sikt och att stadens utgångsläge är långt från årsmålet.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Grunden för en väl fungerande stad är en stark ekonomi. Fler stockholmare i jobb skapar både individuellt och kollektivt välstånd. Staden ska konsekvent jobba för att Stockholm ska vara en region med tillväxt och som underlättar företagande och en växande arbetsmarknad. Grundläggande för en stark ekonomi är en fungerande kompetensförsörjning, bra infrastruktur och ett öppet och demokratiskt samhälle. Stockholm ska vara en internationellt konkurrenskraftig region med öppen handel. Staden behöver i grunden ha en bättre beredskap genom större rådgivet över viktiga samhällsfunktioner och välfärden. Krav på verksamhetens kvalitet ska vara samma oavsett driftsform.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för inriktningsmålet kommer att uppnås helt för 2023. Bedömningen baseras på att målet för fem av de sju underliggande verksamhetsområdesmålen prognostiseras uppnås helt och två prognostiseras uppnås delvis. Måluppfyllelsen förutsätter god budgethållning och att nämnderna och bolagsstyrelserna genomför nödvändiga strukturella förändringar.

Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

En stark ekonomi i Stockholm borgar för en väl fungerande verksamhet. Utgångspunkten för den förda politiken är att välfärden, tryggheten och klimatomställningen ska ha de resurser som är nödvändiga för att Stockholms stads verksamheter ska fungera och utvecklas.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt under 2023. Bedömningen grundas på att 25 av 29 nämnder prognostiserar att målet kommer att uppnås helt och fyra nämnder delvis, samt på att årsmålet för åtta av tio av kommunfullmäktiges indikatorer bedöms uppnås helt och två delvis. Stockholms Stadshus AB bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt.

Det ansträngda ekonomiska läget, med hög inflation och stigande räntor som bland annat ger ökade personal- och lokalkostnader, gör att flera nämnder bedömer att de kommer att nå de ekonomiska målen först efter ianspråkstagande av resultatfonder.

Det är av väsentlig betydelse att stadens nämnder och bolagsstyrelser fortsätter arbetet med kostnadskontroll och planerar för hur de ska hantera framtida kostnadsutveckling. De större avvikelserna kommenteras under rubriken nämndernas prognoser.

Staden har ett stort reinvesteringsbehov samtidigt som nyinvesteringar behövs i takt med att staden växer. Det osäkra ekonomiska läget med stigande utgifter innebär att det är av yttersta vikt att stadens nämnder och bolagsstyrelser systematiskt arbetar med prioritering, uppföljning och styrning av investeringsprojekten i syfte att begränsa investeringsutgifterna och därmed kostnaderna på längre sikt. Prisutvecklingen som varit inom byggsektorn gör också att det är särskilt viktigt att inkomna anbud för investeringar granskas för att säkerställa att dessa inte är oskäliga. Nämnder och bolagsstyrelser ska också, i varje projekt se över möjligheten till extern finansiering.

Nämnder med projekt som överskrider kommunfullmäktiges beslut med 15 procent och 20 mnkr uppmanas att vidta åtgärder för att sänka kostnaderna i projekten och vid behov återkomma till kommunfullmäktige för ett reviderat genomförandebeslut. För mer information, se bilaga 4 *Uppmaningar till stadens nämnder*.

Indikatorer

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Prognos (helt/ delvis/ej)	Kommentar
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	99,8 %	99,5%	Helt	Prognosen är att målet uppfylls på helår
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100,4 %	100,2 %	Delvis	Prognosen är att målet uppfylls delvis på helår

I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

I Stockholm ska alla som kan arbeta få möjlighet att göra det. Det är grunden för en jämlik stad och för att bryta segregationen. Långtidsarbetslösheten måste brytas. Ett gott företagsklimat är avgörande för en växande stad. Det strategiska näringslivsarbetet ska utvecklas och näringslivsperspektivet vara en naturlig del av stadens arbete.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt under 2023. Bedömningen grundas på att 27 av 29 nämnder prognostiserar att målet kommer att uppnås helt

och två nämnder delvis, samt på att årsmålet för nio av nio av kommunfullmäktiges indikatorer bedöms uppnås helt. Stockholms Stadshus AB bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt.

Måluppfyllelsen inom ekonomiskt bistånd är god. Antalet individer som är i behov av ekonomiskt bistånd har minskat under året och samtliga tre indikatorer gällande ekonomiskt bistånd bedöms nå kommunfullmäktiges årsmål.

Kommunfullmäktiges årsmål om 11 000 feriejobb bedöms uppnås. Under sommarlovet har över 9 000 ungdomar fått feriejobb i stadens regi, jämt fördelat mellan könen, och feriejobb är planerade även för höst- och jullov.

Antalet elever som har studerat inom komvux och yrkeshögskolan under året har varit lägre jämfört med motsvarande period föregående år. Bakgrunden är den låga arbetslösheten. Ett trendbrott har dock noterats senaste månaderna då beviljade ansökningar ökat för yrkesutbildningen. Antalet individer som studerar svenska för invandrare (sfi) har fortsatt minska men i en lägre takt än tidigare. En ny bestämmelse i förordningen om vuxenutbildning, som började gälla 1 juni 2023, tillåter kommuner att erbjuda sfi till ukrainska flyktingar med uppehållstillstånd utifrån massflyktsdirektivet. I Stockholm finns det cirka 3 500 vuxna ukrainare och cirka 600 av dem har påbörjat eller sökt sfi.

Det är en svag konjunkturutveckling men fortsatt stark arbetsmarknad i Stockholm med tendenser till en försvagning. Staden fortsätter att stärka samordning och samverkan, såväl internt som med externa aktörer för att förbättra företagsklimatet samt arbetet med att attrahera internationell kompetens, investeringar och besökare.

De myndighetsutövande nämnderna har särskilt fokuserat kring att effektivisera handläggning och samordning av tillstånds- och tillsynsprocesser. Resultaten visar att Stockholms stad har förbättrat sitt betyg och att stadens företagare är nöjdast bland landets storstadskommuner.

Arbete med etableringsservice för nyetableringar eller omlokaliseringar av företag fortgår enligt handlingsplan med fokus på Järva. Via jobbtorg i Järva bedrivs det även särskilda insatser i det uppsökande arbetet för att nå kvinnor med en svag ställning på

arbetsmarknaden. För att stärka kvinnors etablering på arbetsmarknaden samverkar jobbtorg med bland annat SFI-skolor, öppna förskolor, medborgarkontor och föreningar i området.

Projektet *Gemensam tillsyn* bedrivs för att samordna staden internt och med statliga aktörer för att utarbeta, testa och implementera modell och arbetssätt för att motverka välfärdsbrottslighet med koppling till näringslivet.

Indikatorer (T=totalt, K=Kvinnor, M=Män)

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1			Utfall T2			Prognos (helt/ delvis/ej)	Kommentar
		T	K	M	T	K	M		
Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	2,7 %	2,1 %	-	-	2,1 %	-	-	Helt	
Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,5 %	1,32 %	1,31 %	1,33 %	1,29 %	1,27 %	1,32 %	Helt	
Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1 %	1,13 %	1,37 %	0,9 %	0,9 %	0,92 %	0,88 %	Helt	

I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

Långsiktiga bostadsmål och bostadsförsörjningen ska säkerställas genom en hög byggtakt, fler hyresrätter, fler bostäder med många rum, lägre hyror, blandade boendeformer samt vräkningsförebyggande och bostadssociala insatser. Hemlöshet ska motverkas och trångboddheten ska minska särskilt för barnfamiljer. Stadsutvecklingen ska främja social och miljömässig hållbarhet.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås delvis under 2023. Bedömningen grundas på att 25 av 27 nämnder prognostiserar att målet kommer att uppnås helt och två nämnder delvis, samt på att årsmålet för sex av tolv av kommunfullmäktiges indikatorer bedöms uppnås helt, en bedöms delvis uppnås och fem bedöms ej uppnås. Stockholms Stadshus AB bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås delvis.

Förutsättningarna för måluppfyllelse är väsentligt påverkade av det rådande marknadsläget. Stigande räntor och ökade priser påverkar både bostadsbyggande och planeringstakt. Såväl staden som byggaktörer har utmaningar i att få ekonomisk bärighet i projekten.

Mobilisering kring bostadsmålen och bostadsförsörjningen, utvecklade arbetssätt, styrning och uppföljning för att säkerställa framdrift och att behoven av olika typer av bostäder möts är centralt. För att möta en vikande konjunktur behöver ett särskilt fokus läggas på bostadsprojekt med hög genomförbarhet i närtid.

Jämfört med tertiärrapport 1 har prognosen för *Antal påbörjade bostäder* justerats ned från 4 000 till 3 000 stycken, och motsvarar den rådande årstakten. Även prognosen för *Antal markanvisade bostäder* har justerats ned. Prognosen 6 500 innebär delvis måluppfyllelse. För att förbättra måluppfyllelsen uppmanas exploateringsnämnden att öka antalet markanvisningar till de allmännyttiga bostadsbolagen.

I tertiärrapport 1 uppmanades exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden att samordna sig avseende indikatorerna *Antal bostäder med beslut om exploateringsavtal eller överenskommelse om exploatering (genomförandebeslut)* och *Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner*. Uppmaningen har inte hörtsammats. Exploateringsnämndens årsmål om 5 000 bostäder med beslut om exploateringsavtal eller överenskommelse om exploatering (genomförandebeslut) innebär ett hinder för stadsbyggnadsnämnden att uppnå målet 8 000 bostäder i godkända/antagna detaljplaner. Nämnderna uppmanas att samordna sig kring dessa årsmål samt aktiviteter för att möjliggöra måluppfyllelse.

Tre av de fem indikatorer som prognostiseras ej uppnås avser det bostadssociala uppdraget. Socialnämnden genomför under året en analys av stadens behov av bostäder för samtliga målgrupper på kort och lång sikt, och inkluderar prognostiserad omflyttning i befintligt bestånd. De behovsbedömningar socialnämnden genomfört hittills under året indikerar att årsmålen är högt satta i förhållande till behoven.

Staden genomför en rad olika aktiviteter under året som bedöms bidra positivt till måluppfyllelsen. Socialnämnden har fortsatt att prioritera uppdraget om att i ökad omfattning beställa olika typer av boendelösningar, i synnerhet boendetyper där det idag råder underskott. Alla pågående projekt med bostäder med särskild service enligt SoL respektive LSS har kartlagts. Beställning av nya projekt sker i enlighet med boendepåbudsplanen.

Nämnder och bolagsstyrelser deltar i kraftsamlingen Fokus Järva. Arbetet utgår från fem prioriterade målområden: stadsutveckling och stadsmiljö, ekologisk hållbarhet, social hållbarhet, civilsamhälle och delaktighet samt näringsliv och sysselsättning. Flera evenemang, dialoger och trygghetsinvesteringar har genomförts under perioden och en plan med vision och strategier för det gemensamma arbetet är under framtagande.

Nämnderna redovisar kopplingar mellan verksamhetsområdesmålet och det arbete som görs för att nå Agenda 2030s mål: *Ingen fattigdom, Jämställdhet, Minskad ojämlikhet, Hållbara städer och samhällen samt Fredliga och inkluderande samhällen*. Genom att prioritera och erbjuda stöd till prioriterade grupper såsom personer med funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden bidrar nämnderna till minskad ojämlikhet och ökad jämställdhet. Andra exempel är jämställdhets-, trygghets- och socialt värdeskapande analyser inom stadsutvecklingen.

Indikatorer

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Prognos (Helt/delvis/ej)	Kommentar
Antal markanvisade bostäder	8 000	1 786	3 704	Delvis	Årsprognosen är 6 500 st, till följd av marknadsläget
Antal markanvisade hyresrätter	4 000	723	1 870	Helt	Nya hyresbostäder påverkas inte i lika hög grad av efterfrågeeffekter
Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner	8 000	615	1 164	Helt	
Antal påbörjade bostäder	10 000	451	1 738	Ej	Årsprognosen är 3 000, till följd av en kraftig inbromsning i bostadsbyggandet
Antal markanvisade bostäder i enlighet med 2013 års Stockholmsför-handling	4 000	342	621	Helt	
Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner i enlighet med 2013 års Stockholmsför-handling	5 000	0	0	Ej	Årsprognosen är 2 500. Ett antal större planer har förskjutits i tid till följd av marknadsläget.
Antal tillkomna permanenta genomgångsbostäder i SHIS regi	150	0	0	Ej	Behovet bedöms ej föreligga
Antal förmedlade bostad först och försöks- och träningslägenheter via Bostadsförmedlingen	600	133	271	Ej	Årsprognos är 420 stycken, vilket bedöms spegla behovet
Antal markanvisade bostäder till stadens allmännyttiga bostadsbolag	1 000	0	350	Helt	

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1	Utfall T2	Prognos (Helt/ delvis/ej)	Kommentar
Antal markanvisade genomgångsbostäder för prioriterade grupper	250	0	59	Ej	Behovet bedöms ej föreligga
Antal markanvisade bostäder i syfte att nå minskade boendekostnader	600	0	160	Helt	
Antal markanvisade seniorbostäder upplåtna med hyresrätt	300	0	120	Helt	

Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Staden ska vara en högt skattad arbetsgivare med trygga anställningar, bra anställningsvillkor och stora möjligheter att utvecklas i yrket. För en långsiktigt hållbar verksamhet samt för att behålla och rekrytera medarbetare ska ökade kompetensutvecklingsinsatser genomföras, en god arbetsmiljö säkerställas och antalet timavlönade minimeras.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt under 2023. Bedömningen grundas på att 27 av 29 nämnder prognostiserar att målet kommer att uppnås helt och två nämnder delvis, samt att årsmålet för kommunfullmäktiges indikator uppnås delvis. Stockholms Stadshus AB bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt.

Nya regler för dygnsvila träder i kraft 1 oktober. Nämnder och bolagsstyrelser har arbetat intensivt för att anpassa scheman och flexitidsavtal. Stadsdelsnämnderna arbetar fortsatt med att öka antalet heltider och att minska antalet timavlönade. Till exempel arbetar flera stadsdelsnämnder med bemanningsteam med tillsvidareanställda medarbetare, inom äldreomsorg och förskola för att säkerställa vikariebehov vid oplanerad frånvaro.

Stadens nämnder och bolagsstyrelser arbetar löpande för att säkerställa kompetensförsörjningen och att uppfattas som attraktiva arbetsgivare bland annat genom att erbjuda praktikplatser, att arbeta systematiskt med friskfaktorer och aktivt medarbetarskap. Kompetensutveckling genomförs för medarbetare inom bland annat äldreomsorg och stöd och service till personer med funktionsnedsättning med stöd av stadens kompetensutvecklingsmedel, Omställningsfonden samt det statliga kompetenslyftet inom äldreomsorg.

Kartläggning av chefers förutsättningar har skett i stadsdelsnämndernas äldreomsorg och kompetensutveckling för chefer genomförs inom bland annat rehabilitering, misskötsamhet och kompetensbaserad rekrytering. Ett gott exempel är Skärholmen och Hägersten Älvsjö stadsdelsnämnder som samarbetar kring chefsutbildningar för att samutnyttja kompetens och stärka nätverk och erfarenhetsutbyte.

Sjukfrånvaron fortsätter att sjunka. Prognosen är att sjukfrånvaron mätt som rullande tolv månadersgenomsnitt kommer uppgå till 6,2 procent i december.

Indikatorer (T=totalt, K=Kvinnor, M=Män)

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1			Utfall T2			Prognos (helt/ delvis/ej)	Kommentar
		T	K	M	T	K	M		
AMI	83	80	80	80	80	80	80	Delvis	Värdet har legat högt och stabilt under en längre tid. Värdet för 2023 ligger kvar på samma nivå som 2022

Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Staden ska ha en hög beredskap genom att inneha rådighet över viktiga samhällsfunktioner och välfärden. Kommunal egenregiverksamhet bör finnas inom alla områden som staden har ansvar för och om en privat aktör fallerar ska staden ha beredskap att ta över ansvaret. Kraven på verksamheternas kvalitet ska vara samma oavsett driftform. Beredskapen ska stärkas, med fokus på bland annat konsekvenser av internationella konflikter.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt under 2023. Bedömningen grundas på att 29 av 29 nämnder prognostiserar att målet kommer att uppnås helt, samt på att årsmålet för en av en av kommunfullmäktiges indikatorer bedöms uppnås helt. Stockholms Stadshus AB bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt.

För den obligatoriska nämndindikatorn *Andel elektroniska inköp* har fyra nämnder och bolagsstyrelser angett att de delvis kommer nå sina årsmål och två nämnder har angett att de inte kommer uppnå årsmålen. Flera nämnder och bolagsstyrelser arbetar med att förbättra sina utfall.

Staden genomför en rad olika aktiviteter som bedöms bidra positivt till måluppfyllelsen. Exempelvis har Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd inlett arbetet med att se över möjligheten att stärka egen regi-verksamheter, med syftet att säkra den lokala beredskapen. Det sker genom att nämnden bland annat planerar att återta driften av ett korttidsboende inom LSS.

För att stärka kontrollen i samband med upphandlingar arbetar socialnämnden med att revidera förfrågningsunderlagen för LOU och LOV, bland annat vad gäller tydligare krav på ekonomiska kontroller, arbetsvillkor och sanktionsmöjligheter för att kunna agera på eventuella brister eller oegentligheter. Nämnden ställer även krav vid upphandlingar på att leverantören ska kunna påvisa att de har arbetsrättsliga kontraktsvillkor som minst uppfyller lägstanivå likställt med kollektivavtal.

SISAB har utfört arbetsplatskontroller i bolagets entreprenader inom utemiljöskötsel i syfte att tillse att personal på plats innehar arbetstillstånd och är knutna till upphandlade entreprenörer. Oegentligheter har påträffats och under hösten planeras ytterligare kontroller med mål om att kontrollera samtliga leverantörer för utemiljö under året.

Flertalet nämnder arbetar med gemensamma uppdrag för att utveckla stadens beredskapsförmåga kopplat till beredskapslager. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser arbetar med krigsorganisation och med kontinuitetshantering inom ramen för stadens risk- och sårbarhetsprocess. Samtliga stadsdelsnämnder är klara med uppdraget om att tillskapa trygghetspunkter inom respektive geografiskt nämndområde. Översyner av skyddsrum har genomförts av de bolagsstyrelser som är äger skyddsrum.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd och Södermalms stadsdelsnämnd har i samverkan med kommunstyrelsen och äldrenämnden genomfört en pilotövning om tryggad elförsörjning inom äldreomsorgen.

Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser
Stadens brottsförebyggande arbete ska stärkas och vila på de två benen situationell prevention och social prevention. Tryggheten i det offentliga rummet ska öka, bland annat genom trygghetsinvesteringar och platssamverkan. Det dödliga våldet i kriminella miljöer har senaste tiden eskalerat och uppgår till inte tidigare noterade nivåer. Rådande situation är exceptionellt

allvarlig och våldet måste upphöra. Staden arbetar, tillsammans med andra relevanta aktörer, med en mängd insatser – både på kort och lång sikt - för att motverka det dödliga våldet. Stadsmiljön ska vara ren, välskött och tillgänglig.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås delvis under 2023.

I tertialrapport 1 bedömdes att målet skulle uppnås helt.

Bedömningen grundas på att 23 av 29 nämnder prognostiserar att målet kommer att uppnås helt och sex nämnder delvis, samt på att årsmålet för en av tre av kommunfullmäktiges indikatorer uppnås helt och två uppnås delvis. Stockholms Stadshus AB bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt.

Målbedömningen görs utifrån en sammantagen bedömning av utfall för kommunfullmäktiges indikatorer, obligatoriska nämndindikatorer, pågående arbete med aktiviteter, nämnder och bolagsstyrelsers rapportering samt omvärldsfaktorer som har bäring på målet.

För indikatorn *Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor* når staden det uppsatta årsmålet på 79 procent vilket är ett historiskt högt utfall. Tidigare år har utfallet legat mellan 70 – 75 procent.

Indikatorer som inte når upp till kommunfullmäktiges årsmål är *Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning* och *Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden*.

Arbetet med att öka nöjdheten med renhållning, städning och skötsel av parker och grönområden är ett långsiktigt arbete där olika aktörer har ansvar för olika delar. Stadsledningskontoret vill understryka vikten av att stadens offentliga miljö är välskött. Stadens nämnder har tillsammans stark rådighet i frågan och behöver, utöver det arbete som rapporteras, förstärka insatserna för ökad måluppfyllelse i denna del. Flertalet nämnder lyfter det delade ansvaret som finns både hos aktörer intern i staden och externt som en fråga där det krävs samverkan och samordning.

För samtliga underliggande indikatorer från kommunfullmäktige uppgår skillnaderna i utfall mellan kvinnor och män till 4 procentenheter där kvinnor både upplever lägre grad av trygghet

och är mindre nöjda med renhållning och städning samt skötsel av park och grönområden.

Stadsledningskontoret konstaterar att stadens nämnder arbetar med ett stort antal aktiviteter för att öka måluppfyllelse för målet som helhet. Arbetet med de lokala samverkansöverenskommelserna med polisen samt platssamverkan fortgår enligt plan och arbetet sker med utgångspunkt i gemensamma och aktuella lägesbilder.

Arbetet med att stötta individer som vill lämna en kriminell livsstil samt att samverka mot det dödliga våldet inom den nätverkskriminella världen fortsätter. Skjutningar och sprängningar ligger, som på många andra håll i landet, fortsatt på en hög nivå och arbetet med att bryta utvecklingen fortsätter. Arbetet är långsiktigt och bedrivs bland annat genom sociala insatsgrupper, stadens avhoppverksamhet samt en nära samverkan med polis och kriminalvård enligt modellen *Trefas*.

Arbetet mot välfärdsbrott fortlöper och ett viktigt fokus under perioden har varit kompetenshöjande insatser. En särskild kraftsamling för att motverka välfärdsbrott har inletts där tre facknämnder och samtliga stadsdelsnämnder intensifierar arbetet och vidtar åtgärder insatser inom identifierade riskområden. Arbetet samordnas av stadsledningskontoret som bidrar med stöd.

Indikatorer (T=totalt, K=Kvinnor, M=Män)

Indikator	KF:s årsmål	Utfall T1			Utfall T2			Prognos (helt/ delvis/ej)	Kommentar
		T	K	M	T	K	M		
Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	79 %				79 %	78 %	82 %	Helt	Högsta utfallet sedan första registrerade utfallet i ILS 2013 och staden når årsmålet. Tidigare år har utfallet legat mellan 70 – 75 %. Skillnaden i utfall mellan kvinnor och män uppgår till 4 procentenheter där män upplever en högre grad av trygghet.

Indikator	KF:s års mål	Utfall T1			Utfall T2			Prognos (helt/ delvis/ej)	Kommentar
		T	K	M	T	K	M		
Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	73 %				63 %	61 %	65 %	Delvis	En sänkning av föregående års utfall med 1 procentenhet. Utfallet är 10 procentenheter lägre än års målet. Högsta historiska utfallet är 68 % vilket uppnåddes 2012 och 2016. Skillnaden i utfall mellan kvinnor och män uppgår till 4 procentenheter där män är mer nöjda.
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	73 %				68 %	66 %	70 %	Delvis	En höjning av föregående års utfall som uppgick till 65 %. Utfallet är 5 procentenheter lägre än års målet. 2016 är enda tidigare året som har ett lika högt resultat som innevarande års. Skillnaden i utfall mellan kvinnor och män uppgår till 4 procentenheter där män är mer nöjda.

Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Stockholm ska vara en stad för alla vuxna och barn som präglas av öppenhet, jämlikhet, jämställdhet och tillgänglighet. De nationella minoriteternas rättigheter ska stärkas och rasism ska motverkas. Staden ska främja invånarnas och civilsamhällets delaktighet och inflytande och på så sätt stärka demokratiarbetet. Medborgardialoger och medborgarbudget är exempel på verktyg som ska användas. Staden ska präglas av internationellt samarbete som bidrar till ökad handel, kulturella utbyten samt kunskap och forskning.

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt under 2023. Bedömningen grundas på att 29 av 29 nämnder prognostiserar att målet kommer att uppnås helt. Stockholms Stadshus AB bedömer också att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås helt.

Den sammantagna bedömningen är att det har skett en utveckling och ambitionshöjning i nämndernas arbete med demokrati- och hållbarhetsfrågor inklusive arbetet med de mänskliga rättigheterna.

Målet saknar i nuläget indikatorer. Bedömningen utgår därför från nämndernas och Stockholms Stadshus AB:s prognostiserade måluppfyllelse, pågående aktiviteter och arbete som beskrivs under såväl verksamhetsområdesmålet som nämndmål.

Staden genomför en rad olika aktiviteter under året som bedöms bidra positivt till måluppfyllelse. Bland dessa kan nämnas att kommunstyrelsen i samarbete med utbildningsnämnden har genomfört skolvisningar av stadshuset för elever i årskurs 8 och 9 i syfte att lära om den kommunala demokratin och dess historia. Initiativet är kopplat till stadshusets hundraårsjubileum och under våren genomförde kommunstyrelsen 87 skolvisningar vilket motsvarar runt 25 procent av det totala antalet skolklasser med elever födda 2008 i Stockholms stad. Utbildningsnämnden har intensifierat sitt arbete mot rasism och antisemitism genom bland annat stödmaterial och en föreläsningsserie till pedagoger. Två studieresor till Polen planeras också för elever i årskurs 8 och 9. En annan aktivitet som har inletts under året är att Södermalms stadsdelsnämnd i samarbete med förskolenämnden har prövat former för en stadsövergripande förskola med personal som talar de nationella minoritetsspråken samiska och meänkieli genom öppnandet av förskolan Norrskenet.

Stadsledningskontoret konstaterar att samtliga stadsdelsnämnder beskriver ett arbete kopplade till lokal demokrati såsom medborgarbudget, medborgardialoger, samarbete med civilsamhället och stadens råd för äldre- och funktionshinderfrågor samt medborgarkontorens arbete. Åtta av elva stadsdelsnämnder har konkreta planer för genomförande av medborgarbudgetar under 2023 och 2024. Färsta stadsdelsnämnd beskriver att deras innovationsnätverk tillsammans med verksamheterna har påbörjat en kartläggning av dialoger som genomförs och vilka behov som finns i syfte att hitta nya sätt att föra dialog med invånarna på. I Fokus Järva genomförs en bred samverkan inom staden med satsningar på dialoger riktade till invånarna i stadsdelsområdet. Några facknämnder har utförliga beskrivningar av lokalt demokratiarbete, särskilt med fokus på stadsutveckling. Exempelvis har stadsbyggnadsnämnden arbetat med att öka deltagandet bland kvinnor och flickor som idag är underrepresenterade i samrådsprocesser och dialogaktiviteter.

Stadsledningskontoret konstaterar att både arbetet med mänskliga rättigheter och ökad jämlikhet och jämställdhet i hög utsträckning består av kunskapshöjande insatser och nya arbetssätt. Det är önskvärt framåt med ett tydligare fokus på resultat och effekter. Ett undantag är Norra innerstadens stadsdelsnämnd som har gjort en analys av fördelningen av resurser och insatser till barn med behov av särskilt stöd, vilken visade på skillnader i handläggningen beroende på barnens kön. Ett annat exempel är att kulturnämndens förändring av stödet till studieförbund för att uppmuntra verksamhet i ytterstaden har lett till tre nystartade verksamheter i Enske-Årsta-Vantörs och Skärholmens stadsdelsnämndsområden, två med fokus på kvinnor.

Stadsledningskontoret bedömer att nämndernas och bolagens beskrivning av arbetet med att nå FN:s globala hållbarhetsmål i Agenda 2030 i stor utsträckning utgörs av ordinarie arbete. Agendan skulle i högre utsträckning kunna utgöra ett verktyg för att utveckla hållbarhetsarbetet. Undantag finns dock. Exploateringsnämnden har exempelvis valt att samarbeta brett för att förbättra utfallet för indikatorn om trångboddhet till *mål 11 Hållbara städer och samhällen*. Farsta stadsdelsnämnd samarbetar med Region Stockholm för att bidra till *mål 2 Ingen hunger*. Nämnden gör screening inom hemtjänsten för att upptäcka undernäring samt har genomfört kunskapsinsatser om äldres måltider och nutrition.

Många nämnder beskriver även ett arbete med att bevaka och tillvarata de möjligheter som erbjuds inom EU:s program och fonder samt andra externa medel i syfte att bidra till utveckling och innovation.

Stadsledningskontoret kan slutligen konstatera att verksamhetsområdesmålet har stor betydelse för stadens möjligheter att öka jämställdheten.

Ekonomisk och finansiell information

I avsnittet presenteras nämndernas drift- och investeringsredovisning samt den kommunala koncernens investeringar och finansiella ställning. Även prognostiserade avvikelser mot budget kommenteras.

Driftredovisning

I avsnittet redovisas hur utfallet för driftverksamheten förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

Avvikelser mot budget utgörs främst av reavinster och vinster från försäljning av exploateringsfastigheter, poster som inte budgeteras. Vid tertialrapporttillfället uppgår dessa poster till 1 486 mnkr, en positiv budgetavvikelse.

Enligt beslut av fullmäktige får överskott gjorda räkenskapsåren 2014, 2017 och 2020 disponeras ur eget kapital. Dispositionen är riktad till projekt, som beräknas ha ett bestående värde för staden. Dessa kostnader är inte budgeterade och ger därför en negativ budgetavvikelse mot resultatbudgeten. I helårsprognosen bedöms disponeras 300 mnkr, utfall i tertialrapport 2 är 130 mnkr. Satsning på kompetensutveckling, systemtjänsteavtalet och sociala investeringar är de största projekten.

Skatteintäkterna beräknas totalt på årsbasis ge ett överskott på 985 mnkr mot budget. Överskottet beror framförallt på en starkare utveckling av skatteunderlaget och slutavräkningen som ger högre intäkter jämfört med budget.

Uppföljning av resultatbudget och resultatprognos

Resultatprognos

Resultatprognosen baseras på de prognoser som nämnderna lämnar in till stadsledningskontoret i samband med tertialrapport 2.

I kommunfullmäktiges budget för 2023 har förutsatts att inga nämnder begär tilläggsanslag för den löpande verksamheten under året. Helårsprognosen för 2023 års resultat jämfört med budget visar ett överskott på 2 224 mnkr, se tabell nedan.

Avvikelser Budget - prognos helårsutfall mnr	T2 2023		
	Budget efter slk:s justeringar	Prognos	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	16 374	16 516	142
Verksamhetens kostnader (-)	-66 503	-66 343	161
Anslag pensioner/arbetsgivaravgifter (-)	-1 523	-1 438	86
Disposition av eget kapital	0	- 300	- 300
Avskrivningar (-)	-2 503	-2 514	- 11
Verksamhetens nettokostnader	-54 156	-54 078	78
Skatteintäkter och begravningsavgifter	59 554	60 540	985
Utjämning och fastighetsavgift	-8 135	-8 379	- 244
Regleringspost och generellt statsbidrag	1 895	2 380	485
Verksamhetens resultat	- 841	463	1 304
Finansiellt resultat inklusive utdelningar	851	278	- 572
Försäljning av exploateringsfastigheter/ Realisationsvinster	0	1 486	1 486
Disposition/avsättning begravningsfond	- 10	- 3	6
Resultat efter finansiella poster	0,1	2 224	2 224
Förändring av redovisat eget kapital	0,1	2 224	2 224

Till grund för prognosen ligger SKR:s skatteunderlagsprognos för augusti vilken visar ett överskott på skatter om 985 mnr. I det prognostiserade resultatet ingår också realisationsvinster, -förluster samt försäljning av exploateringsfastigheter om 1 486 mnr.

Beräknad överföring av resultatenheternas resultat till 2023
Nämndernas överförda nettoöverskott från 2022 till 2023 uppgick till 1 422 mnr. I tertialrapport 2 har nämnderna beräknat överföra ett nettoöverskott på 1 080 mnr till 2024, varav stadsdelsnämnderna 498 mnr.

Uppföljning av nämndernas budget och prognos

Nämnderna prognostiserar efter tillstyrka budgetjusteringar och resultatöverföringar ett överskott om 247 mnr (471 mnr) jämfört med budget. Flera nämnder redovisar, till följd av det ekonomiska läget, negativt resultat före ianspråkstagande av resultatenheter. Före resultatöverföringar prognostiseras totalt en negativ budgetavvikelse om 95 mnr. För 2022 var prognosen före resultatöverföringar 375 mnr.

I tabellerna nedan redovisas prognoserna fördelat per facknämnd, stadsdelsnämnd respektive verksamhetsområde. Längre ner i avsnittet kommenteras prognosen för stadsdelsnämndernas respektive verksamhetsområde och därefter nämnder som prognostiserar större avvikelser än +/- 1 procent mot nämndens budget eller där det finns andra skäl för kommentarer. Nämnder

som prognostiserar underskott uppmanas att vidta åtgärder för en ekonomi i balans inför bokslut 2023.

I tabellen nedan framgår facknämndernas intäkter, kostnader och avvikelser fördelat per nämnd.

Mnkr	Intäkter efter sl:s justeringar	Kostnader efter sl:s justeringar	Netto efter sl:s justeringar	Avvikelse före resultat- dispositioner	Avvikelse efter resultat- dispositioner
Kommunstyrelsen	840	-2 414	-1 574	76	81
Revisorskollegiet	4	-35	-32	0	0
Servicenämnden	299	-312	-13	-5	0
Valnämnden	0	-8	-8	0	0
Arbetsmarknadsnämnden	259	-1 277	-1 018	0	0
Exploateringsnämnden	3 146	-2 071	1 075	67	67
Fastighetsnämnden	1 641	-1 532	109	-13	-13
Förskolenämnden	0	-3 221	-3 221	12	12
Idrottsnämnden	324	-1 266	-942	-2	-2
Kulturnämnden: kulturförvaltningen	204	-1 342	-1 138	0	0
Kulturnämnden: stadsarkivet	67	-141	-74	1	0
Kyrkogårdsnämnden	39	-264	-225	-12	-12
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	134	-296	-162	0	0
Socialnämnden	516	-1 919	-1 403	0	0
Stadsbyggnadsnämnden	323	-494	-171	-4	-4
Trafiknämnden	1 845	-2 942	-1 097	0	0
Utbildningsnämnden	2 906	-21 871	-18 965	-263	0
Äldrenämnden	139	-410	-271	2	2
Överförmyndarnämnden	0	-95	-95	0	0
Summa facknämnder	12 687	-41 909	-29 223	-142	131

I tabellen nedan framgår stadsdelsnämndernas intäkter, kostnader och avvikelser fördelat per nämnd.

Mnkr	Intäkter efter sl:s justeringar	Kostnader efter sl:s justeringar	Netto efter sl:s justeringar	Avvikelse före resultat- dispositioner	Avvikelse efter resultat- dispositioner
Stadsdelsnämnd Järva	315	-3 420	-3 105	0	0
Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby	301	-2 495	-2 194	-14	-7
Stadsdelsnämnd Bromma	383	-2 138	-1 755	16	15
Stadsdelsnämnd Kungsholmen	403	-1 748	-1 345	18	8
Stadsdelsnämnd Norra innerstaden	417	-3 524	-3 108	63	63
Stadsdelsnämnd Södermalm	392	-3 190	-2 798	35	41
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör	486	-3 165	-2 679	-44	-20
Stadsdelsnämnd Skarpnäck	159	-1 451	-1 292	12	18
Stadsdelsnämnd Farsta	213	-2 130	-1 916	-13	-1
Stadsdelsnämnd Hägersten- Älvsjö	421	-3 427	-3 007	-21	0
Stadsdelsnämnd Skärholmen	183	-1 527	-1 344	-5	0
Summa nämnder	3 672	-28 214	-24 542	47	116

I tabellen nedan framgår intäkter, kostnader och avvikelser fördelat på respektive verksamhetsområde inom stadsdelsnämnderna.

Mnkr	Intäkter efter slk:s justeringar	Kostnader efter slk:s justeringar	Netto efter slk:s justeringar	Avvikelse före resultat- dispositioner	Avvikelse efter resultat- dispositioner
Nämnd- och förvaltningsadministration	12	-803	-791	27	27
Individ- och familjeomsorg	490	-3 356	-2 866	-60	-60
<i>varav socialpsykiatri</i>	105	-686	-582	7	7
<i>varav barn och unga</i>	163	-1 885	-1 722	-107	-107
<i>varav vuxna</i>	72	-594	-522	-1	-1
<i>varav flykting</i>	95	-95	0	34	34
Stadsmiljöverksamhet	43	-384	-342	-19	-19
<i>avskrivningar</i>	0	-195	-195	6	6
<i>internräntor</i>	0	-26	-26	-9	-9
Förskoleverksamhet	534	-5 664	-5 130	-45	5
Äldreomsorg	1 921	-10 512	-8 591	147	155
funktionsnedsättning	500	-5 232	-4 732	-35	-24
Barn, kultur och fritid	38	-492	-454	0	0
Arbetsmarknadsåtgärder	63	-257	-194	7	7
Ekonomiskt bistånd	72	-1 252	-1 180	-10	-10
<i>varav handläggning</i>	24,6	-291	-266	0	0
Övrig verksamhet	0	-39,9	-40	37	37
Summa verksamheter	3 672	-27 992	-24 320	47	116

Stadsdelsnämndernas verksamhetsområden

I avsnittet kommenteras prognosen för stadsdelsnämndernas respektive verksamhetsområde.

Förskola

Prognosen visar ett underskott om 44,5 mnkr före resultatdispositioner och ett överskott om 5,4 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar cirka 0,1 procent av nettobudgeten. Tre stadsdelsnämnder prognostiserar överskott och två stadsdelsnämnder prognostiserar underskott, resterande stadsdelsnämnder prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Största överskott prognostiserar Farsta stadsdelsnämnd med 6,7 mnkr samt Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd med 4,4 mnkr. Överskotten beror främst på statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder. Störst underskott prognostiserar Bromma stadsdelsnämnd med 6,0 mnkr samt Skarpnäcks stadsdelsnämnd med 2,0 mnkr. Underskotten beror främst på ökade kostnader för hyror och underhåll av förskolors inne- och utemiljöer, men även ett minskat barnantal i kombination med hög inflation och ökade personalkostnader.

Barn, kultur och fritid

Prognosen visar ingen avvikelse mot budget. Tre stadsdelsnämnder prognostiserar överskott och tre stadsdelsnämnder prognostiserar underskott, resterande stadsdelsnämnder prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Största överskotten prognostiserar stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör samt Skärholmen med

2,0 mnkr vardera samt Norra innerstaden stadsdelsnämnd med 1,0 mnkr. Överskotten beror främst på att fördelade medel till avgiftsfria sommarlovsaktiviteter inte förbrukats i sin helhet. Största underskott prognostiserar Skarpnäck stadsdelsnämnd med 2,7 mnkr samt Farsta stadsdelsnämnd med 1,8 mnkr. Underskotten beror främst på ökade kostnader för personal och lokaler, bland annat till följd av kostnader för underhåll av Skarpnäck kulturhus lokaler.

Individ- och familjeomsorg

Prognosen visar ett underskott på 60,2 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar cirka 2,1 procent av nettobudgeten. Två stadsdelsnämnder prognostiserar överskott och nio stadsdelsnämnder prognostiserar underskott. Största underskotten prognostiserar Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd med 24,3 mnkr, Enskede-Årsta Vantör stadsdelsnämnd med 15,4 mnkr och Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd med 9,0 mnkr. Underskotten beror främst på höga placeringskostnader och konsultkostnader till följd av hög personalomsättning. Störst överskott har Norra innerstadens stadsdelsnämnd med 8,0 mnkr.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Prognosen visar ett underskott på 22,9 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar cirka 0,5 procent av nettobudgeten. Tre stadsdelsnämnder prognostiserar överskott och fem stadsdelsnämnder prognostiserar underskott, resterande stadsdelsnämnder prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Störst överskott prognostiserar Bromma stadsdelsnämnd med 6,7 mnkr. Överskottet beror främst på minskade kostnader för boendeplaceringar utanför LOV. Störst underskott prognostiserar Skärholmens stadsdelsnämnd med 17,8 mnkr och Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd med 9,8 mnkr. Underskotten beror främst på kostsamma boendeplaceringar utanför LOV och på underskott inom det tilldelade fasta anslaget som bland annat ska täcka kostnader för turbundna resor, avlösarservice, personlig assistans och insatser enligt socialtjänstlagen.

Stadsmiljö

Prognosen visar ett underskott om 18,8 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar cirka 5,5 procent av nettobudgeten. Två stadsdelsnämnder prognostiserar mindre överskott och fyra stadsdelsnämnder prognostiserar underskott, resterande stadsdelsnämnder prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Järva och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnder prognostiserar överskott om 1,0 mnkr vardera. Största underskotten

prognostiserar Norra innerstadens stadsdelsnämnd om 10,0 mnkr och Kungsholmens stadsdelsnämnd om 7,0 mnkr. Underskotten beror bland annat på kostnader för sanering av bosättningar, indexuppräknningar, ökade kostnader för att hantera skador på träd efter snöfallet i slutet av föregående år samt en underhållsskuld.

Äldreomsorg

Prognosen visar ett överskott på 154,6 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar cirka 1,8 procent av nettobudgeten. Åtta stadsdelsnämnder prognostiserar överskott, två stadsdelsnämnder prognostiserar underskott och en stadsdelsnämnd prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Största överskott prognostiserar Norra innerstadens stadsdelsnämnd med 70,0 mnkr samt Södermalms stadsdelsnämnd med 34,7 mnkr. Överskotten beror i huvudsak på ett lägre behov av omsorg jämfört med vad som budgeterats för verksamhetsområdet. Största underskott prognostiserar Hässelby-Vällingbys stadsdelsnämnd med 15,0 mnkr. Underskotten beror främst på minskad nyttjandegrad i den egna regin inom hemtjänsten och ett ökat antal månadsinsatser på vård- och omsorgsboende. Behov av hemtjänst och vård- och omsorgsboenden har efter låga nivåer i början av året nu ökat och är för staden i stort uppe i nivå med innan pandemin.

Arbetsmarknadsåtgärder

Prognosen visar ett överskott om 7,3 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar cirka 3,8 procent av nettobudgeten. Fem stadsdelsnämnder prognostiserar överskott och en stadsdelsnämnd prognostiserar underskott, resterande stadsdelsnämnder prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Störst överskotten prognostiserar Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd om 2,0 mnkr och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd om 2,0 mnkr. Överskottet beror framför allt på att det varit utmanande att få ut kandidater till OSA-anställningar. Kungsholmens stadsdelsnämnd prognostiserar ett mindre underskott om 0,5 mnkr.

Ekonomiskt bistånd

Prognosen visar ett underskott om 10,2 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar cirka 0,9 procent av nettobudgeten. Fyra stadsdelsnämnder prognostiserar överskott och fem stadsdelsnämnder prognostiserar underskott, resterande stadsdelsnämnder prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Största överskotten prognostiserar Hässelby-Vällingby om 4,5 mnkr, Norra innerstaden stadsdelsnämnd om 2,0 mnkr och Södermalms stadsdelsnämnd om 2,0 mnkr. Största underskotten prognostiserar Kungsholmen stadsdelsnämnd om 7,0 mnkr, och

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd om 7,0 mnkr. Underskottet beror bland annat på högre handläggningskostnader än budgeterat.

Nämnder med budgetavvikelser

I avsnittet kommenteras de nämnder som prognostiserar större avvikelser än +/- 1 procent mot nämndens budget eller där det finns andra skäl för kommentarer.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen prognostiserar ett överskott på 80,7 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 5,1 procent av nämndens driftbudget. Överskottet beror främst på överskott inom den politiska organisationen. Även lägre personalkostnader och ökade hyresintäkter bidrar till överskottet. Nettoöverskott före resultatöverföringar prognostiseras till 75,7 mnkr jämfört med budget eftersom resultatenheten it-prislistan avser att använda 5 mnkr av det ackumulerade överskottet.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämnden prognostiserar ett överskott på 67,0 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 5,5 procent av nämndens driftbudget. Överskottet beror främst på ökade intäkter från tomträtter och arrenden.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden prognostiserar ett underskott på 12,5 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 1,2 procent av nämndens driftbudget. Underskottet beror främst på högre förvaltningskostnader till följd av att kontoret budgeterat för att vissa funktioner och tjänster ska finansieras via investeringsbudgeten men att rutinerna för tidrapportering som krävs för att genomföra detta inte har kommit på plats. Även drift- och kapitalkostnaderna har ökat jämfört med budget.

Kulturnämnden: Stadsarkivet

Stadsarkivet prognostiserar ett överskott på 1,1 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 1,0 procent av nämndens driftbudget. Överskottet beror främst på överskott inom stadsarkivets två resultatenheter (e-arkivet och eDok).

Kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämnden prognostiserar ett underskott om 12,3 mnkr, vilket motsvarar 5,6 procent av budget. Avvikelsen förklaras till största del (12,0 mnkr) av att ej aktiverbara utgifter i investeringsprojekten kommer att redovisas som driftkostnader. Underskottet balanseras mot dispositionsfonden för begravningsavgifter och påverkar därför inte stadens resultat.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden prognostiserar ett underskott med 4,0 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 2,3 procent av nämndens driftbudget. Underskottet beror på ökade kostnader för bostadsanpassningsbidrag.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden prognostiserar en budget i balans efter resultatdispositioner. Före resultatdispositioner prognostiserar nämnden ett underskott om 263,4 mnkr, vilket motsvarar 1,4 procent av nämndens driftbudget. Underskottet före resultatöverföringar beror främst på ökade personalkostnader, generella prisökningar samt ett minskat elevantal. Prognostiserat underskott före resultatdispositioner finns inom grundskola inklusive fritidshem och anpassad grundskola om 232,9 mnkr (18,1 mnkr efter resultatöverföringar), gymnasieskola och anpassad gymnasieskola om 24,8 mnkr (överskott om 15,8 mnkr efter resultatöverföringar) samt nämnd- och övergripande verksamhet om 5,8 mnkr (överskott om 2,3 mnkr efter resultatöverföringar).

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd prognostiserar ett överskott på 14,8 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 0,9 procent av nämndens driftbudget. Överskottet beror främst på utnyttjade budgetmedel för oförutsedda utgifter.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd prognostiserar ett underskott på 20,0 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 0,8 procent av nämndens driftbudget. Före resultatöverföring uppgår det prognostiserade underskottet till 43,8 mnkr. Underskottet beror främst på placeringskostnader inom barn- och ungdomsvården, ekonomiskt bistånd samt volymökning avseende insatser inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Ett tidigare prognostiserat överskott inom äldreomsorg har övergått till ett prognostiserat underskott med anledning av en oförutsedd ökning av antal boende på vård- och omsorgsboenden de sista månaderna.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Norra innerstadens stadsdelsnämnd prognostiserar ett överskott om 62,5 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 2,0 procent av nämndens driftbudget. Överskottet beror främst på lägre behov av omsorg jämfört med budgeterat för äldreomsorgen och färre LVU- och HVB-placeringar hos myndighetsutövning barn och unga än budgeterat.

Skarpnäck stadsdelsnämnd

Skarpnäck stadsdelsnämnd prognostiserar ett överskott om 18,0 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 1,4 procent av nämndens driftbudget. Överskottet beror framför allt på att nämnden ser ett lägre behov än budgeterat och därmed lägre kostnader för placeringar inom vård- och omsorgsboende i äldreomsorgen. Utöver detta prognostiserar socialtjänstens verksamheter budget i balans, där förvaltningen arbetar aktivt med förebyggande insatser för att minimera de dyraste placeringsformerna.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalm stadsdelsnämnd prognostiserar ett överskott på 40,7 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 1,5 procent av nämndens driftbudget. Överskottet beror främst på färre placeringar på vård- och omsorgsboende än prognostiserat samt färre personer med hemtjänst på servicehus än prognostiserat. Nämnden har även avsatt 12,5 mnkr för oförutsedda kostnader vilket bidrar till överskottet.

Försäljningar

I avsnittet kommenteras prognostiserade och genomförda försäljningar av mark och byggnader.

Reavinster vid försäljning av anläggningstillgångar (mark och byggnader) ingår inte i nämndens resultat, utan redovisas direkt till stadens centrala finansförvaltning.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämndens markförsäljningar i samband med exploatering prognostiseras att uppgå till 1 800 mnkr, med en reavinst om 1 600 mnkr. Exploateringsnämndens så kallade försäljningsuppdrag, som avser friköp av tomträttsmark och försäljning av mark i andra kommuner, uppgår till 200 mnkr. Nämnden prognostiserar ett utfall i nivå med budget.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden planerar att avsluta ett antal mindre försäljningsprojekt under året. I budget 2023 ligger en köpeskillning om cirka 14 mnkr. Prognosen uppgår endast till 3,1 mnkr. Förseningar i flera projekt bidrar till avvikelsen vilka bland annat beror på förseningar i ändringar av detaljplaner som är en förutsättning för försäljningarna. I ett fall föreligger vissa oklara fastighetsrättsliga förhållanden som bidrar till försening. Även prognosen för försäljningsomkostnaderna är sänkt från

3,5 mnkr till 2,9 mnkr. Det föreligger osäkerhet kopplat till prognoserna.

Investeringsredovisning

I avsnittet redovisas den kommunala koncernens investeringar och finansiella ställning samt hur stadens investeringsverksamhet förhåller sig till den budget som fastställts.

Kommunkoncernens höga investeringsnivå är en följd av pågående nyproduktion av bostäder och infrastruktur för att skapa förutsättningar för stadens tillväxt. Förutom dessa investeringar bedrivs också stora projekt inom nyproduktion och ombyggnad av skolor och andra samhällsfastigheter. Bolagskoncernens investeringar respektive stadens investeringar redovisas nedan.

Bolagskoncernens investeringar

Investeringsnivån i koncernen har under de senaste åren ökat successivt och årets investeringar beräknas uppgå till cirka 12 400 mnkr, vilket är ca 1 400 mnkr lägre än kommunfullmäktiges budget. Avvikelsen är framförallt hänförlig till något lägre investeringsnivåer i bostadsbolagen och SISAB till följd av förskjutningar i projekt, ändrad omfattning av kommande projekt och besparingar i pågående projekt. Koncernens relativt höga investeringsnivå är en följd av pågående satsningar i nyproduktion av bostäder och infrastruktur för att stödja stadens utveckling och behov. Förutom dessa investeringar bedrivs också stora projekt inom nyproduktion och ombyggnad av skolor och andra samhällsfastigheter.

Bostadsbolagens investeringar uppgår till cirka 4 700 mnkr av koncernens totala investeringsvolym för år 2023. Investeringarna avser både nyproduktion, strategiska investeringar för att öka intäkterna och investeringar som huvudsakligen är ersättningsinvesteringar. De större projekten som bostadsbolagen bedriver under året är belägna i Älvsjö och Farsta i AB Familjebostäder (Familjebostäder), Västertorp och Skärholmen hos AB Stockholmshem (Stockholmshem) samt på Södermalm och i Norra Djurgårdsstaden hos AB Svenska Bostäder (Svenska Bostäder).

SISAB beräknas investera 1 600 mnkr, vilket är väsentligt lägre än budgeterat. Till följd av bland annat uppdaterade befolkningsprognoser som påverkar stadens behov har projekt omprioriterats vad avser tid och omfattning. Bolagets större pågående projekt i genomförandefas är om- och påbyggnad av

Rödabergsskolan och Vasa Real i Vasastan samt om- och nybyggnad av Hästhagsskolan i Farsta.

Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) planerar investeringar om cirka 4 400 mnkr för året. SVOA:s projekt Stockholms framtida avloppsrening fortsätter att utgöra koncernens största projekt som dessutom fortsätter under flera år framöver. Projektets årsprognos uppgår till 1 962 mnkr, vilket är högre än årsbudget (1 665 mnkr). Ett reviderat genomförandebeslut planeras att föreläggas koncernstyrelsen under 2023. SVOA har även omfattande investeringar i samband med utbyggnad av stadsutvecklingsområden.

Koncernledningen följer noggrant det ekonomiska läget, både generellt i samhället och vad avser de verksamheter koncernens bolag verkar inom. Koncernledningen samverkar med stadsledningskontoret för att optimera koncernnyttan ur ett helhetsperspektiv, givet de olika dotterbolagens egna förutsättningar.

Stadens investeringar

Stadens investeringsutgifter uppgår brutto till 4 511 mnkr (3 743 mnkr) i delårsbokslutet, vilket är en ökning med 768 mnkr i jämförelse med samma period föregående år.

Investeringsinkomster för perioden uppgår till 134 mnkr (56 mnkr). Netto uppgår investeringsutgifterna till 4 377 mnkr.

Stora investeringar pågår i några stadsdelar varav de största under perioden har varit i Slussen, Norra Djurgårdsstaden och Hagastaden.

Cirka 1 600 mnkr av utgifterna avser investeringar i syfte att uppnå kommunfullmäktiges mål för bostadsbyggande. Drygt en tredjedel av investeringsvolymen avser investeringar i stadens infrastruktur. Stadens fortsatt största infrastrukturprojekt är ombyggnation av Slussen.

I stadens investeringsstrategi benämns nya investeringar, som medför större nytta än idag, strategiska investeringar. Investeringar som genomförs för att bibehålla nyttan investeringen har i dag, benämns ersättningsinvesteringar. Av periodens investeringar är hälften strategiska investeringar medan 27 procent utgörs av ersättningsinvesteringar.

Investeringar bruttoutgifter per nämnd

Helårsprognosen för investeringar 2023 uppgår netto till 7 010 mnkr, vilket är 151 mnkr lägre än budgeterat. Senare i ärendet följer en redogörelse gällande avvikelse mot budget från nämnder med stor investeringsverksamhet.

Tabellen nedan redovisar inkomster, utgifter, prognos och avvikelse fördelat per nämnd, med stadsdelsnämnderna sammanräknade.

Mnkr	Budget			Prognos	
	Inkomster efter slk:s justeringar	Utgifter efter slk:s justeringar	Netto efter slk:s justeringar	prognos på årsutfall efter slk:s justeringar	Avvikelse Budget/prognos efter budgetjusteringar
Kommunstyrelsen	0	-2	-2	-2	0
Revisorskollegiet	0	0	0	0	0
Servicenämnden	0	-1	-1	-1	0
Valnämnden	0	0	0	0	0
Stadsdelsnämnderna	0	-363	-363	-368,2	-5
Arbetsmarknadsnämnden	0	-4	-4	-4	0
Exploateringsnämnden	1 100	-4 508	-3 408	-3408	0
Fastighetsnämnden	0	-1 637	-1 637	-1544	93
Förskolenämnden	0	-2	-2	-2	0
Idrottsnämnden	0	-38	-38	-32	6
Kulturnämnden: kulturförvaltningen	0	-32	-32	-17	14
Kulturnämnden: stadsarkivet	0	-1	-1	-1	0
Kyrkogårdsnämnden	0	-208	-208	-202	7
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0	-1	-1	-1	0
Socialnämnden	0	-2	-2	-2	0
Stadsbyggnadsnämnden	0	-3	-3	-3	0
Trafiknämnden	85	-1 425	-1 339	-1304	36
Utbildningsnämnden	0	-103	-103	-103	0
Äldrenämnden	0	-17	-17	-17	0
Överförmyndarnämnden	0	0	0	0	0
Summa nämnder	1 185	-8 347	-7 161	-7 010	151

I följande tabell redovisas ett antal större projekt med genomförandebeslut som pågått under året (nettoutgifter).

Projektnamn	Åsner	Total budget	Utfall tom 20221231	Budget 2023	Utfall tom 20230831	Kvar att förbruka 2023
Hagastaden	Bostäder	-9 412,3	-6 040,4	-304,9	-194,5	110,4
Slussen	Infrastruktur	-12 630,0	-8 860,2	-1 030,4	-897,8	132,6
Norra Djurgårdsstaden	Bostäder/kommersiella lokaler	-6 350,6	-2 703,7	-685,7	-485,8	199,9
Nordvästra Kungsholmen	Bostäder	-2 195,0	-1 329,8	-112,3	-65,1	47,2
Cykelinvesteringar - projekt under 50 mnkr	Infrastruktur	-2 167,0	-1 559,7	-205,5	-69,3	136,2
Fokus Skärholmen	Bostäder	-2 447,4	-218,4	-89,5	-69,4	20,1
Årstafältet	Bostäder	-3 901,5	-841,6	-118,4	-108,0	10,4
Söderstaden	Bostäder	-1 624,1	-435,9	-203,4	-182,4	21,0
Järva begravningsplats		-357,0	-201,1	-100,0	-40,8	59,2

Investeringsutgifternas avvikelse jämfört med budget beror i många fall på tidsförskjutning i investeringsprojekten, vars genomförandetid sträcker sig över flera kalenderår. Projektens utfall kommer att mätas först i samband med avslut och redovisning. Vid prognostiserad avvikelse på mer än 15 procent, dock minst 20 mnkr, krävs reviderat beslut i enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning.

Nämnder med avvikelser

I avsnittet kommenteras de nämnder som prognostiserar större avvikelser än +/- 1 procent mot nämndens investeringsbudget eller där det finns andra skäl för kommentarer.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämndens investeringsplan uppgår till netto 3 207,5 mnkr efter budgetjustering för klimatinvesteringar om 5,8 mnkr i Avstämning av mål och budget 2023 och ombudgetering med 1,7 mnkr för trygghetsinvestering i samband med beslut om Årsredovisning 2022. Utgifter och investeringsinkomster prognostiseras 500 mnkr över budget, till följd av högre genomförandetakt än planerat. I exploateringsnämndens investeringsplan ingår även så kallade exploateringsinkomster om 200 mnkr, vilka motsvarar bokförda värden av genomförda försäljningar i samband med exploatering och utgörs i huvudsak av tidigare nedlagda investeringsutgifter. Exploateringsnämnden prognostiserar ingen avvikelse avseende dessa inkomster.

Förskjutningar i tid och investeringsutgifter jämfört med verksamhetsplan rapporteras för ett antal projekt. Större avvikelser avser exempelvis Kristinebergs slott 11, Årstafältet etapp 1 och Bromstensstaden kvarter Tora, vars utgifter för 2023 prognostiseras lägre än i verksamhetsplan. Högre utgifter än i verksamhetsplan prognostiseras bland annat för Södra Värtan.

Stadsledningskontoret konstaterar att prognostiserade nettoutgifter för följande projekt överskrider kommunfullmäktiges beslutade budget med mer än 15 procent och mer än 20 mnkr:

- *Mårtensdal*, avvikelse 35,5 mnkr, motsvarande 86 procent över beslutad budget
- *Stadshagen*, avvikelse 167,3 mnkr, motsvarande 26 procent över beslutad budget
- *Kristinebergs strandpark*, avvikelse 62,4 mnkr, motsvarande 78 procent över beslutad budget
- *Gasverket*, avvikelse 361,4 mnkr, motsvarande 38 procent över beslutad budget
- *Hjorthagen Gasklocka 3 och 4*, avvikelse 79,4 mnkr, motsvarande 80 procent över beslutad budget
- *Stångholmsbacken*, avvikelse 32,4 mnkr, motsvarande 20 procent över beslutad budget
- *Blackebergsvägen etapp 1*, avvikelse 123,4 mnkr, motsvarande 55 procent över beslutad budget
- *Diabilden*, avvikelse 24,7 mnkr, motsvarande 26 procent över beslutad budget

Exploateringsnämnden uppmanas att vidta åtgärder för att sänka kostnaderna i projekten och vid behov återkomma till kommunfullmäktige för ett reviderat genomförandebeslut.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämndens prognos för investeringsutgifterna netto uppgår till 1 546,1 mnkr, vilket är 92,1 mnkr lägre än budgeterat. Avvikelsen förklaras av förskjutningar i vissa projekt, t.ex. förvärv av bostadsrätter för LSS och förskolor, renovering av Eriksdalsbadet, uppföra idrottsanläggningar i egen regi istället för med privat samt inom satsningen idrottsmiljarden.

Det bör noteras att prognosen inom den långsiktiga investeringsplanen för idrottsfastigheter är 500 mnkr jämfört med 370 mnkr i budget. Detta balanseras dock av att nämnden inte prognostiserar att använda hela den utökade investeringsramen för idrottsfastigheter.

Idrottsnämnden

Idrottsnämndens prognos för investeringsutgifterna netto uppgår till 32,1 mnkr, vilket är 6,0 mnkr lägre än budgeterat. Avvikelsen förklaras främst av att utökad investeringsram för friluftsverksamhet om 1,5 mnkr avseende underhåll av Bergsundsstrands hamn som inte kommer att förbrukas. Inom långsiktig investeringsram för båtsport redovisas ett överskott om 4,5 mnkr till följd av demoleringskostnader avseende pontoner som inte kan aktiveras inom investeringsbudgeten.

Kulturnämnden: kulturförvaltningen

Kulturnämnden: kulturförvaltningens prognos för investeringsutgifterna netto uppgår till 17,4 mnkr, vilket är 14,3 mnkr lägre än budgeterat. Avvikelsen förklaras främst av att medel för Asplundhuset inte har förbrukats under 2023.

Kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämndens investeringsplan uppgår till 208,2 mnkr. Kyrkogårdsnämndens prognos för investeringsutgifter uppgår till 198,6 mnkr, vilket är 9,6 mnkr (4,6 procent) lägre än budgeterat. Avvikelsen förklaras i huvudsak av omföring av ej aktiverbara utgifter från investeringsbudgeten till driftbudgeten om 12 mnkr. Härutöver redovisar nämnden ökade utgifter (34,0 mnkr) för projekt Ny begravningsplatsen i Järva.

Uppförandet av ceremonibyggnad på Strandkyrkogården har försenats, vilket innebär ett överskott med 25,0 mnkr. Nya kistgravar på Räcksta begravningsplats beräknas underskrida

budget med 5,0 mnkr och installation av fjärrvärme (klimatåtgärd) beräknas underskrida budget med 2,6 mnkr.

Nämnden redovisar en prognosavvikelse om 13,7 procent från kommunfullmäktiges beslutade budget för projektet Ny begravningsplatsen i Järva. Kyrkogårdsnämnden uppmanas att vidta åtgärder för att sänka kostnaderna i projekten och vid behov återkomma till kommunfullmäktige för ett reviderat genomförandebeslut.

Trafiknämnden

Trafiknämndens investeringsplan uppgår till netto 1 339,3 mnkr, efter budgetjustering i tertialrapport 1 med 6,3 mnkr för trygghetsåtgärder och 0,9 mnkr för projekt avseende Stockholm vid vattnet. Nämnden prognostiserar ett överskott om 35,7 mnkr. Avvikelsen avser i sin helhet minskade utgifter för åtgärder inom Grönare Stockholm.

Nämnden redovisar en prognosavvikelse över 15 procent från kommunfullmäktiges beslutade budget för följande projekt:

- *Förstärknings- och cykelåtgärder längs Söder Mälarstrand:* avvikelse 79,4 mnkr, motsvarande 61 procent över beslutad budget. Nämnden har hemställt ett förslag till reviderat genomförandebeslut till kommunfullmäktige.
- *Norra Danviksbron, reovering:* avvikelse 66,3 mnkr, motsvarande 25 procent över beslutad budget. Nämnden planerar ett reviderat genomförandebeslut under hösten.
- *Cykelbana Ulvsundavägen:* avvikelse 28,9 mnkr, motsvarande 32 procent över beslutad budget. Projektet är i avslutsfas och slutredovisning väntas inom kort.

Nämnden anger att kommunfullmäktiges indikator *Andel investeringsprojekt vars genomförandebeslut är i god överensstämmelse med inriktningsbeslut* bedöms ej uppnås, med hänvisning till att nämnden har fattat ett reviderat genomförandebeslut för ett större projekt (Ny bergbana i Skärholmen).

Medfinansiering

Staden är medfinansierare i ett antal stora statliga och regionala infrastrukturprojekt för att angelägna satsningar på väg- och spårtrafik ska kunna genomföras. Årets utbetalningar avser främst utbyggnaden av tunnelbanan enligt Stockholmsöverenskommelsen, inklusive en tidigareläggning av utbetalningar för att möjliggöra en

tidigare projektstart. Detta förskott ska återbetalas när staden fullgjort sitt bostadsåtagande, dock senast 2040.

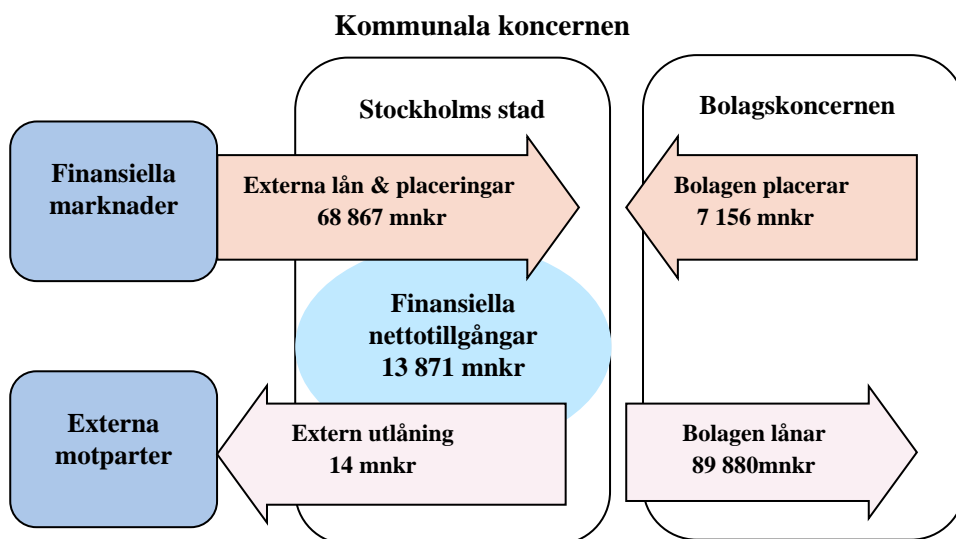
I årets prognos ingår även stadens del av utvecklingen av bussterminalen vid Slussen samt Sverigeförhandlingen.

De totala utbetalningarna år 2023 för stadens medfinansiering av statliga och regionala infrastrukturprojekt prognosticeras uppgå till 1 678 mnkr, vilket är cirka 29 mnkr lägre än budget för år prognosen i tertialrapport 1. Avsättningar avseende Stockholmsöverenskommelsen och Sverigeförhandlingen har, inför tertialrapport 2, utökats med hänsyn till förväntad indexreglering.

Den kommunala koncernens finansiella ställning

Den kommunala koncernen Stockholms stad hade på balansdagen en extern skuld om 69 894 (66 850) mnkr och en nettoskuld om 68 853 (65 829) mnkr, vilket innebär en ökning under året om 3 044 mnkr respektive 3 024 mnkr. Skuldökningen beror på att årets investeringar delvis lånefinansieras.

Bilden nedan beskriver den kommunala koncernens finansiella flöden per den 31 augusti 2023.

Bolagskoncernens lånebehov i kombination med förändringar i stadens finansiella nettotillgångar påverkar behovet av extern upplåning. Stockholms stads finansiella nettotillgångar uppgår till 13 871 mnkr. Bolagskoncernen lånar netto 82 724 mnkr av Stockholms stad samt externa motparter lånar 14 mnkr. Externa lån och placeringar för den kommunala koncernen uppgår därmed till 68 867 mnkr.

Budgetjusteringar

I budget 2023 har kommunfullmäktige fördelat medel till nämnderna. Det innebär att det inte finns några ytterligare resurser avsatta för nämndernas löpande verksamhet utöver prestationsförändringar och omstruktureringar. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjusteringar om 612 mnkr för förändrade nettokostnader för driftverksamheten.

Medlen finansieras enligt följande:

Budgetjusteringar 2023	(Mnkr)
Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov	285,2
Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar	326,8
Totalt	612,0

Därutöver har omfördelning av centralt budgeterade medel under kommunstyrelsen m.m. skett med 17 mnkr. Specifikation av tillstyrkta budgetjusteringar framgår av bilaga 1.

Ur *central medelsreserv 4: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2023 års budget har medgetts budgetjusteringar för minskade utgifter inom investeringsverksamheten med 17,2 mnkr.

Fördelning av centralt avsatta medel under kommunstyrelsen m.m.

Avveckling och omstrukturering av lokaler

Nämnderna har begärt budgetjusteringar om 17,0 mnkr för ökade kostnader för avveckling och omstrukturering av lokaler med mera. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjusteringar om hela beloppet om 17,0 mnkr.

Central medelsreserv

Utbyggnad av särskilda boenden för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning

Medel har reserverats för stimulansbidrag för utbyggnad av särskilda boenden för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning. Nämnderna har beviljats bidrag för utbyggnad av särskilda boenden för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning om 3,7 mnkr.

För nybyggda gruppboendestäder utgår bidrag för merkostnader för ny gruppboendestadsplats enligt LSS och SoL under tre år efter färdigställande. Stadsledningskontoret gör en avläsning för helåret i samband med tertiärrapport 2 och fördelning sker via budgetjustering. Bidrag för år 2023 utgår till nämnderna om totalt 3,0 mnkr.

Utbyggnad av vård- och omsorgsboenden för äldre
Medel har reserverats för stimulansbidrag för utbyggnad av vård- och omsorgsboenden för äldre. Nämnderna har beviljats bidrag för utbyggnad av vård- och omsorgsboenden om 9,0 mnkr.

För nybyggda vård- och omsorgsboenden utgår bidrag för merkostnader för ny plats i vård- och omsorgsboende för äldre. Stadsledningskontoret gör en avläsning för helåret i samband med tertiärrapport 2 och fördelning sker via budgetjustering. Bidrag för år 2023 utgår till nämnderna om totalt 3,3 mnkr.

Förskolor med hög hyra
Medel har reserverats för bidrag till nämnder med hög förskolehyra. Stadsledningskontoret gör avläsning två gånger per år, mars respektive september, i stadens lokala administrativa system LOIS. Fördelning sker därefter samlat för helåret genom budgetjustering i tertiärrapport 2. Bidrag för år 2023 utgår till nämnderna om totalt 70,8 mnkr.

Ekonomiskt stöd till barnfamiljer med rätt till tidsbegränsat förstärkt tilläggsbidrag inom bostadsbidraget
Riksdagen har i vårändringsbudgeten beslutat om en förlängning av det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer med bostadsbidrag till och med den 31 december 2023 samt även beslutat om en höjning av tilläggsbidraget från den 1 juli 2023.

Kommunfullmäktige fattade i juni beslut, KS 2023/509, om att barnfamiljer som har rätt till det tidsbegränsade förstärkta tilläggsbidraget inom bostadsbidraget får avräkna tilläggsbidraget vid beräkning av ekonomiskt bistånd vid en prövning enligt 4 kap. 2 § SoL.

I och med kommunfullmäktiges beslut går stadens nämnder miste om minskade kostnader för ekonomiskt bistånd. För att kompensera för detta fördelas 12 mnkr till stadsdelsnämnderna i enlighet med nyckeln för ekonomiskt bistånd.

Särskilt stöd till föreningsråd med social verksamhet
Maria-Högalids föreningsråd har en omfattande lokalupplåtelse för anonyma missbruksgrupper. Föreningsrådet får ordinarie stöd genom kulturnämndens bidrag för lokalförvaltande organisationer men har de senaste åren haft en svår ekonomisk situation. För att säkerställa att de anonyma grupperna kan fortsätta verka i Hartwickska huset föreslås socialnämnden i år få i uppdrag att ge ett särskilt stöd till föreningsrådet samt i dialog med föreningen bearbeta frågan om långsiktig finansiering.

Socialnämnden ges en budgetjustering om 0,9 mnkr med anledning av ovan. Finansiering sker genom *Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov*.

Fördelning av statsbidrag för tillfälligt stöd med anledning av kriget i Ukraina

Under augusti 2022 betalade Migrationsverket ut ett tillfälligt stöd till landets kommuner med anledning av kriget i Ukraina. Medlen kan användas 2022 och 2023. I samband med tertialrapport 2 2022 fördelades delar av stadens medel ut till ett antal nämnder för särskilda insatser till målgruppen.

Kulturnämnden fick 2022 en del av statsbidraget som stöd till förening för Ukrainskt kulturcenter. Nämnden beviljas i detta ärende ytterligare 2 mnkr för sex månaders förlängning av avtalet med föreningen. Återstående 27,5 mnkr föreslås fördelas till stadsdelsnämnderna som inom sina verksamheter på olika sätt möter målgruppen i det löpande arbetet. Maximalt belopp per nämnd följer av tabell nedan och faktureras finansförvaltningen enligt anvisningar som skickas ut separat.

Fördelning av tillfälligt statsbidrag (mnkr)	
Kulturnämnden	2,0
Stadsdelsnämnder, varav	27,5
<i>Järva</i>	<i>5,1</i>
<i>Hässelby-Vällingby</i>	<i>3,0</i>
<i>Bromma</i>	<i>1,9</i>
<i>Kungsholmen</i>	<i>1,1</i>
<i>Norra innerstaden</i>	<i>2,6</i>
<i>Södermalm</i>	<i>2,2</i>
<i>Enskede-Årsta-Vantör</i>	<i>3,4</i>
<i>Skarpnäck</i>	<i>1,3</i>
<i>Farsta</i>	<i>1,9</i>
<i>Hägersten-Älvsjö</i>	<i>3,2</i>
<i>Skärholmen</i>	<i>1,8</i>
Totalt	29,5

Ärenden som sambehandlas

I avsnittet redovisas de ärenden, som är diarietförda som eget ärende och beslutas av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige i samband med tertialrapport 2.

Underlag för budget 2024 med inriktning 2025 och 2026 samt framställan om sociala merkostnader år 2024 för SHIS kärnverksamhet samt uppdraget om nyanlända (Stiftelsen Hotellhem), dnr KS 2023/598

I enlighet med kommunfullmäktiges uppdrag till SHIS erhålles årligen två anslag för verksamheten, dels för den bostadssociala verksamheten, dels för nyanlända. Särskilda uppdrag som varierar över tid, exempelvis mottagande av flyktingar från Ukraina, finansieras i särskild ordning med full kostnadstäckning och omfattas inte av den årliga anslagsframställan.

SHIS bostäder anser att utgångspunkten med två anslag är en försvårande omständighet för flexibiliteten. SHIS anser vidare att det också innebär ett omfattande administrativt arbete, såväl vid budgetering som uppföljning som inte motsvaras av ett mervärde utan snarare blir ineffektivt.

SHIS ansöker för verksamhetsåret 2024 om:

1. 71,0 mnkr för den bostadssociala delen av verksamheten
2. 93,7 mnkr för nyanlända
3. Tilläggsanslag för tomställnings- och avvecklingskostnader i samband med tertialrapport 2.
4. Tilläggsanslag för uppdrag att bedriva boende för flyktingar från Ukraina och för eventuella andra tillkommande särskilda uppdrag med full kostnadstäckning.

Totalt ansöker SHIS om 164,7 mnkr vilket innebär en oförändrad ram år 2024, men med en omfördelning mellan de olika verksamhetsgrenarna. SHIS anslagsframställan innehåller en omfördelning av anslaget med 11,3 mnkr mellan nyanlända och den bostadssociala delen. Utgångspunkten för anslagsframställan är en tillväxt av bostadsbeståndet i den bostadssociala delen av verksamheten för de av staden prioriterade målgrupperna, barnfamiljer, äldre och för personer med erfarenhet av våld i nära relation, men även utifrån de förväntningar som uttryckts från staden i nuvarande bedriven verksamhet. För att fortsätta initierad nödvändig utveckling för ökad kvalitet, säkerställa tillräcklig bemanning, trygghet och säkerhet, overhead och

specialistkompetens behövs en förstärkt ekonomi i den bostadssociala delen med 11,3 mnkr.

SHIS anslag bestäms i samband med kommunfullmäktiges budget för 2024. Stadsledningskontoret kan dock konstatera att det är rimligt att delen för mottagandet av nyanlända minskar i takt med att mottagandet gått ned samt en genomströmning av boende som etablerar sig på ordinarie bostadsmarknad. Stadsledningskontoret ser vidare att det finns en poäng med att fortsatt särredovisa kostnaderna för nyanlända då det har varit ett särskilt uppdrag utöver stiftelsens ordinarie bostadssociala uppdrag, ett uppdrag som beträffande finansiering även har haft koppling till intäkter till staden från statsbidrag för ändamålet.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

SHIS bostäders Underlag för budget 2024 med inriktning 2025-2026 samt framställan om sociala merkostnader år 2024 för SHIS kärnverksamhet samt uppdraget om nyanlända, besvaras enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad 2023, dnr KS 2023/885

All finansiell verksamhet är förknippad med risker. *Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad* (finanspolicyn) anger mål och riktlinjer för finansverksamheten inom kommunkoncernen. Finanspolicyn beskriver även de finansiella risker den kommunala koncernen är utsatt för och hur de ska hanteras. Riskerna följs löpande upp av en riskkontrollfunktion och rapporteras till kommunstyrelsen.

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (finanspolicyn) anger ramar för finansverksamheten i kommunkoncernen och ska årligen uppdateras och fastställas av kommunfullmäktige. Därefter fastställs specifika finansiella risklimiter i dokumentet *Bilaga A till Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad* via kommunstyrelsens ekonomiutskott vid efterkommande sammanträde.

Ramen för total extern upplåning höjs från 80 000 mnkr till 90 000 mnkr eller motsvarande i utländsk valuta. Ramen fastställs med utgångspunkt att kunna finansiera investeringar i enlighet med budget. Se paragraf 1.5.

Ramen för total utlåning och borgensåtagande för kommunkoncerninterna motparter höjs från 120 000 mnkr till 130 000 mnkr. Se paragraf 1.7.

Kriterier för ansvarsfulla placeringar för att säkerställa etiskt, socialt och ekologiskt hållbara placeringar har förtydligats och skärpts gällande hållbarhet. Se paragraf 1.6.2. i finanspolicy som därmed även harmoniserar med *Placeringspolicy för Stockholms stad samförvaltade donationsstiftelser*.

Hänvisningar till bolaget S:t Erik Livförsäkring AB har tagits bort ur finanspolicyn då bolagets avyttrades under år 2022.

Utöver detta, endast ändringar av redaktionell karaktär. Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad redovisas i bilaga 7.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad inklusive däri angivna ramar för total extern upplåning och intern utlåning samt borgensåtagande för kommunkoncerninterna motparter fastställs, enligt bilaga 7 och börjar gälla från den 1 januari 2024, enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Personaladministrativ befogenhetsfördelning (PAF 2023), dnr KS 2023/935

Den 1 oktober 2023 införs ändrade regler om dygnsvila i det centrala kollektivavtalet allmänna bestämmelser (AB) tecknat mellan SKR och samtliga kollektivavtalsbärande fackliga organisationer. Dessa ändringar binder Stockholms stad.

Skälet för ändringarna är att allmänna bestämmelser måste följa de skyddsregler som finns om minsta dygnsvila i EU:s arbetstidsdirektiv. Ändringarna görs efter att EU kommissionen uppmärksammat att det finns brister i avtalet avseende reglering om dygnsvila.

Från och med 1 oktober 2023 gäller som huvudregel att alla medarbetare ska ha minst 11 timmars sammanhängande dygnsvila under varje 24-timmars period och att arbetspass ska följas av dygnsvila. Eftersom regeländringen avser att säkerställa ett lagstadgat minimiskydd är det inte möjligt att komma överens om

eller besluta om avvikelser från de avtalade bestämmelserna om dygnsvila på lokal nivå dvs i Stockholms stad.

Möjligheten att träffa kollektivavtal om avvikelse från dygns- och veckovila på förvaltningsnivå har därför tagits bort i PAF 2023. I övrigt har paragrafhänvisningar till allmänna bestämmelser konsekvensändrats i enlighet med avtalets nya bestämmelser.

En ny personaladministrativ befogenhetsfördelning har därför tagits fram.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. *Personaladministrativ befogenhetsfördelning, PAF 2023*, (dnr KS 2023/935) godkänns enligt bilaga 6, enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
2. *Personaladministrativ befogenhetsfördelning, PAF 2016* (dnr 2016/000874) upphör att gälla då *Personaladministrativ befogenhetsfördelning, PAF 2023* godkänns enligt bilaga 6, enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Projekt Lisa 2.0, dnr KS 2023/1053

Stadens egenutvecklade löneadministrativa system behöver de kommande åren framtidssäkras och utvecklas för att fortsatt säkra ett stabilt och användarvänligt stöd för stadens verksamheter i arbetet med de personaladministrativa processerna.

Att framtidssäkra innebär en nödvändig modernisering av LISA bas samt fortsatt utveckling av LISA självservice. Framtidssäkringen omfattar teknik och arbetssätt i objektförvaltningen samt stöd till stadens verksamheter. Utgångspunkt i arbetet är stadens vägvalsutredning år 2022 (Dnr 2021/1513-58) som ger rekommendationer för hur digitaliseringens möjligheter kan tas tillvara utifrån nuvarande förutsättningar och systemstöd.

Vägvalsutredningen som beslutades av objektstyrgruppen för centrala HR-system hösten 2022 bedömer att framtidssäkringen kommer kosta cirka 75 mnkr och pågå under 2024-2027.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Kommunstyrelsen medges finansiering om 75 mnkr för projekt LISA 2.0 för 2024-2027, enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Finansiering sker genom disposition av eget kapital.

Centrala upphandlingar inom företagshälsövård/arbetsmiljö- och hälsoområdet, dnr KS 2023/875

Stockholms stads nuvarande centrala ramavtal inom samtliga tre upphandlingsområden löper ut den 31 december 2024.

Centrala upphandlingar föreslås därför genomföras för Stockholms stad och för de av Stadens bolag som inkommit med fullmakt avseende:

- Krisstöd
- Stöd och utredning vid misstanke om kränkande särbehandling
- Stöd till medarbetare och outplacement

Upphandlingen planeras påbörjas under hösten 2023 där behoven av tjänsterna inventeras och krav på leverantör specificeras. Fullständiga upphandlingsdokument utarbetas därefter så att annonsering av upphandlingen kan ske efter årsskiftet 2023/24, för att ha erforderlig tid för implementering av ramavtalen.

Krisstöd: Syftet är att erhålla stöd till stadens verksamheter för att med professionella insatser med särskild kompetens och erfarenhet ge chefer förutsättningar och hjälp med att hantera krissituationer. Exempel på krissituationer kan vara arbetsplatsolyckor, plötsliga dödsfall, allvarliga incidenter eller hot- och våldssituationer. Behov av akut krisstöd finns dygnet runt, årets alla dagar. Tjänsten ska framför allt stödja Arbetsmiljöverkets föreskrifter Våld och hot i arbetsmiljön AFS 1993:2 samt Första Hjälpen och Krisstöd AFS 1997:7.

Stöd och utredning vid misstanke om kränkande särbehandling:

Syftet är att stadens verksamheter ska få stöd och hjälp i utredning vid misstanke om kränkande särbehandling. Leverantören ska ha specialistkompetens i området och använda sig av evidensbaserade och kvalitetssäkrade metoder. Tjänsten ska komplettera stadens rutiner och ska genomföras i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrift Organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4).

Stöd till medarbetare och outplacement: Syftet med tjänsterna är att täcka stadens behov av extern konsult hjälp till medarbetare inom staden som ur ett medicinskt perspektiv är färdigutredda men som har bristande förutsättningar att klara sina arbetsuppgifter. Syftet är också att ta till vara medarbetarens kompetens för nytt arbete inom staden eller i annat arbete utanför staden. Tjänsten består av följande delar; kartläggning, coachning till individ, stöd vid outplacement samt stöd till chef/HR i samband med ovan nämnda tjänster. Tjänsterna ska kunna köpas var och en för sig eller ihop.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Kommunstyrelsen ska genomföra tre centrala upphandlingar, enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, inom företagshälsovård/arbetsmiljö- och hälsoområdet:
 - Krisstöd
 - Stöd och utredning vid misstanke om kränkande särbehandling
 - Stöd till medarbetare och outplacement.
2. Kommunstyrelsen ska i de centrala upphandlingarna inom företagshälsovård/arbetsmiljö- och hälsoområdet besluta om upphandlingsdokument, tilldelning av kontrakt, avbrytande av upphandling, avtalsstecknande, eventuella förlängningar, förändringar, kompletteringar och/eller tillägg till avtalen utifrån affärsmässiga grunder, samt hävning av avtal, enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. Bolagen inom Stockholms stad ska bjudas in att delta i de tre centrala upphandlingarna inom företagshälsovård/arbetsmiljö- och hälsoområdet, enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande.

1. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om tre centrala upphandlingar inom företagshälsovård/arbetsmiljö- och hälsoområdet, enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, ska stadsledningskontoret genomföra upphandlingar av:
 - Krisstöd
 - Stöd och utredning vid misstanke om kränkande särbehandling

- Stöd till medarbetare och outplacement i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.
2. Under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar om tre centrala upphandlingar inom företagshälsovård/arbetsmiljö- och hälsoområdet ska stadsdirektören fatta beslut om upphandlingsdokument, avbrytande av upphandling, tilldelning av kontrakt, tecknande av avtal och löpande avtalshantering inklusive beslut om eventuella förlängningar, förändringar, kompletteringar och/eller tillägg till avtalen utifrån affärsmässiga grunder, samt hävning av avtal, enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Fördelning av elstöd, dnr KS 2023/637

Regeringen har beslutat om ett elstöd till företag som innebär att Stockholms stad som ingår i elprisområde 3 efter ansökan hos Skatteverket beviljats maxbeloppet 20 mnkr.

Det beviljade elstödet om 20 mnkr föreslås fördelas till stadens nämnder enligt det förslag som redovisades i kommunstyrelsens tertialrapport 1 2023 (dnr KS 2023/451). Förslaget innebär att de nämnder som har verksamhet av allmänt intresse och som behöver vara öppna för allmänheten prioriteras. I dessa verksamheter är minskad elförbrukning svår att uppnå utan verksamhetspåverkan. Att fördela beloppet på alla nämnder ger mindre belopp per nämnd och en mindre träffsäkerhet utifrån behov.

Elstödet föreslås fördelas i enlighet med tabellen nedan.

Nämnd	Fördelning mnkr
Socialnämnden	0,5
Kulturnämnden; kulturförvaltningen	0,6
Idrottsnämnden	11,0
Kyrkogårdsnämnden	0,7
Järva stadsdelsnämnd	0,6
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	0,3
Bromma stadsdelsnämnd	0,6
Kungsholmen stadsdelsnämnd	0,9
Norra innerstadens stadsdelsnämnd	1,3
Södermalm stadsdelsnämnd	1,0
Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd	0,7
Skarpnäcks stadsdelsnämnd	0,3
Farsta stadsdelsnämnd	0,3

Nämnd	Fördelning mnkr
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd	0,8
Skärholmen stadsdelsnämnd	0,4
Summa	20,0

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Regeringens elstöd till Stockholms stad om 20 mnkr fördelas enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Anmälan av tertialrapport 2 2023 för Storstockholms brandförsvar, dnr KS 2023/1016

Förbundsstyrelsen för Storstockholms brandförsvar (SSBF) har godkänt förbundets tertialrapport 2 för år 2023 (bilaga 8) vilken anmäls i detta ärende. Förbundet prognostiserar för helåret ett positivt balanskravsresultat på 28,3 mnkr, en positiv avvikelse mot budgeterade balanskravsresultat. Förbundsstyrelsen bedömer att förbundet på det hela taget löst uppdragen och levererat räddningsinsatser och myndighetsutövning på ett tillfredställande sätt under året.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

Anmälan av tertialrapport 2 2023 för Storstockholms brandförsvar godkänns, enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Avstämning av mål och budget 2023 för Norra innerstaden stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd samt förskolenämnden, dnr KS 2023/749

Den 1 mars 2023 bildades förskolenämnden och den 1 juli 2023 bildades de nya stadsdelsnämnderna Norra innerstaden samt Järva. Norra innerstadens stadsdelsnämnd bildades efter det att stadsdelsnämnderna Norrmalm och Östermalm upphört. Järva stadsdelsnämnd bildades efter det att Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd samt Spånga-Tensta stadsdelsnämnd upphört.

De nya nämnderna, Norra innerstaden stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd och förskolenämnden, har sedan de bildades antagit budget och verksamhetsplan för 2023 och anmält dessa till kommunstyrelsen. Som ett led i kommunstyrelsens uppsiktsplikt har nämndernas verksamhetsplaner granskats. Nämnderna har, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena, fastställt verksamhetsspecifika mål, nämndindikatorer och aktiviteter. Stadsledningskontoret bedömer

att Norra innerstaden stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd och förskolenämnden kommer att bidra till att samtliga kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls under 2023. Bedömningen utgår från hur nämnderna, i sin verksamhetsplaner, beskriver att de kommer arbeta under året för att bidra till måluppfyllelse. Bedömningen av måluppfyllelse avser helåret 2023 under förutsättning att nämndens planerade aktiviteter och åtgärder genomförs.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

Avstämning av mål och budget 2023 för Norra innerstaden stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd samt förskolenämnden, med tillhörande uppdrag, godkänns enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Undantag från kravet att tillgängliggöra särskilda värdefulla dataset avgiftsfritt, dnr KS 2023/1011

EU:s öppna data-direktiv implementerades i augusti 2022 genom införandet av lagen om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data (2022:818), den så kallade öppna datalagen. Utifrån öppna data-direktivet antog EU-kommissionen i december 2022 en genomförandeförordning som fastställer en förteckning över särskilda värdefulla dataset (datamängder). En värdefull datamängd är data som enligt EU är förknippat med stora fördelar för samhället, miljön och ekonomin och ska tillgängliggöras avgiftsfritt.

Stockholms stad tar för närvarande ut avgifter för vissa datamängder som omfattas av genomförandeförordningen, det gäller specifikt geografisk data som tillhandahålls av stadsbyggnadskontoret. Enligt öppna datalagen har en kommun möjlighet att besluta om undantag från kravet på avgiftsfritt tillgängliggörande för en tidsbegränsad period. Stadsledningskontoret ser behov av ett undantagsbeslut i avvaktande på ett tydliggörande kring hur tillgängliggörandet av aktuella datamängder ska ske samordnat på nationell nivå.

För följande dataset:

Kategori	Dataset
Geospaciala data	Adresser, byggnader, fastighetsområden, administrativa enheter, geografiska namn, natur
Jordobservation och miljö	Ortofoto, höjd

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

I enlighet med 4 kap. 6 § i lagen (2022:818) om den offentliga sektorns tillgängliggörande av data beslutas om undantag från kravet på avgiftsfritt tillgängliggörande om en tidsbegränsad period om högst två år från den dag då genomförandeförordningen träder i kraft enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Beslutet är giltigt till den 9 februari 2025.

Ansökan om kompetensutvecklingsmedel från arbetsmarknadsnämnden, dnr KS 2023/1027

Arbetsmarknadsnämnden har i samband med tertialrapport 2 ansökt om medel från kompetensutvecklingsansatsningen om total 37 mnkr för utbildningsinsatser och vikarietäckning i äldreomsorgen genom ett ESF-projekt.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Arbetsmarknadsnämnden beviljas kompetensutvecklingsmedel om högst 37 mnkr enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och nämndens ansökan, bilaga 9.